

Ovidiu Cristea

Bibliografia istorică românească a Mării Negre

Bibliografie selectivă

BIBLIOTHECA PONTICA

I

Ovidiu Cristea

BIBLIOGRAPHIE
HISTORIQUE ROUMAINE
DE LA MER NOIRE
(BIBLIOGRAPHIE SELECTIVE)

Ovidiu Cristea

BIBLIOGRAFIA
ISTORICĂ ROMÂNEASCĂ
A MĂRII NEGRE
(BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ)

Editura Enciclopedică
București, 1996

**Coordonatorul colecției:
ȘERBAN PAPACOSTEA**

ISBN: 973-45-0183-6

<https://biblioteca-digitala.ro>

I. INTRODUCERE

Studiile pontice au reprezentat în perioada interbelică un domeniu de vârf al istoriografiei românești, Gheorghe I. Brătianu având marele merit al transformării istoriei Mării Negre într-un domeniu de cercetare universal. Marile probleme ale istoriei bazinului pontic, admirabil sintetizate de către istoricul român, mai întâi în cursul ținut la Universitatea din București, *Chestiunea Mării Negre*, I–II (București, 1942–1943), apoi în lucrarea *La mer Noire. Des origines à la conquête ottomane* (Munchen, 1969) — apărută postum —, au constituit obiectul a numeroase noi cercetări în istoriografia românească și străină.

Bibliografia de față își propune să reunească, măcar în parte, contribuțiile românești în problema istoriei Mării Negre. Caracterul selectiv al unei asemenea bibliografii este impus atât de vastitatea domeniului — de la timpurile străvechi până în perioada apropiată —, dar și de problema definirii sferei de cuprindere a unei asemenea bibliografii. Istoria Mării Negre ar presupune o multitudine de aspecte (evoluția țărmurilor, fauna, flora, clima ș.a.m.d.) care, în mod obișnuit, scapă cercetării istoricului, interesat mai ales de evoluția societății omenești.

Din acest punct de vedere, în sens mai strict, am putea urmări doar succesiunea diferitelor thalassocrații, politica pontică a diferitelor puteri terestre, navigația comercială, centrele și rutele de negoț stabilite în jurul Mării Negre. În sens mai larg am putea urmări totalitatea problemelor legate de istoria regiunilor riverane ale acestei mări. În această ultimă variantă, întreaga bibliografie a Dobrogei ar fi trebuit să fie inclusă, ceea ce ar fi fost, credem, inoperant, căci oricât de important ar fi hinterlandul, marea are propria sa individualitate. Din acest motiv am optat pentru o soluție de mijloc, introducând, pe lângă titlurile referitoare strict la bazinul pontic, și o serie de contribuții referitoare la Dunărea maritimă sau la istoria Dobrogei.

Împărțirea pe diferite capitole am făcut-o în funcție de puterea maritimă care a dominat o anumită epocă (excepție făcând capitolele referitoare la perioada străveche sau la cea contemporană). Perioada greco-romană acoperă intervalul de timp dintre apariția coloniilor grecești și mutarea capitalei Imperiului roman la Constantinopol. Perioada bizantină este cuprinsă între această dată și anul 1204, dată care a marcat punctul final al destrămării „monopolului comercial“ bizantin în spațiul pontic. Mai departe, pentru perioada italiană capătul poate fi fixat la 1453, chiar dacă între cucerirea Constantinopolului de către Mehmed al II-lea și desăvârșirea închiderii Mării Negre de către Baiazid al II-lea, s-au mai scurs trei decenii. Punctul final al perioadei otomane l-am fixat la tratatul de la Adrianopol, chiar dacă tentative de redeschidere a acestei mări s-au întrezărit încă din secolul al XVII-lea și s-au intensificat după transformarea Rusiei într-o putere maritimă.

Titlurile au fost grupate în ordinea alfabetică a autorilor, iar în situația în care același autor are în secțiunea respectivă mai multe contribuții, acestea au fost așezate în ordinea cronologică a apariției lor. În acest fel este mai ușor de urmărit evoluția concepției istoricului asupra problemei respective. Acolo unde a fost cazul, am însoțit varianta românească a titlului de o traducere în limba franceză.

În încheiere doresc să mulțumesc tuturor celor care au contribuit la îmbunătățirea formei finale a acestei bibliografii și în mod special d-lor profesori Șerban Papacostea, Virgil Ciocîltan, Andrei Pippidi și Petre Diaconu, pentru completările și observațiile făcute.

O. C.

II. BIBLIOGRAFII. STUDII ȘI LUCRĂRI DE SINTEZĂ

A. MAREA NEAGRĂ

- Berza, M., *La Mer Noire à la fin du Moyen Age*, „Balcania“, 4, 1941, p. 409–435.
- Brătianu G.I., *Chestiunea Mării Negre*, (La question de la mer Noire), Curs la Universitatea din București, Facultatea de Filosofie și Litere, 1942–1943 (dactilografiat), I–II, 613 + 755 p. Prelegerea inițială a cursului publicată în „Cuget moldovenesc“, 11, 1942, 8–9, p. 3–15.
- Brătianu G.I., *La mer Noire. Des origines à la conquête ottomane*, München, 1969, 394 p.
- Brătianu G.I., *Marea Neagră. De la origini până la cucerirea otomană*, (La Mer Noire. Des origines et jusqu'à la conquête ottomane), I–II, Traducere de Michaela Spinei, Ediție îngrijită, studiu introductiv, note și bibliografie de Victor Spinei, București, 1988, 352 + 388 p.
- Constantiniu, Fl., *La Mer Noire à travers les siècles*, RREI, 26, 1992, 5–6, p. 319–322.
- Culea, A.D., *Tradițiile vieții de apă ale poporului român*, (Les traditions de la vie sur l'eau du peuple roumain), București, 1942, 34p.
- Georgescu, I., *Marea Neagră în poezia noastră populară*, (La Mer Noire dans notre poésie populaire), AD, 11, 1930, p. 21–30.
- Iorga, N., *Poporul românesc și marea*, (Le peuple roumain et la mer), RI, 24, 1938, 4–6, p. 97–113.
- Motaș, C., *Biogeografia Mării Negre*, (La biogéographie de la mer Noire), AD, 19, 1938, 1, p. 227–262.

Popescu-Spineni, M., *România în izvoare geografice și cartografice. Din antichitate până în pragul veacului nostru*, (La Roumanie dans les sources géographiques et cartographiques. De l'antiquité jusqu'au début du XXe siècle), București, 1978, 254p.

Vulpe, R., *Les Roumains et la mer*, „Pontica“, 10, 1977, p. 25–34.

* * * *Contributions roumaines à l'étude de la Mer Noire*, red. M. Semenescu, București, 1966, 112p. + 3h.

B. DUNĂREA

Bucuța, E., *Il Danubio romeno*, Bucarest, 1941, 36p.

Cucu, V., Vlăsceanu, Gh., *Insula Șerpilor*, (L'Ile des Serpents), București, 1991, 64 p.

Iorga, N., *Chestiunea Dunării*, (La question du Danube), Vălenii de Munte, 1913, 262 p.

Iorga, N., *Le Danube d'Empire*, „Melanges offerts à G.Schlumberger“, Paris, 1924, p. 13–22.

Minea, I., *România, chestiunea Dunării și Dardanelele*, (La Roumanie, la question du Danube et les Dardanelles), CL, 109, 1915, p. 1 093–1 100; bibliografie comentată a problemei.

Seișanu, R., *Dobrogea, gurile Dunării și Insula Șerpilor* (La Dobroudja, les bouches du Danube et l'Ile des Serpents), București, 1928, 280 p.

C. DOBROGEA

Barnea, I., Ștefănescu, Șt., *Din istoria Dobrogei. III. Bizantini, români și bulgari la Dunărea de Jos*, (De l'histoire de la Dobroudja. III. Byzantins, Roumains et Bulgares au Bas Danube), București, 1971, 441p.

Culea, A.D., *Dobrogea. Trecutul, prezentul și viitorul*, (La Dobroudja. Son passé, son présent et son avenir), București, 1928, 260 p.

Dănescu, Gr., *La Dobroudja. Etude de géographie physique et ethnographique*, Bucarest, 1903, 199 p. + 1 h.

Dimitriu-Serea, Elsa, Dimitriu-Serea, G., *Dobrogea românească*, (La Dobroudja roumaine), București, [1938], 108 p. + 14 pl.

Greavu-Dunăre, S., *Bibliografia Dobrogei: 425 î.Hr. — 1928 d.Hr.*, (La bibliographie de la Dobroudja), București, 1928, 153 p; extras din AARMSI, s. 3, t. 9, 1928, mem. 4.

- Ionescu-Dobrogeanu, M., *Cercetări asupra oraşului Constanţa. Geografie şi istorie*, (Recherches concernant la ville de Constantza. Géographie et histoire), Bucureşti, 1897, 98 p. + 2 pl.
- Pippidi, D.M., Berciu, D., *Din istoria Dobrogei. I. Geţi şi greci la Dunărea de Jos din cele mai vechi timpuri până la cucerirea romană*, (De l'histoire de la Dobroudja. I. Gètes et Grecs au Bas Danube depuis les plus anciens temps jusqu'à la conquête romaine), Bucureşti, 1965, 344 p.
- Rădulescu, A., Bitoleanu, I., *Istoria românilor dintre Dunăre şi Mare: Dobrogea*, (Histoire des Roumains entre le Danube et la Mer: la Dobroudja), Bucureşti, 1979, 440 p.
- Stoicescu, N., *Bibliografia localităţilor şi monumentelor feudale din România — I Ţara Românească (Muntenia, Oltenia şi Dobrogea)*, (La bibliographie des localités et monuments féodaux en Roumanie I. La Valachie), 1–2, Craiova, 1970, 406+389 p.
- Şoimaru, T., *Constanţa*, Bucureşti, 1936, 158 p.
- Tafali, O., *La Roumanie transdanubienne (la Dobroudja). Esquisse géographique, historique, ethnographique et économique*, Paris, 1918, 195 p. + 10 fig. + 1h.
- Vlasiu, Ioana, *La Dobroudja: permanence d'un espace dans la peinture roumaine*, RESEE, 22, 1984, 1, p. 73–81.
- Vulpe, R., *The Dobroudja through the centuries. Its historical evolution and geopolitical aspects*, Bucharest, 1939, 54 p. + 32 pl. + 1 h; vers. şi în limba franceză.
- Vulpe, R., Barnea, I., *Din istoria Dobrogei. II. Romanii la Dunărea de Jos*, (De l'histoire de la Dobroudja. Les Romains au Bas Danube), Bucureşti, 1968, 592 p. + 4 h.
- * * * *Bibliografia Dobrogei (1969-1972)*, (La bibliographie de la Dobroudja), I–II, Constanţa, 1973, 485 p. + 445 p.
- * * * *Dobrogea. Patru conferinţe ale Universităţii Libere: Andrieşescu I., Arheologia şi istoria veche a Dobrogei, Giurescu, C.C., Din istoria nouă a Dobrogei, Simionescu, I., Pământul Dobrogei, Popovici-Bâznoşanu, A., Fauna şi flora Dobrogei*, (La Dobroudja. Quatre conférences de l'Université Libre. L'archéologie et l'histoire ancienne de la Dobroudja; De l'histoire nouvelle de la Dobroudja; la terre de la Dobroudja; la faune et la flore de la Dobroudja), Bucureşti, 1928, 99 p. + 20 pl.
- * * * *Dobrogea 1878–1928. Cincizeci de ani de viaţă românească*, (La Dobroudja 1878–1928. Cinquante années de vie roumaine), Bucureşti, 1928, 794 p.

III. PERIOADA STRĂVECHE

- Berciu, D., *Descoperirile getice de la Cernavodă (1954) și unele aspecte ale începutului formării culturii La Tène geto-dacice la Dunărea de Jos*, (Les découvertes gétiques de Cernavodă et quelques aspects des débuts de la civilisation La Tène geto-dace au Bas-Danube), MCA, 4, 1957, p. 281–317.
- Berciu, D., *O descoperire traco-scitică din Dobrogea și problema scitică la Dunărea de Jos*, (Une découverte thraco-scythique en Dobroudja et le problème scythique au Bas Danube), SCIV, 10, 1959, 1, p. 7–48.
- Berciu, D., *Dva glineanîh „iakorîia“ i voprosî v sveazi s kulturami Koțofeni i Cernavoda*, „Dacia“, 6, 1962, p. 387–396.
- Berciu, D., *Quelques données préliminaires concernant la civilisation de Cernavodă*, „Slovenska Archeologia“, 12, 1964, p. 269–280.
- Berciu, D., *Sur les débuts de l'âge du bronze au Bas-Danube*, „Dacia“, 8, 1964, p. 313–318.
- Berciu, D., *Dunăre-Balcani-Anatolia. Unele probleme ale legăturilor în mileniul al III-lea*, (Danube — Balkans — Anatolie. Problèmes touchant leurs relations au III-e millénaire av. n. è.) în „Omăgiu lui P. Constantinescu-Iași“, București, 1965, p. 61–65.
- Berciu, D., Morintz, S., Roman, P., *Săpăturile de la Cernavodă*, (Les fouilles de Cernavoda), MCA, 6, 1959, p. 95–105 (I); MCA, 7, 1961, p. 49–55 (II).
- Canarache, V., *Considerații asupra unei statui inedite din timpul orânduirii comunei primitive în Dobrogea*, (Considérations sur une statue inédite datant de la commune primitive en Dobroudja), SCIV, 4, 1953, 3–4, p. 709–721.

- Cârciumaru, M., Păunescu, Al., *Paleogeografia paleoliticului mijlociu din Podișul Dobrogei*, (La paléogéographie du paléolithique moyen du plateau de la Dobroudja), SCIVA, 27, 1976, 3, p. 331–346.
- Comșa, E., *Săpături arheologice la Luncavița (r. Măcin, reg. Dobrogea)*, (Fouilles archéologiques à Luncavița), MCA, 8, 1962, p. 221–225.
- Comșa, E., *Figurinele de marmură din epoca neolitică de pe teritoriul României*, (Figurines néolithiques en marbre du territoire de la Roumanie), „Pontica“, 9, 1976, p. 23–28.
- Comșa, E., *Unele probleme privind populațiile de stepa din nord-vestul Mării Negre din perioada eneolitică până la începutul epocii bronzului*, (Quelques problèmes concernant les populations de la steppe du nord-ouest de la Mer Noire de la période énéolithique jusqu’au début de l’âge de bronze), SCIVA, 29, 1978, 3, p. 353–363.
- Comșa, E., *Folosirea aramei în cursul epocii neolitice pe teritoriul Dobrogei*, (L’usage du cuivre sur le territoire de la Dobroudja pendant l’époque néolithique), „Pontica“, 23, 1990, p. 7–12.
- Comșa, E., *Rolul Dunării inferioare în cursul epocii neolitice*, (Le rôle du Danube inférieur pendant l’époque néolithique), „Pontica“, 24, 1991, p. 23–28.
- Comșa, E., Galbenu, Doina, Aricescu, A., *Săpături arheologice la Techirghiol (reg. Constanța)*, (Les fouilles archéologiques de Techirghiol), MCA, 8, 1962, p. 165–178.
- Dumitrescu, Vl., *La plastique anthropomorphe en argile de la civilisation énéolithique balkano-danubienne de type Gumelnița*, JPEK, 8, 1932–1933, p. 49–72.
- Dumitrescu, Vl., *La stratigraphie des stations appartenant à la civilisation énéolithique balkano-danubienne à la lumière des fouilles d’Atmageaua Tătărească*, „Istros“, 1, 1934, 1, p. 37–43.
- Dumitrescu, Vl., *The painted-decoration of the pottery from the eneolithic station near Atmageaua-Tătărească*, „Annals of Archaeology and Anthropology“, Liverpool, 24, 1937, 1–2, p. 3–14.
- Dumitrescu, Vl., *Câteva observații în legătură cu prima migrație a triburilor stepelor nord-pontice la apus de Prut*, „Pontica“, 13, 1980, p. 23–31; vers. fr. *Quelques remarques à propos de la première vague des tribus des steppes nord-pontiques à l’ouest du Prut*, RRH, 20, 1981, 4, p. 589–597.
- Galbenu, Doina, *Așezarea neolitică de la Hârșova*, (La station néolithique de Hârșova), SCIV, 13, 1962, 2, p. 285–306.

Galbenu, Doina, *Neoliticskaia masterskaia dlia obrabotki ukrašenii v Hârşove*, „Dacia“, 7, 1963, p. 501–509.

Galbenu, Doina, *Nouvelles données concernant le début de la civilisation de Gumelnița de Dobrogea*, „Dacia“, 10, 1966, p. 321–328; publ și în ACISP-7, 1, Praga, 1970, p. 457–460.

Galbenu, Doina, *Așezarea neolitică de la Costinești*, (Le site néolithique de Costinești), „Pontica“, 4, 1971, p. 237–246.

Hașotti, P., *Așezarea aparținând culturii Hamangia de la Medgidia — Satu Nou (Raport preliminar)*, (L'habitation appartenant à la culture de Hamangia de Medgidia — Satu Nou. Rapport préliminaire), „Pontica“, 13, 1980, p. 199–215.

Hașotti, P., *Aspecte privind începutul epocii neolitice în Dobrogea*, (Aspects concernant le début de l'époque néolithique en Dobroudja), „Pontica“, 15, 1982, p. 33–46.

Hașotti, P., *Observații asupra plasticii culturii Hamangia*, (Observations sur la plastique de la culture Hamangia), „Pontica“, 19, 1986, p. 9–17.

Hașotti, P., *Sondajele din așezarea culturii Hamangia de la Medgidia-Satu Nou*, (Les sondages faits dans un habitat de la culture Hamangia à Medgidia-Satu Nou), „Pontica“, 20, 1987, p. 19–42.

Hașotti, P., *Observații privind cultura Gumelnița în Dobrogea*, (Observations concernant la culture Gumelnița en Dobroudja), „Pontica“, 21–22, 1988–1989, p. 7–21.

Hașotti, P., *Influențe liniare în cadrul ceramicii culturii Hamangia*, (Influences linéaires dans la céramique de la culture Hamangia), 23, 1990, p. 13–22.

Lazarovici, Gh., *Difuziunea unor civilizații neolitice în regiunea Dunării de Jos*, (La diffusion de quelques civilisations néolithiques dans la région du Bas Danube), „Pontica“, 4, 1971, p. 31–40.

Marinescu-Bîlcu, Silvia, *Unele aspecte ale legăturilor dintre neo-eneoliticul românesc și culturile egeice și micro-asiatice*, (Quelques aspects des contacts entre le néo-énéolithique roumain et les cultures égéennes et micro-asiatiques), „Pontica“, 13, 1980, p. 57–65.

Morintz, S., *Quelques problèmes concernant la période ancienne du Hallstatt au Bas-Danube à la lumière des fouilles de Babadag*, „Dacia“, 8, 1964, p. 101–118.

Morintz, S., *Contribuții arheologice la istoria tracilor timpurii. Epoca bronzului în spațiul carpato-balcanic*, (Contributions archéologiques à l'histoire des Thraces de l'époque ancienne. L'époque du bronze dans l'espace carpatho-balkanique), București, 1978, 215 p.; în special p. 86–100, *Zona istro-pontică în perioadele anterioare culturii Coslogeni*(La zone istro-pontique dans les périodes antérieures par rapport à la culture Coslogeni).

Morintz, S., Roman, P., *Asupra perioadei de trecere de la eneolitic la epoca bronzului la Dunărea de Jos*, SCIV, 19, 1968, 4, p. 553–573; vers. germ. *Aspekte des Ausgangs des Aeneolithikums und der Übergangsstufe zur Bronzezeit im Raum der NiederDonau*, „Dacia“, 12, 1968, p. 45–128.

Morintz, S., Șerbănescu, D., *Cercetări arheologice la Hârșova și împrejurimi*, (Recherches archéologiques à Hârșova et aux alentours), SCIVA, 25, 1974, 1, p. 47–69.

Nestor, I., *Cercetări preistorice la Cernavodă*, (Recherches pré-historiques à Cernavodă), AD, 18, 1937, p. 1–21.

Nicolaescu-Plopșor, C.S., Păunescu, Al, Harțuchi, N., *Cercetări paleolitice în Dobrogea*, (Recherches paléolithiques en Dobroudja), MCA, 6, 1959, p. 43–50.

Popovici, D., Hașotti, P., *Considerations about the synchronism of the Cernavoda I Culture*, „Pontica“, 21–22, 1988–1989, p. 291–297.

Simon, M., *Cu privire la „faza Hârșova“ a culturii Gumelnița*, (Sur la phase Hârșova de la culture Gumelnița), SCIVA, 30, 1979, 3, p. 359–366.

Volschi, V., Irimia, M., *Descoperiri arheologice la Mangalia și Limanu aparținând culturii Hamangia*, (Découvertes archéologiques à Mangalia et à Limanu appartenant à la culture Hamangia), „Pontice“, 1, 1968, p. 45–87.

IV. PERIOADA GRECO-ROMANĂ

A. MAREA NEAGRĂ CA ANSAMBLU

Alexandrescu Vianu, Maria, *Sur la diffusion du culte de Cybele dans le bassin de la mer Noire à l'époque archaïque*, „Dacia“, 24, 1980, p. 261–265.

Alexandrescu, P., *Călătoria lui Herodot în Marea Neagră*, (Le voyage d'Herodote en Mer Noire), „Pontica“, 11, 1978, p. 27–34.

Alexandrescu, P., *Dosar pentru Marea Neagră*, (Dossier concernant la Mer Noire), în J. Boardman, *Grecii de peste mări. Colonizarea greacă și comerțul timpuriu* (Les Grecs d'outre-mer. Colonisation grecque et commerce dans la période ancienne), trad. de Maria Alexandrescu-Vianu și Petre Alexandrescu, București, 1988, p. 409–428.

Avram, Al., Nistor, Gh.V., *Apărarea teritoriului în cetățile grecești și problemele zonei pontice*, (La défense du territoire dans les cités grecques et les problèmes de la zone pontique), SCIVA, 33, 1982, 4, p. 365–376.

Cantacuzino, G., *Considérations sur les timbres amphoriques découverts en Roumanie et sur les côtes du Pont Euxin*, RHSEE, 16, 1939, 1–3, p. 44–52.

Condurachi, Em., *Autour des imitations pontiques des monnaies d'Alexandre le Grand*, RHSEE, 1946, 23, p. 217–224.

Condurachi, Em., *Contributi alla studio della scultura pontica in età imperiale romana*, „Acta Antiqua“, 9, 1962, 1–3, p. 33–53.

Condurachi, Em., *La mer Noire carrefour des civilisations dans l'Antiquité*, „CISH-12“, 1, Viena, 1965, p. 61–74.

Condurachi, Em., *L'expérience pontique*, „Sources archéologiques de la civilisation européenne“, Bucarest, 1970, p. 183–193.

Covacef, P., *Constatări tehnice cu privire la variația nivelului Mării Negre în legătură cu topografia și modul de alimentare cu apă a cetății Histria până la începutul erei creștine*, (Constatazioni techniques concernant la variation du niveau de la Mer Noire en liaison avec la topographie et le mode d'alimentation d'eau potable à Histria jusqu'au début de l'ère chrétienne), „Pontica“, 24, 1991, p. 329–341.

Dimitriu, Suzana, Alexandrescu, P., *Importul ceramicii atice în bazinul Mării Negre până la războaiele medice*, (L'importation de la céramique attique dans le bassin de la Mer Noire jusqu'à l'époque des guerres médiques), SCIV, 23, 1972, 3, p. 361–374.

Domăneanțu, Catrinel, *Archaic Greek faience imports in the Black Sea area*, „Dacia“, 32, 1988, 1–2, p. 21–35.

Domăneanțu, Catrinel, *Importuri atice în bazinul Mării Negre în epoca arhaică. Grupul Lydos*, (La Poterie attique d'importation dans le bassin de la Mer Noire à l'époque archaïque. Le groupe de Lydos), SCIVA, 45, 1994, 2, p. 171–178.

Florescu, A.C., *Sur les problèmes du bronze tardif carpto-danubien et du nord-ouest pontique*, „Dacia“, 11, 1967, p. 59–94.

Iliescu, V., *Bemerkungen zum pontisch-orientalischen Plan Alexanders des Grossen*, „Actes XIV-e Congr. Eirene“, Erevan, 1979, 1, p. 101–106; publ. și în SAO, 10, 1980, p. 83–87.

Irimia, M., *Unele probleme ale cercetărilor subacvatice de pe litoralul dobrogean al Mării Negre*, (Quelques problèmes concernant les fouilles sous-marines sur le littoral de la Dobroudja), „Pontica“, 3, 1970, p. 17–21.

Lăzărescu, C., Brătescu, C., *Două periple ale Mării Negre, periplul lui Arrian și periplul anonim al Pontului Euxin*, (Deux périple de la Mer Noire, le périple d'Arrien et le périple anonyme du Pont Euxin), București, 1920, 41 p. + 1 h. (extras din „Arhiva Dobrogei“, 2, 1919).

Matei, C., *Cercetări periegetice pe țărmul lacului Tașaul*, (Recherches périégétiques sur les bords du lac Tașaul), „Pontica“, 18, 1985, p. 125–139 (I), „Pontica“, 19, 1986, p. 253–266 (II).

Micu, I., *Pontus Euxinus în operele ovidiene din exil*, (Le Pont Euxin dans les oeuvres ovidiennes du temps de l'exil), „Pontica“, 14, 1981, p. 317–327.

Mitrea, B., *Some news in the ancient numismatics of Pontus Euxinus*, „Numismatics International“, 9, 1975, 7, p. 198–270.

- Netzhammer, R., *Dem Schwarzen Meer entlang*, București, 1938, 36p.
- Panin, N., *Black Sea coast line changes in the last 10.000 years*, „Dacia“, 27, 1983, 1–2, p. 175–184.
- Pârvan V., *Începuturile vieții romane la gurile Dunării*, București, 1923, 247 p.; ed. a II-a îngrijită de Radu Vulpe, București, 1974, 269p.; vers. ital. *I primordi della civiltà romana alle foci del Danubio*, „Ausonia“, 10, 1921, p. 187–209.
- Pârvan, V., *Note di geografia antica*, în RFIC, 1 (s.n.), 1923, 3, p. 333–343; p. 333–338 referitoare la Odessa.
- Pippidi, D.M., *Din nou despre pontarhi și pontarhie*, (De nouveau sur les pontarques et la pontarchie), SCIV, 18, 1967, 3, p. 423–430.
- Preda, Florentina, *Vârfuri de săgeți cu valoare monetară descoperite pe litoralul de nord-vest al Mării Negre*, (Des pointes de flèches ayant une valeur monétaire découvertes sur la côte nord-ouest de la Mer Noire), AUB, 9, 1961, 16, p. 7–17.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Împăratul Traian și Marea Neagră*, (L'Empereur Trajan et la Mer Noire), RIR, 16, 1946, 2, p. 119–128.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Vibius Severus, speculator pontic*, (Vibius Severus spéculateur pontique), SCIV, 8, 1957, 1–4, p. 205–213.
- Scarlat, C., *Itinerare subacvatice la Istru și Pontul Euxin*, (Itinéraires sous-aquatiques au Danube et au Pont Euxin), București, 1988, 179 p.
- Scarlat, C., *Studiu asupra modificării conturului țărmului dintre Constanța și Mangalia în ultimele două milenii pe baza cercetărilor submarine și a obiectelor arheologice descoperite pe fundul mării*, (Etude concernant les modifications du contour du littoral entre Constantza et Mangalia pendant les deux derniers millénaires en base des fouilles sous-marines et des objets archéologiques découverts au fond de la mer), SMMIM, 9, 1976, p. 16–31.
- Scorpan, C., *Origini și linii evolutive în ceramica romano-bizantină (sec. IV–VII) din ariile mediteraneană și pontică*, (Origines et lignes évolutives de la céramique romano-byzantine (IV-e — VII-e siècles) de l'espace méditerranéen et pontique), „Pontica“, 9, 1976, p. 155–185.
- Sevcreanu, G., *Etude sur les tetrachmes type Alexandre le Grand*, BSNR, 19, 1924, p. 50–59. Este vorba de monede bătute în orașele pontice ale Moesiei Inferior.

Slobozianu, H., *Reprezentări din cultul lui Dionysos și al nimfelor de pe litoralul vestic al Mării Negre*, (Représentations du Culte de Dionysos et des nimphes sur le littoral ouest de la Mer Noire), SCIV, 10, 1959, 2, p. 285–294.

Soutzo, M., *Contribuțiune la studiul ponderilor antice din orașele noastre pontice* (Contribution à l'étude des poids antiques de nos villes pontiques), BSNR, 11, 1914, p. 1–9.

Tudor, D., *Cohors I Cilicicum în Scythia Minor și Taurida. Contribuții la cunoașterea legăturilor dintre coasta de vest și de nord a Mării Negre în sec. I–IV*, (Cohors I Cilicicum dans la Scythia Minor et dans la Tauride. Contributions à la connaissance des rapports entre la côte ouest et la côte nord de la Mer Noire du Ier au IVe siècle), AUB, 5, 1956, p. 45–74.

Zugravu, N., *Conduites temporelles dans l'espace ponto-danubien au cours du premier millénaire de n.e.*, „Tems et changement dans l'espace roumain“, recueil publ. par Al. Zub, Iași, 1991, p. 23–45.

B. DUNAREA; DELTA DUNĂRII

Brătescu, C., *Contribuțiuni la studiul Deltei Dunărene*, (Contributions à l'étude du Delta du Danube), AD, 2, 1921, 2, p. 227–241 (I); AD, 2, 1921, 3, p. 379–391 (II).

Condurachi, Em., *Dunărea în orizontul geografic antic*, (Le Danube dans l'horizon géographique de l'antiquité), SCIV, 20, 1969, 4, p. 533–540.

Ionescu-Dobrogeanu, M., *Două probleme de geografie. I. Formarea Deltei Dunării. II. Considerațiuni militare asupra Dobrogei*, (Deux problèmes de géographie. I. La formation du Delta du Danube. II. Considérations militaires concernant la Dobroudja), București, 1910, 64 p. + 1 h.

Motogna, V., *Tot în chestia etimologiei „Dunării“*, (De nouveau sur la question de l'étymologie du Danube), RI, 8, 1922, p. 62.

Pârvan, V., *În chestiunea etimologiei Dunării*, (Sur le problème de l'étymologie du Danube), RI, 7, 1921, 10–12, p. 248; AD, 3, 1922, 2, p. 316.

Petrescu, I.Gh., *Delta Dunării în antichitate. Descrierea geografică a Deltei la scriitorii antici*, (Le Delta du Danube pendant l'antiquité. Description géographique du Delta chez les écrivains anciens), Lucr.Șt. Galați, 3, 1969, p. 199–210.

Petrescu, I.Gh., *Delta Dunării în antichitate. Poziția geografică a cetății Histria*, (Le Delta du Danube pendant l'antiquité. Position géographique de la cité d'Histria), Lucr. Șt. Galați, 4, 1970, p. 187–196.

Slușanschi, D., *Cone — le seul nom antique du Delta du Danube*, SC, 27, 1991, p. 57–60.

C. SCYTHIA MINOR

Aricescu, A., *Quelques précisions sur la carte de la Scythia Minor*, „Dacia“, 14, 1970, p. 297–310.

Cantacuzène, G., *Poids inédits trouvés dans la Petite Scythie*, „Dacia“, 3–4, 1927–1932, p. 602–611.

Comșa, E., *Contribuție la harta arheologică a Dobrogei de nord-vest*, (Contribution concernant la carte archéologique de la Dobroudja du nord-ouest), SCIV, 4, 1953, 3–4, p. 747–756.

Comșa, Maria, *Contributions au problème de la composition ethnique de la Scythie Mineure au IV-e siècle de notre ère*, „Dacia“, 11, 1967, p. 339–347.

Culică, V., *Fibule din prima și a doua epocă a fierului găsite în sud-vestul Dobrogei*, (Fibules de la première et de la deuxième époque du fer trouvées au sud-ouest de la Dobroudja), SCIV, 21, 1970, 4, p. 619–622.

Florescu, R., *Urbanizarea Dobrogei romane*, (L'urbanisation de la Dobroudja romaine), „Pontica“, 23, 1990, p. 97–127.

Irimia, M., *Observații privind epoca bronzului în Dobrogea în lumina unor cercetări recente*, (Observations concernant l'époque du bronze en Dobroudja à la lumière de quelques recherches récentes), SCIVA, 32, 1981, 3, p. 347–369.

Irimia, M., *Noi mărturii arheologice privind a doua epocă a fierului în Dobrogea*, (Nouvelles preuves archéologiques concernant le deuxième âge du fer en Dobroudja), „Pontica“, 24, 1991, p. 97–121.

Mihăilescu-Bîrliba, L., Diaconescu, M., *Cercetări arheologice recente în peștera de la Casian*, (Recherches archéologiques récentes dans la grotte de Casian), „Pontica“, 24, 1991, p. 425–432.

Mușețeanu, C., Elefterescu, D., *Bronzuri romane din sud-vestul Dobrogei*, (Bronzes romaines du sud-ouest de la Dobroudja), SCIVA, 28, 1977, 4, p. 585–590.

Netzhammer, R., *Die cristlichen Altertümer der Dobrudscha*, Bukarest, 1918, 224 p.

Opaïț, A., *Considerații preliminare asupra amforelor romane și romano-bizantine din Dobrogea*, (Considérations préliminaires sur les amphores romaines et romano-byzantins de Dobroudja), „Peuce“, 8, 1980, p. 291–237.

- Papasima, T., *Pendantiv foliaceu descoperit în Dobrogea*, (Un pendentif foliacé découvert dans la Dobroudja), „Pontica“, 23, 1990, p. 359–361.
- Pârvan, V., *Dacia scythică*, (La Dacie scythique), AD, 4, 1923, 2, p. 120–134.
- Pârvan, V., *Descoperiri nouă în Scythia Minor*, (Nouvelles découvertes en Scythia Minor), AARMSI, s. 2, 35, 1912–1913, p. 467–550.
- Rădulescu, A., *Amfore romane și romano-bizantine din Scythia Minor*, (Amphores romaines et romano-byzantines de Scythie Mineure), „Pontica“, 9, 1976, p. 99–114.
- Rusu, I.I., *Un litigiu de hotărnicie din Scythia Minor*, (Un litige de délimitation en Scythie Mineure), SCIV, 6, 1955, 1–2, p. 75–86.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Două geme antice din Scythia Minor*, (Deux gemmes antiques de Scythie Mineure), BCMI, 1945, p. 20–24.
- Scorpan, C., *Contribuții arheologice la problemele etnice ale Dobrogei antice. I. Carpii în Scythia Minor. II. O nouă problemă pentru secolele VI-VII. III. Vase pictate din sec. IX-X în Dobrogea*, (Contributions archéologiques concernant les problèmes ethniques de l'ancienne Dobroudja. I. Les Carpes dans la Scythie Mineure. II. Un nouveau problème pour les VIe -VIIe siècles de n.è. III. Vases peints des IXe — Xe siècles en Dobroudja), „Pontica“, 1, 1968, p. 341–378.
- Scorpan, C., *Noi reliefuri din Scythia Minor*, (Reliefs inédits de la Scythie Mineure), „Pontica“, 9, 1976, p. 195–198.
- Suceveanu, Al., *Viața economică în Dobrogea romană (sec. I-III e.n.)*, (La vie économique dans la Dobroudja romaine Ier — IIIe siècles), București, 1977, 177 p.
- Suceveanu, Al., *Piese de sculptură și arhitectură din așezarea rurala de epocă romană de la Fântânele (Constanța)*, (Pièces de sculpture et d'architecture de l'habitation rurale d'époque romaine de Fântânele — Constanța) SCIVA, 31, 1980, 4, p. 559–584.
- Suceveanu, Al., Barnea Al., *La Dobroudja romaine et romano-byzantine. Histoire, économie, romanisation*, „Dialogues d'histoire ancienne“ — Besançon, 14, 1988, p. 119–152.
- Ștefan, Gh., *Numele unui praefectus Urbi pe o inscripție din Dobrogea din secolul al VI-lea e.n.*, (Le nom d'un praefectus Urbi dans une inscription de Dobroudja du VIe siècle), “Omagiu lui P. Constantinescu-Iași“, București, 1965, p. 141–145.

Tudor, D., *Antichități din Scythia Minor*, (Antiquités de Scythie Mineure), AD, 16, 1935, p. 24-32.

Vulpe, R., *Activitatea arheologică în Dobrogea în cei 50 de ani de stăpânire românească*, (L'activité archéologique en Dobroudja pendant les 50 années de domination roumaine), „Dobrogea 50“, București, 1928, p. 117–144 + 1 h.

Vulpe, R., *Noutăți arheologice dobrogene*, (Nouvelles informations archéologiques de Dobroudja), AD, 12, 1931, p. 293–298 (I); AD, 18, 1937, p. 215–225.

Vulpe, R., *Dobrogea meridională în antichitate*, (La Dobroudja méridionale pendant l'antiquité), AD, 19, 1938, 2, p. 1–51.

Vulpe, R., *Histoire ancienne de Dobroudja*, București, 1938, 35–455 + XLVII pl. extras din „La Dobroudja. Academie Roumaine. Connaissance de la terre et de la pensée roumaine“, IV; vers. engl., Bucarest, 1940, 182 p.+ 23pl. + 2h.

Zahariade, M., *Moesia Secunda, Scythia și Notitia Dignitatum*, București, 1988, 199 p.

D. COLONII GRECEȘTI; ORAȘE ROMANE

1. ANSAMBLUL COLONIILOR GRECEȘTI

Alexandrescu Vianu, Maria, *Mărturii arheologice cu privire la viața culturală a Pontului stâng în secolul VI î.e.n.*, (Témoignages archéologiques concernant la vie culturelle du Pont Gauche au VI-e siècle av.n.e.), CICSEE, 2, București, 1985, p. 39–48.

Alexandrescu, P., *Une nouvelle synthèse de l'histoire des villes grecques de la Dobroudja à l'époque préromaine*, RRH, 7, 1968, 2, p. 263–279.

Alexandrescu, P., *Insemnări arheologice. Pentru o ecologie a așezărilor grecești*, (Notes archéologiques. Pour une écologie des établissements grecs), SCIV, 22, 1971, 4, p. 655–662.

Botzan, M., *Considerații asupra alimentării cu apă a orașelor-cetăți Histria, Tomis și Callatis*, (Considérations sur l'approvisionnement à eau des cités Histria, Tomis et Callatis), „Pontica“, 13, 1980, p. 303–314.

Canarache, V., *Preciziuni cu privire la stăpânirea romană în orașele Pontului stâng*, (Précisions concernant la domination romaine dans les villes du Pont gauche), BSNR, 1944–1947, p. 24–28.

Coja, Maria, *Les fortifications grecques dans les colonies de la côte ouest du Pont Euxin*, „La fortification dans l'histoire du monde grec“, Paris, 1987, p. 95–103.

Condurachi, Em., *Les monnaies attiques dans les Balkans*, „Balciana“, 6, 1943, p. 30-34. Este remarcată lipsa monedelor ateniene în coloniile grecești de pe litoralul occidental și septentrional al Mării Negre în perioada premergătoare războaielor medice.

Condurachi, Em., *Les trésors monétaires de la région carpatho-danubienne et leur importance pour l'histoire des Roumains*, „Balciana“, 7, 1944, p. 23-44. Este discutată importanța prezenței coloniilor grecești, apoi a celor italiene, asupra circulației monetare în spațiul românesc.

Condurachi, Em., *Vechi monede pontice și importanța lor*, (Anciennes monnaies pontiques et leur importance), *Bul. șt.*, 2, 1950, 1, p. 13-26.

Condurachi, Em., *Les villes pontiques et leur importance pour l'histoire ancienne du sud-est européen*, *BAIESEE*, 3, 1965, 1, p. 19-30.

Condurachi, Em., & colab., *Originea și dezvoltarea așezărilor omenești de pe litoralul Mării Negre*, (La genèse et le développement des établissements sur le littoral de la Mer Noire), *SCIV*, 1, 1950, 1, p. 75-82.

Dimitriu, Suzana, *Câteva precizări asupra ceramicii de stil Fikellura din orașele pontice în lumina datelor noi din „Corpus Vasorum Antiquorum“*, (Quelques considérations concernant la céramique en style Fikellura dans les villes pontiques à la lumière des nouvelles informations du „Corpus Vasorum Antiquorum“), *SCIV*, 9, 1958, 1, p. 113-118.

Dimitriu, Suzana, *Discuții despre orașele pontice și teritoriile lor în perioada arhaică pe marginea unor studii recente*, (En marge des nouvelles études concernant les villes pontiques et leurs territoires pendant la période archaïque), *SCIV*, 23, 1972, 1, p. 111-120.

Iliescu, O., *Le système monétaire et pondéral à Histria, Callatis et Tomis aux V-e – II-e siècles av.n.e.*, „A. VIII-e C. I. N.“, New York, 1976, p. 85-98.

Iliescu, V., *Bemerkungen zur äusserpolitischen Krise der westpontischen Griechischen Städte in der zweiten Hälfte des 4. Jh. u.Z.*, „Die Krise der griechischen Polis“, I, Berlin, 1969, p. 51-55.

Iliescu, V., *Cu privire la coloniile grecești din Dobrogea și la data constituirii teritoriului lor rural*, (Remarques au sujet des colonies grecques de la Dobroudja et de la formation de leurs territoires ruraux), „Pontica“, 3, 1970, p. 87-98.

Iliescu, V., *Die ausserpolitische Krise der hellenischen Poleis Kleinskythiens im 4. Jh.*, *HPKWW*, II, Berlin, 1973, p. 464-481.

Lambrino, S., *Arta greacă și romană în România*, (L'art grec et romain en Roumanie), *ATG*, 1938, 4-5, 17 p. (extras).

- Moisil, C., *Monete grecești din orașele noastre pontice*, (Monnaies grecques de nos villes pontiques), „Creșterea colecțiilor B.A.R.“, București, 1912, p. 235–337.
- Moisil, C., *Cu privire la numismatica orașelor noastre pontice*, (A propos de la numismatique de nos villes pontiques), CNA, 18, 1944, 129–131, p. 86–90.
- Moisil, C., *Ponduri inedite sau puțin cunoscute din Histria, Callatis și Tomis*, (Poids inédits ou peu connus d’Histria, Callatis et Tomis), SCN, 1, 1957, p. 247–295.
- Pârvan, V., *Gânduri despre lume și viață la greco-romanii din Pontul Stâng*, (Reflexions sur le monde et sur la vie chez les Greco-Romains du Pont Gauche), RI, 6, 1920, 1–2, 39 p. (extras).
- Petre, Zoe, *Structures du réel et structures de l’imaginaire a l’époque des premières colonies grecques*, RRH, 20, 1981, 4, p. 599–604.
- Pippidi, D.M., *Sur les relations politiques des cités grecques de la côte occidentale de l’Euxin à l’époque hellénistique*, NEH, 1960, p. 45–54.
- Pippidi, D.M., *Die Agrarverhältnisse in den griechischen Städten der Dobrudscha in vorrömischer Zeit*, „GSEVS“, Berlin, 1961, p. 89–105.
- Pippidi, D.M., *Les colonies grecques de Scythie Mineure à l’époque hellénistique*, „Balkan Studies“, 6, 1965, p. 99–118 + 8 pl.
- Pippidi, D.M., *Les premiers rapports de Rome avec les cités grecques de l’Euxin*, (rez.), REL, 47, 1969, p. 24–25.
- Pippidi, D.M., *Les villes de la côte ouest de la mer Noire d’Auguste à Diocletien*, „Vestigia“, Munchen, 1972, p. 99–114.
- Pippidi, D.M., *Scythica Minora. Recherches sur les colonies grecques du littoral roumain de la Mer Noire*, București-Amsterdam, 1975, 314 p.
- Pippidi, D.M., *Parerga. Ecrits de philologie, d’épigraphie et d’histoire ancienne*, București-Paris, 1984, 296 p.
- Poenaru-Bordea, Gh., *Discuții pe marginea câtorva monede străine din Dobrogea antică*, (Discussions en marge de quelques monnaies étrangères de la Dobroudja antique), SCIV, 21, 1970, 1, p. 133–144. Intre monedele prezentate se află și două găsite la Tomis, una provenind de la Apollonia pontică, cealaltă de la Chersones.
- Poenaru-Bordea, Gh., *Le trésor de Mărășești. Les statères en or des cités du Pont Gauche et le problème des relations avec le monde grec et les populations locales aux IV-e-I-er siècles av.n.è.*, „Dacia“, 18, 1974, p. 103–125.

- Poenaru-Bordea, Gh., *Aperçu bibliographique sur les monnaies grecques des régions balkaniques et du littoral septentrional du Pont Euxin à l'époque de l'Empire romain*, „Dacia“, 23, 1979, p. 315–318.
- Poenaru-Bordea, Gh., *Les statères ouest-pontiques de type Alexandre le Grand et Lysimaque*, RBN, 125, 1979, p. 37–51.
- Popescu, A., *Raporturile dintre regatul celtic din Tylis și coloniile grecești de pe țărmul apusean al Mării Negre*, (Les rapports entre le royaume celte de Tylis et les colonies grecques de la côte ouest de la Mer Noire), AUB, 5, 1956, p. 25–44.
- Preda, C., *Ponduri inedite sau puțin cunoscute din Histria, Callatis și Tomis*, (Poids inédits ou peu connus d'Histria, Callatis et Tomi), SCN, 1, 1957, p. 247–295.
- Preda, C., *Monede inedite și puțin cunoscute de la Histria, Callatis și Tomis*, (Monnaies inédites et peu connues d'Histria, Callatis et Tomis), SCN, 2, 1958, p. 111–122.
- Preda, C., *Monede coloniale rare și inedite — Histria, Callatis și Tomis — din tezaurul de la Mangalia*, (Monnaies coloniales rares et inédites d'Histria, Callatis et Tomi dans le trésor de Mangalia), SCN, 4, 1968, p. 223–237.
- Răduță, D., *Monumente religioase grecești din secolul al VI-lea î.e.n., până în secolul I e.n., descoperite pe teritoriul țării noastre în ultimii 20 de ani*, (Monuments religieux grecs du VIe siècle av.n.è jusqu'au Ier siècle découverts sur le territoire de notre pays dans les dernières 20 années), BOR, 83, 1965, 3–4, p. 331–348.
- Rusu, M., *Pontische Guntelschnallen mit Adlerkopf (6–7 Jh. u.Z.)*, „Dacia“, 3, 1959, p. 485–523.
- Soutzo, M., *Ponduri și monete inedite din orașele noastre pontice*, (Poids et monnaies inédits de nos villes pontiques), BSNR, 12, 1915, p. 157–171.
- Stoian, I., *Cu privire la confederația cetăților grecești din Pontul Stâng*, (Autour de la communauté des cités grecques de l'ouest du Pont Euxin), „Omăgiu lui P. Constantinescu-Iași“, București, 1965, p. 87–91.
- Suceveanu, Al., *Contribuții la tipologia juridică a exploatărilor agricole din orașele vest-pontice*, (Contributions à la typologie juridique des exploitations agricoles des villes situées à l'ouest du Pont), „Pontica“, 10, 1977, p. 97–116; vers. germ. în „Jahrbuch für Wirtschaftsgeschichte“, 2, 1977, p. 65–89.
- Ștefan, Alexandra, *Die Getreidekrisen in den Städten an den Westlichen und nordlichen Küsten des Pontos Euxinos in der hellenistischen Zeit*, HPKWW, Berlin, 1974, p. 648–663.

Ștefan, Alexandra, *Rapports religieux entre les cités du Pont Euxin — Histria, Tomis, Callatis — et le monde oriental*, „Eirene-14“, 1, Erevan, 1979, p. 266–279.

Ștefan, Alexandra, *Relations étrangères des cités du Pont Gauche à l'époque hellénistique*, „Eirene-7“, 1, Budapesta, 1984, p. 329–338.

Vulpe, R., *Vechi focare de civilizație: Istria, Tomis, Callatis*, (Anciens foyers de civilisation: Histria, Tomis, Callatis), București, 1966, 95 p. + 4 pl.

2. BIZONE

Iliescu, V., *Byzance ou Bizone? Contribution à l'histoire du Pont gauche au IV-e siècle de n.e.*, RESEE, 7, 1969, 2, p. 400–404.

Lepși, I., *Bizone*, RI, 13, 1927, 1–3, p. 1–7.

Mărculescu, O., *Bizone — Portul Cavarna: monografie istorică*, (Bizone-Le port de Cavarna: monographie historique), AD, 15, 1934, p. 145–162.

3. CALLATIS

Aricescu, A., *Drumul militar de la Noviodunum la Callatis în lumina itinerariilor antice*, (La route militaire de Noviodunum à Callatis selon les itinéraires antiques), „Pontica“, 8, 1975, p. 315–329.

Avram, Al., *Zu den Handelsbeziehungen zwischen Kallatis und dem Taurischen Chersonesos*, MBAH, 7, 1988, 2, p. 87–91.

Avram, Al., *Untersuchungen zur Geschichte des Territoriums von Kallatis in griechischer Zeit*, „Dacia“, 35, 1991, p. 103–137.

Avram, Al., *Zur Verfassung von Kallatis in hellenistischer Zeit*, „Il Mar Nero“, 1, 1994, p. 167–177.

Avram, Al., *Callatiana* (Callatiana. Décrets callatiens d'époque hellénistique) (I), SCIVA, 45, 1994, 4, p. 303–325.

Bârlădeanu-Zavatin, Elena, *În legătură cu o necropolă de epocă romană timpurie la Callatis*, (A propos d'une necropole de haute époque romaine a Callatis), „Pontica“, 10, 1977, p. 127–152.

Bârlădeanu-Zavatin, Elena, *Noi descoperiri în necropolele callatiene*, (Nouvelles découvertes dans les necropoles callatiennes), „Pontica“, 13, 1980, p. 216–240.

Bordenache, Gabriella, *Antichità greche e romane nel nuovo Museo di Mangalia*, „Dacia“, 4, 1960, p. 489–509.

- Bounegru, O., *Un decret inedit de la Callatis*, (Un décret inédit de Callatis), „Istros“, 2–4, 1981–1983, p. 161–164.
- Bounegru, O. *Considerații privind portul cetății Callatis în antichitate*, (Considérations concernant le port de la cité Callatis pendant l'antiquité), „Pontica“, 19, 1986, p. 267–272.
- Bounegru, O., Bârlădeanu, Elena, *Săpăturile arheologice de salvare din zona nordică a necropolei tumulare de la Callatis*, (Fouilles archéologiques de préservation dans la zone nord de la nécropole tumulaire de Callatis), „Pontica“, 23, 1990, p. 335–343.
- Bounegru, O., Chiriac, C., *Cîteva descoperiri izolate de la Callatis*, (Quelques découvertes de Callatis), „Pontica“, 14, 1981, p. 249–254.
- Buzoianu, Livia, *Noi ștampile de amfore de la Callatis*, (Nouvelles marques d'amphores de Callatis), „Pontica“, 12, 1979, p. 77–95.
- Canarache, V., *Mask and Tanagra Figurines made in the workshops of Callatis-Mangalia*, Constanța, 1969, 192 p. ed. și în limba germană.
- Cantacuzino, G., *Timbres amphoriques inédits trouvés en Roumanie*, „Dacia“, 3–4, 1927–1932, p. 612–619; 2 exemplare descoperite la Callatis.
- Cantacuzino, G., *Nouveaux timbres amphoriques trouvés à Callatis*, „Dacia“, 5–6, 1935–1936, p. 321–327.
- Cantacuzino, G., *Timbres amphoriques trouvés à Callatis*, RHSEE, 12, 1935, 10–12, p. 298–313.
- Cantacuzino, G., *Trois sceaux Thasiens inédits de Callatis concernant les cultes de Thasos*, „Dacia“, 7–8, 1937–1940, p. 283–291.
- Ciofu, V. L., *O monedă callatiană puțin cunoscută din perioada romană (sec. II e.n.)*, (Une monnaie callatienne peu connue de l'époque romaine — II-e siècle de n.e.), BSNR, 70–74, 1976–1980, 124–128, p. 89–91.
- Condurachi, Em., *Problema unor bazilici creștine de la Histria și Callatis*, (Le problème de quelques basiliques chrétiennes d'Histria et de Callatis), „Pontica“, 4, 1971, p. 173–189.
- Cosma, V., *Prospectări arheologice submarine (Callatis)*, (Prospections archéologiques sous-marines — Callatis), BCMI, 42, 1973, 1, p. 31–38.
- Donoiu, I., *Patru monede ale orașului Callatis*, (Quatre monnaies de la cité Callatis), BSNR, 47–49, 1973–1975, 121–123, p. 53–56.

- Donoiu, I., *Considerații privind două monede antice suberate (drahme callatiene)*, (Considérations concernant deux monnaies antiques fourrées), BSNR, 70–74, 1976–1980, 124–128, p. 71–74.
- Doruțiu-Boilă, Emilia, *Zur Abgrenzung des Territorium von Kallatis*, „Dacia“, 15, 1971, p. 325–333.
- Doruțiu-Boilă, Emilia, *Relațiile externe ale cetății Callatis în epoca elenistică*, (Les relations étrangères de la cité Callatis pendant l'époque hellénistique), SCIVA, 39, 1988, 3, p. 243–249.
- Gramatopol, M., *Un port comercial la Callatis*, (Un port commercial à Callatis), „Rev. muz.“, 3, 1966, 4, p. 333–336.
- Gramatopol, M., Poenaru-Bordea, Gh., *Amphora stamps from Callatis and south Dobroudja*, „Dacia“, 13, 1969, p. 127–282.
- Iconomu, C., *Cercetări arheologice la Mangalia și la Neptun*, (Recherches archéologiques à Mangalia et à Neptun), „Pontice“, 1, 1968, p. 235–268.
- Iconomu, C., *Noi morminte paleocreștine la Mangalia*, (Nouvelles tombes paléochrétiennes à Mangalia), „Pontica“, 2, 1969, p. 81–110.
- Iliescu, O., *Contribuții la studiul metrologiei ponderale a orașului Callatis*, (Contributions à l'histoire de la métrologie pondérale de la ville Callatis), SCIV, 18, 1967, 4, p. 687–691.
- Ionescu, M., *Un nou apeduct din teritoriul callatian*, (Un nouveau aqueduc du territoire callatien), „Pontica“, 24, 1991, p. 419–424.
- Nubar, H., *Un nou pond de la Callatis*, (Un nouvel poids de Callatis), SCN, 2, 1958, p. 367–370.
- Ocheșeanu, R., Cliante, Tr., *Un pond callatian din epoca elenistică descoperit la Parthenopolis*, (Un poids callatien d'époque hellénistique découvert à Parthenopolis), „Apulum“, 25, 1988, p. 121–125.
- Pârvan, V., *Gerusia din Callatis*, (La Gerusia de Callatis), AARMSI, s. 2, 39, 1916–1919, p. 51–90; București, 1920, 40 p. + 1 pl. (extras).
- Pârvan, V., *A propos du „basileus“ Cotys de Callatis*, „Dacia“, 1, 1924, p. 363–367.
- Pippidi, D.M., *Un nuovo pontarca Callatiano del III secolo e.n.*, „Dacia“, 4, 1960, p. 511–514.
- Pippidi, D.M., *Décrets honorifiques de Callatis*, „Dacia“, 6, 1962, p. 469–474.
- Pippidi, D.M., *Inscription oraculaire de Callatis*, BCH, 86, 1962, 2, p. 74–80.

- Pippidi, D.M., *Sur un décret des Thiasites de Callatis*, SC, 8, 1966, p. 87–96.
- Pippidi, D.M., *În jurul papirilor de la Derveni și Callatis*, (Autour des papyrus de Derveni et Callatis), SC, 9, 1967, p. 203–210.
- Pippidi, D.M., *Guvernator necunoscut al Moesiei Inferioare într-o inscripție din Callatis [C. Pantuleius Graptiacus]*, (Gouverneur inconnu de la Mésie Inférieure dans une inscription de Callatis [C. Pantuleius Graptiacus]), SC, 12, 1970, p. 127–133.
- Pippidi, D.M., *În marginea unei inscripții bilingve din Callatis*, (Sur une inscription bilingue de Callatis), SC, 14, 1972, p. 141–148.
- Pippidi, D.M., *În jurul datei tratatului Roma — Callatis*, (Autour de la date du traité entre Rome et Callatis), SC, 15, 1973, p. 57–67.
- Pippidi, D.M., *O ipoteză cu privire la templul Concordiei din Callatis*, (Une hypothèse concernant le temple de la Concorde de Callatis), SC, 16, 1974, p. 89–99.
- Pippidi, D.M., *Sur un album de Callatis récemment édité*, „Essays in memory of Basil Laourdas“, Thessalonic, 1975, p. 137–146.
- Pippidi, D.M., *Sur le fragment de décret inédit de Callatis*, „Epigraphica“, București, 1977, p. 51–64.
- Poenaru-Bordea, Gh., *Un tezaur de monede callatiene din perioada autonomiei*, (Un trésor de monnaies callatiennes de l'époque de l'autonomie), SCN, 4, 1968, p. 103–125.
- Poenaru-Bordea, Gh., *Amfore ștampilate din Callatis în colecția Muzeului militar central*, (Amphores timbrées de Callatis dans la collection du Musée militaire central), SMMIM, 7–8, 1974–1975, p. 5–12.
- Poenaru-Bordea, Gh., *Les timbres amphoriques de Thasos à Callatis*, „Recherches sur les amphores grecques“, Athene-Paris, 1986, p. 335–351.
- Popescu, Em., *Zeus Soter la Callatis*, (Zeus Soter à Callatis), SCIV, 15, 1964, 4, p. 545–549.
- Preda, C., *Ponduri antice inedite de la Callatis și Histria*, (Poids antiques inédits provenant de Callatis et d'Histria), SCN, 1, 1957, p. 297–306.
- Preda, C., *Archaeological discoveries in the Greek cemetery of Callatis-Mangalia (IV-th-III-rd c.b.our era)*, „Dacia“, 5, 1961, p. 275–304.

- Preda, C., *Date și concluzii preliminare asupra tezaurului descoperit la Mangalia în anul 1960*, (Données et premières conclusions sur le trésor découvert à Mangalia en 1960), SCIV, 12, 1961, 2, p. 241–251.
- Preda, C., *Una nuova tomba a volta scoperta presso Mangalia-Callatis*, „Dacia“, 6, 1962, p. 153–172.
- Preda, C., *Callatis*, București, 1968, 40 p. (Ed. a II-a).
- Preda, C., *Câteva ponduri antice de la Callatis și Tomis*, (Quelques poids antiques de Callatis et de Tomis), SCIV, 15, 1964, 1, p. 53–58.
- Preda, C., *Découvertes récentes dans la nécropole tumulaire du début de l'époque romaine à Callatis*, „Dacia“, 9, 1965, p. 233–251.
- Preda, C., *Câteva morminte din epoca elenistică descoperite la Callatis*, (Quelques tombes d'époque hellénistique découvertes à Callatis), SCIV, 17, 1966, 1, p. 137–146.
- Preda, C., *Callatis. Necropola romano-bizantină*, (Callatis. La nécropole romaine-byzantine), București, 1980, 225 p. + 1 pl.
- Preda, C., Bârlădeanu, E., *Săpăturile arheologice de salvare în zona șantierului naval de la Mangalia*, (Les fouilles archéologiques de préservation dans la zone du chantier naval de Mangalia), „Pontica“, 12, 1979, p. 97–107.
- Preda, C., Georgescu, N., *Săpăturile de salvare de la Mangalia din 1972 — necropola callatiană din zona stadionului*, (Les fouilles de préservation à Mangalia en 1972; la nécropole callatienne de la zone du stade), „Pontica“, 8, 1975, p. 55–75.
- Preda, C., Popescu, Em., Diaconu, P., *Săpăturile arheologice de la Mangalia (Callatis)*, (Les fouilles archéologiques de Mangalia), MCA, 8, 1962, p. 439–455.
- Preda, Florentina, *Noi contribuții arheologice la cunoașterea sistemului de apărare a orașului Callatis*, (Nouvelles contributions archéologiques à la connaissance du système de défense de la ville de Callatis), AUB, 17, 1968, p. 27–36.
- Rădulescu, A., *Inscription inédite de Callatis*, SC, 4, 1962, p. 275–279.
- Rădulescu, A., Zavatin-Coman, E., Stavru, C., *Un sarcofago di età romana scoperto nella necropoli tumulare di Callatis*, „Pontica“, 6, 1973, p. 247–265.
- Russu, I.I., *Le décret inédit de Callatis en l'honneur d'Isagoras*, „Dacia“, 1, 1957, p. 179–190.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Callatis. I-er rapport préliminaire*, „Dacia“, 1, 1924, p. 158–165.

- Sauciuc-Săveanu, Th., *Observations concernant deux décrets des „thiasite“ de Callatis*, „Dacia“, 1, 1924, p. 317–324.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Callatis. II-e rapport préliminaire*, „Dacia“, 2, 1925, p. 104–137.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Callatis. III-e rapport (1926)*, „Dacia“, 3–4, 1927–1932, p. 411–434.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Callatis 1927. IV-e rapport*, „Dacia“, 3–4, 1927–1932, p. 435–482.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Callatis. V-e et VI-e rapport préliminaire*, Dacia, 5–6, 1935–1936, p. 24(?)
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Callatis. VII-e rapport préliminaire (1932–1936)*, „Dacia“, 7–8, 1937–1940, p. 223–281.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Eisagogeis la Callatis*, Cernăuți, 1937, 8p. extras din „Omagiu lui Ion Nistor“.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Trei capete de figurine și vreo câteva ansae signatae din Callatis*, (Trois têtes de figurines et quelques ansae signatae de Callatis), AD, 18, 1937, p. 104–111.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Callatis. VIII-e rapport préliminaire. Fouilles et recherches des années 1937-1940*, „Dacia“, 9–10, 1941–1944, p. 243–247.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Inscripția unui capac de vas farmaceutic găsit la Mangalia*, (L'inscription sur un couvercle de vase pharmaceutique trouvé à Mangalia), RIR, 13, 1943, 2, p. 1–8.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Une découverte d'orfèvrerie ancienne dans l'antique Callatis*, „Balcania“, 7, 1944, 2, p. 392–396.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Ariston Aristons Sohn aus Kallatis*, „Dacia“, 2, 1957, p. 207–225.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Publius Vinicius, strategos, patron al orașului Callatis*, (Publius Vinicius, strategos patron de la ville de Callatis) „Omagiu lui Constantin Daicoviciu“, București, 1960, p. 501–507.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Bemerkungen zur Thiasiteninschrift aus Kallatis aus der Zeit des Basileus Simos*, „Dacia“, 8, 1964, p. 331–333.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Dedicație pentru Athena Polias din Callatis*, (Dedication à Athene Polias de Callatis), SCIV, 16, 1965, 2, p. 353–355.

- Sauciuc-Săveanu, Th., *Pe marginea unui decret de poliție callatian*, (A propos d'un décret policier de la cité de Callatis), SCIV, 18, 1967, 3, p. 501–507; vers. germ. „Klio“, 51, 1969, p. 217–229.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Un fragment de epigramă greacă pentru Nikaso din Callatis*, (Un fragment d'épigramme grecque pour Nikase de Callatis) „Pontica“, 2, 1969, p. 245–252.
- Sauciuc-Săveanu, Th., Popescu, Em., *O inscripție din secolul al IV-lea e.n. descoperită la Callatis*, (Une inscription du IVe siècle découverte à Callatis), SCIV, 16, 1965, p. 809–817.
- Sauciuc-Săveanu, Th., Rădulescu, A., *Inscripția lui Herennios Apollinarios din Callatis*, (L'inscription de Herennios Apollinaris de Callatis), „Pontica“, 1, 1968, p. 307–317.
- Scarlat, C., *Apeductul antic de la Callatis*, (L'aqueduc antique de Callatis), AMN, 13, 1976, p. 55–64.
- Scarlat, C., *Portul antic Callatis. Cercetări de arheologie submarină*, (Le port antique Callatis. Recherches archéologiques sous-marines), AMN, 10, 1973, p. 529–540.
- Scorpan, C., *Ancore antice descoperite pe coastele submarine ale Callatisului și unele probleme ale navigației în Pontul Stâng*, (Ancres antiques découvertes sur les côtes sous-marines du Constantza et quelques problèmes de navigation sur le Pont Gauche), SCIV, 21, 1970, 4, p. 639–648.
- Scorpan, C., *Callatis. Ghid arheologic al Mangaliei*, (Callatis. Guide archéologique de Mangalia), București, 1976, 31 p.
- Severeanu, G., *Monnaie inédite de Kallatis se rapportant au culte d'Aphrodite et de Priape*, BSNR, 20, 1925, p. 16–21.
- Severeanu, G., *Un nouveau poids de Kallatis*, BSNR, 20, 1925, p. 45–48.
- Severeanu, G., *Considerațiuni asupra tetradrahmelor bătute în Kallatis*, (Considérations sur les tetradrachmes frappées à Constantza), BSNR, 25–26, 1930–1931, p. 20–29.
- Sîrbu, V., *Ștampile de amfore inedite de la Callatis*, (Timbres d'amphores inédits de Callatis), „Pontica“, 18, 1985, p. 75–84.
- Suceveanu, Al., *Un callatian dans l'armée d'Alexandre le Grand*, „Dacia“, 10, 1966, p. 339–346.
- Suceveanu, Al., *Două note privind istoria Moesiei în secolul I î.e.n.*, (Deux notes concernant l'histoire de la Moesie dans le I-er siècle de n.è.), „Pontica“, 2,

1969, p. 269–284. Este vorba de tratatul dintre Roma și Callatis din primii ani ai imperiului și de campania romană din 29–28 î.Hr. care a urmărit contracararea influenței lui Antonius în regiune.

Ștefan, Alexandra, *Chronologie des inscriptions grecques de Callatis établie à l'aide du calculateur*, SC, 15, 1973, p. 99–107.

Ștefan, Alexandra, *Callatis à l'époque du Haut-Empire à la lumière des documents épigraphiques*, „Dacia“, 19, 1975, p. 161–172.

Ștefan, Alexandra, *Callatis și artera rutieră litorală în secolul al II-lea e.n.*, (Callatis et la route littorale au IIe siècle), SC, 22, 1984, p. 95–107.

Tafrali, O., *La cité pontique de Callatis*, AA, 1, 1927, 1, p. 15–17.

Tafrali, O., *Les tumuli de Callatis*, AA, 1, 1927, 2, p. 23–53.

Theodorescu, D., *L'édifice romano-byzantin de Callatis*, „Dacia“, 7, 1963, p. 257–300.

Vertan, Antoaneta, *Tezaurul monetar de la Mangalia din vremea lui Gordian al III-lea*, (Le trésor monétaire de Mangalia du temps de Gordien III), „Pontica“, 13, 1980, p. 330–340.

Vertan, Antoaneta, Georgescu, N., Ocheșanu, R., *Un depozit de denari romani republicani descoperit la Mangalia*, (Un dépôt de deniers romains républicains découvert à Mangalia), „Pontica“, 23, 1990, p. 221–224.

Vulpe, R., *Deux terres cuites grecques de Callatis*, „Dacia“, 5–6, 1935–1936, p. 329–340.

Vulpe, R., *Ex-voto au cavalier thrace provenant de Callatis*, „Dacia“, 8, 1964, p. 335–343; republ. în „Studia Thracologica“, București, 1976, p. 266–276.

Zavatin-Coman, E., *Un nou relief votiv privind cultul cavalerului trac*, (Un nouveau relief votif concernant le culte du chevalier thrace), „Pontica“, 4, 1971, p. 297–301. Este vorba de un relief din a doua jumătate a secolului II d.Hr. descoperit la Callatis.

Zavatin-Coman, E., *Un mormânt elenistic cu Kalpidă de la Mangalia*, (La tombe hellénistique avec Kalpis de Mangalia), „Pontica“, 5, 1972, p. 103–116; vers. fr., „Dacia“, 16, 1972, p. 271–280.

4. DIONYSOPOLIS

Bordenache, Gabriella, *Un imagine di cattiva proveniente da Dionysopolis*, „Dacia“, 6, 1962, p. 497–503.

- Canarache, V., *Monede autonome inedite din Dionysopolis și cronologia lor relativă*, (Monnaies autonomes inédites de Dionysopolis et leur chronologie relative), SCN, 1, 1957, p. 61–78.
- Knechtel, W., *Monete inedite din urbele antice Kalatia, Istros și Dionysopolis*, (Monnaies inédites des habitats antiques de Callatis, Istros et Dionysopolis), BSNR, 6, 1908, p. 30–39.
- Tafrali, O., *La cité pontique de Dionysopolis. Kali-Acra, Cavarna, Teke et Ekrene. Exploration archéologique de la côte de la Mer Noire entre les caps Kali-Acra et Ekrene faite en 1920*, Paris, 1927, 78 p.+ 16 pl.
- Tafrali, O., *Dionysopolis*, AD, 9, 1928, 2, p. 5–17.

5. HISTRIA

- Alexandrescu, E., Avram, Al., Bounegru, O., Chiriac, C., *Cercetări perieghetice în teritoriul histrian*, (Recherches archéologiques dans le territoire de la cité Histria), „Pontica“, 19, 1986, p. 243–252 (II).
- Alexandrescu Vianu, Maria, *La sculpture en pierre à Istros. L'art d'Istros aux V-e et IV-e siècles*, RESEE, 25, 1987, 1, p. 51–60 (I); 25, 1987, 2, p. 135–149 (II); 25, 1987, 3, p. 225–237 (III).
- Alexandrescu Vianu, Maria, *Trois statuettes archaïques syro-phéniciennes à Histria*, „Il Mar Nero“, 1, 1994, p. 137–144.
- Alexandrescu, P., *Autour de la date de fondation d'Histria*, SC, 4, 1962, p. 49–69.
- Alexandrescu, P., *Cercetări la necropola tumulară la Histria*, (Recherches sur la nécropole tumulaire d'Histria), SCIV, 13, 1962, 2, p. 325–336.
- Alexandrescu, P., *Les tertres funéraires d'Histria. Recherches archéologiques dans la nécropole tumulaire*, „Klio“, 41, 1963, p. 257–265.
- Alexandrescu, P., *Types de tombes de la nécropole tumulaire d'Histria*, „Dacia“, 9, 1965, p. 163–184.
- Alexandrescu, P., *Ataias*, SC, 9, 1967, p. 85–91.
- Alexandrescu, P., *Peisajul histrian în antichitate*, (Le paysage histrien dans l'Antiquité), „Pontica“, 3, 1970, p. 77–86.
- Alexandrescu, P., *Observații asupra organizării spațiale în necropola Histriei*, (Observations concernant l'organisation spatiale dans la nécropole d'Histria), „Peuce“, 2, 1971, p. 27–36.

- Alexandrescu, P., *Un grup de ceramică fabricată la Istros*, „Dacia“, 16, 1972, p. 113–131.
- Alexandrescu, P., *Histria IV. La céramique d'époque archaïque et classique (VII-e-IV-e s.)*, cu colaborarea Suzanei Dimitriu și a Mariei Coja, București, 1978, 143 p. + 71 pl.
- Alexandrescu, P., *Notes de topographie histrienne*, „Dacia“, 22, 1978, p. 331–342.
- Alexandrescu, P., *Histria în epoca arhaică*, (Histria à l'époque archaïque), „Pontica“, 18, 1985, p. 41–53 (I); 19, 1986, p. 19–32 (II).
- Alexandrescu, P., *Aristotel despre constituția Histriei*, (Aristote sur la constitution d'Histria), SC, 24, 1986, p. 63–70.
- Alexandrescu, P., *Distrușterea zonei sacre a Histriei de către geți*, (La destruction de la zone sacrée d'Istros par les Gètes), SCIVA, 44, 1993, 3, p. 231–266.
- Alexandrescu, P., *La destruction d'Istros par les Gètes. 1. Dossier archéologique*, „Il Mar Nero“, 1, 1994, p. 179–214.
- Alexandrescu, P., Eftimie, Victoria, *Tombes thraces d'époque archaïque dans la nécropole tumulaire d'Histria*, „Dacia“, 3, 1959, p. 143–164.
- Alexandrescu, P., Zimmermann, K., *Steingeräte griechischer Zeit aus Histria*, „Dacia“, 24, 1980, p. 267–282.
- Avram, Al., *Zur Entstehung der regio Histriae*, „Dacoromania“, 6, 1981–1982, p. 113–120.
- Avram, Al., *Întinderea teritoriului Histriei în epoca romană în lumina hotărâniciei Consularului Marius Laberius Maximus. Încercare de reconstituire*, (L'étendue du territoire de Histria à l'époque romaine selon les délimitations du Consulaire Marius Laberius Maximus. Essai de reconstitution), CCDJ, 5–7, 1988–1989, p. 189–197.
- Avram, Al., *Beziehungen zwischen Griechen und Geten im archaischen Histria*, SC, 27, 1991, p. 19–30.
- Avram, Al., Bounegru, O., *Noi contribuții la problema apeductelor Histriei*, (Nouvelles contributions au problème des aqueducs d'Histria), SCIVA, 37, 1986, 3, p. 262–267.
- Avram, Al., Bounegru, O., Chiriac, C., *Cercetări periegetice în teritoriul Histriei*, (Recherches archéologiques dans le territoire d'Istros), „Pontica“, 18, 1985, p. 113–125 (I); „Pontica“, 20, 1987, p. 327–336 (III).

- Bolomey, Alexandra, *Ofrandele din necropola romano-bizantină de la Histria*, (Les offrandes de la nécropole romano-byzantine de Histria), S. C. Antrop., 6, 1969, 1, p. 31–36.
- Bordenache, Gabriella, *Histria alla luce del suo materiale scultoreo*, „Dacia“, 5, 1961, p. 185–212.
- Bordenache, Gabriella, *Nuovi documenti su culti di Istros in epoca ellenistica*, SC, 9, 1967, p. 143–151.
- Bounegru, O., *Tipologia cramponelor utilizate la monumentele sacre grecești de la Histria*, (La typologie des crampons employés pour les monuments grecs d’Histria), SCIVA, 30, 1979, 4, p. 613–624.
- Bounegru, O., *Portul Histriei în antichitate*, (Le port d’Histria pendant l’antiquité), SC, 26, 1988, p. 67–69.
- Bude, V., *O ipoteză nouă relativă la drahmele din Histria*, (Une nouvelle hypothèse concernant les drachmes d’Histria), BSNR, 20, 1925, p. 40–45.
- Buzdugan, G., Mititelu, I., *Contribuții la clasificarea unor monede histriene*, (Contributions à la classification de certaines monnaies histriennes), SCN, 3, 1960, p. 385–404.
- Canarache, V., *Despre alimentarea Histriei cu apă de băut*, (Sur l’approvisionnement d’Histria avec eau potable), SCIV, 2, 1951, 1, p. 61–72.
- Canarache, V., *Observații noi cu privire la topografia Histriei*, (Nouvelles observations relatives à la topographie d’Histria), SCIV, 7, 1956, 3–4, p. 289–317.
- Canarache, V., *Importul amforelor ștampilate la Histria*, (L’importation des amphores estampillées à Histria), București, 1957, 447 p.
- Canarache, V., *Sistemul ponderal și tipologia drahmelor istriene de argint*, (Le système pondéral et la typologie des drachmes istriennes en argent), „Pontice“, 1, 1968, p. 107–192.
- Canarache, V., Rădulescu, A., *Histria-Istria*, Constanța, 1970, 22 p.
- Cârciumaru, M., Ionescu, Edith, *Semințe de cereale și leguminoase din așezarea de la Istria (secolul al VI-lea e.n.)*, (Grains de céréales et semences de légumes à Histria), SCIVA, 28, 1977, 2, p. 267–270.
- Chiriac, C. *O inscripție de la Dioclețian descoperită la Histria*, (Une inscription de l’époque de Diocletien découverte à Histria), SCIVA, 38, 1987, 3, p. 281–284.

- Chițescu, Maria, *Monede descoperite la Histria (campania de săpături din 1971)*, (Monnaies découvertes à Histria — 1971), BSNR, 47–49, 1973–1975, 121–123, p. 57–62.
- Chițescu, Maria, Bobi, V., *O monedă inedită emisă de orașul Histria în timpul lui Caracalla*, (Une monnaie inédite, émission de la ville d'Histria, au temps de Caracalla), SCIV, 24, 1973, 1, p. 131–132.
- Coja, Maria, *Alcuni aspetti della coreoplastica ellenistica di Histria*, „Dacia“, 5, 1961, p. 213–232.
- Coja, Maria, *Activitatea meșteșugărească la Histria în sec. VI-I î.e.n.*, SCIV, 13, 1962, 1, p. 19–46; vers. fr., *L'artisanat à Histria du VIe au I-er siècle av.n.è.*, „Dacia“, 6, 1962, p. 115–138.
- Coja, Maria, *Zidul de apărare al cetății Histria și împrejurările istorice ale distrugerii lui în secolul al IV-lea î.e.n.*, (Le mur de défense de la ville d'Histria et les circonstances historiques de sa destruction au IV-e siècle av.n.e.), SCIV, 15, 1964, 3, p. 383–400.
- Coja, Maria, *La céramique grise d'Histria à l'époque grecque*, „Dacia“, 12, 1968, p. 305–329.
- Coja, Maria, *Ceramica autohtonă de la Histria, sec. V-I î.e.n.*, (La poterie autochtone d'Histria aux V-e-I-er siècles av.n.e.), „Pontica“, 3, 1970, p. 99–124.
- Coja, Maria, *Les phases d'habitat du plateau ouest de la cité d'Histria à l'époque greco-romaine*, „Dacia“, 14, 1970, p. 99–117.
- Coja, Maria, *Terres cuites d'époque hellénistique représentant le Cavalier thrace trouvées à Histria*, „Dacia“, 18, 1974, p. 283–288.
- Coja, Maria, *Un mormânt de incinerare din epoca romană de la Histria*, (Une tombe d'incinération de l'époque romaine d'Histria), SCIVA, 25, 1974, 1, p. 35–45.
- Coja, Maria, *Importuri italice la Histria. În legătură cu un nou mormânt de incinerare din epoca romană*, (Importations italiques à Histria. A propos d'un nouveau tombeau d'incinération de l'époque romaine), SCIVA, 26, 1975, 4, p. 551–560.
- Coja, Maria, *Les centres de production amphoriques identifiés à Istros pontique*, „Recherches sur les amphores grecques“, Atena-Paris, 1986, p. 417–450.
- Coja, Maria, Dupont, P., *Histria V. Ateliers céramiques*, București-Paris, 1979, 169 p. + 15 pl.

- Condurachi, Em., *Frământări politice și sociale la Istros în preajma anului 400 î.e.n.*, (Agitations politiques et sociales à Istros aux environs de l'an 400 av.n.è), Bul. șt., 1, 1949, 2, p. 117–126.
- Condurachi, Em., *Cu privire la constituirea teritoriului rural al orașului Histria și funcția sa social-economică*, (De la constitution du territoire rural de la ville d'Histria et de sa fonction socio-économique), Bul. șt., 4, 1952, 1–2, p. 59–69.
- Condurachi, Em., *Problèmes économiques et sociaux d'Histria à la lumière des dernières recherches*, NEH, 1955, p. 71–84.
- Condurachi, Em., *Der Beitrag der Münzfunde von Istros zur Kenntnis des Waren und Geldumlaufes an der unteren Donau im vorrömischen Zeitraum*, „Wissenschaftliche Annalen“, 1957, p. 289–304.
- Condurachi, Em., *Histria à l'époque du Bas-Empire d'après les dernières fouilles archéologiques*, „Dacia“, 1, 1957, p. 245–263. vers. rom. *Histria romano-bizantină în lumina ultimelor săpături*, MM, 1, 1958, p. 21–39.
- Condurachi, Em., *Il periodo ellenistico in Dobrugia alla luce degli scavi archeologici di Histria*, „Acme“, 11, 1958, p. 7–28.
- Condurachi, Em., *Ellinisticeski period (IV-I vv. do n.e.) v Dobrudje v svete arheologieskih raskopok v Istrii*, „Dacia“, 3, 1959, p. 217–234.
- Condurachi, Em., *Contribuții la studiul epocii arhaice la Histria*, (Contributions à l'étude de l'époque archaïque à Histria), „Omagiu lui Constantin Daicoviciu“, București, 1960, p. 107–116.
- Condurachi, Em., *Les débuts de la cité pontique d'Histria à la lumière des dernières fouilles archéologiques*, „Griechische Städte und einheimische Völker des Schwarzmeergebietes“, Berlin, 1961, p. 1–10.
- Condurachi, Em., *Histria*, București, 1959, 69 p. + 1 h. + plan; ed. a II-a, București, 1962, 68 p. + 1 h. + plan.
- Condurachi, Em., Canarache, V., Alexandrescu, P., *Cercetările arheologice efectuate la Histria*, (Les recherches archéologiques à Histria), SCIV, 2, 1951, 1, p. 127–158; 3, 1952 p. 231–279; 4, 1953, 1–2, p. 90–152; 5, 1954, 1–2, p. 69–122; 6, 1955, 3–4, p. 515–557; MCA, 4, 1957, p. 9–101; 5, 1958, p. 283–328.
- Condurachi, Em., Pippidi, D.M., Bordenache, Gabriella, ..., *Șantierul arheologic Histria*, (Le chantier archéologique d'Histria), MCA, 6, 1959, p. 265–306 (I); MCA, 7, 1961, p. 227–271 (II); MCA, 8, 1962, p. 383–438 (III); MCA, 9, 1970, p. 177–223 (IV).

- Dimitriu, Suzana, *O monedă divizionară din Cyzic la Histria*, (Une monnaie divisionnaire de Cysique trouvée à Histria), SCIV, 8, 1957, 1–4, p. 103–112.
- Dimitriu, Suzana, *A fikellura vase found at Histria*, „Dacia“, 6, 1962, p. 457–467.
- Dimitriu, Suzana, *Événements du Pont-Euxin de la fin du VI-e siècle av.n.e. reflétés dans l’histoire d’Histria*, „Dacia“, 8, 1964, p. 133–144.
- Dimitriu, Suzana, *Tot despre data întemeierii Histriei*, (De nouveau sur la date de la fondation d’Histria), SCIV, 15, 1964, 2, p. 251–256.
- Dimitriu, Suzana, *Poziția Histriei arhaice în cadrul cronologiilor sec. VII-VI î.e.n.*, (La position d’Histria archaïque dans les chronologies des VII-e-VI-e siècles av.n.e), SCIV, 16, 1965, 4, p. 663–674.
- Dimitriu, Suzana, *Despre „temeliile olbiene“ de la Histria*, (Sur les „fondations olbiennes“ d’Histria), SCIV, 17, 1966, 3, p. 473–487.
- Dimitriu, Suzana, *Despre circulația unor categorii de ceramică curentă la Histria în perioada arhaică*, (Sur la circulation dans la période archaïque d’une catégorie de céramique d’Histria), SCIV, 18, 1967, 2, p. 223–234.
- Dimitriu, Suzana, *Fizionomia cartierului de locuințe extra-muros de la Histria în perioada arhaică*, (L’aspect du quartier d’habitation extra-muros d’Histria à l’époque archaïque), SCIV, 21, 1970, 2, p. 225–233.
- Dimitriu, Suzana, Coja, Maria, *La céramique archaïque et les débuts de la cité pontique d’Histria*, „Dacia“, 2, 1958, p. 69–92.
- Dimitriu, Suzana, Iliescu, O., Comănescu, S., *Pond arhaic descoperit la Histria*, BSNR, 47–49, 1973–1975, 121–123, p. 213–226; var. fr. *Poids archaïque découvert à Histria*, „Dacia“, 18, 1974, p. 265–272.
- Domăneanțu, Catrinel, *O amforă thasiană dublu ștampilată (Histria)*, (Une amphore de Thasos à deux estampilles), SCIVA, 25, 1974, 3, p. 435–441.
- Domăneanțu, Catrinel, *Monedă histriană de argint descoperită la Histria*, (Monnaie histrienne d’argent découverte à Histria), SCIVA, 26, 1975, 3, p. 405–407.
- Donoiu, I., *O monedă histriană cu „roată“ obținută prin batere*, (Une monnaie d’Istros à la „roue“ obtenue par la frappe), SCN, 7, 1980, p. 133–134.
- Doruțiu-Boilă, Emilia, *Zur Frage der Zerstörung Histrias im 3 Jhr.u.Z.*, SC, 6, 1964, p. 247–260.
- Doruțiu-Boilă, Emilia, *Observații aerofotografice în teritoriul rural al Histriei*, (Observations aérophotographiques dans le territoire rural d’Histria), „Peuce“, 2, 1971, p. 37–46.

- Doruțiu-Boilă, Emilia, *Histriae Excidium zu Ism I.68*, „Dacia“, 29, 1985, 1–2, p. 133–135.
- Florescu, Gr., *Sisteme constructive romane la Histria*, (Systèmes de construction romains à Histria), SCIV, 4, 1953, p. 597–609.
- Lambrino, Marcelle F., *Les vases archaïques d’Histria*, București, 1938, 375 p. + 7 pl. + 1 h.
- Lambrino, Marcelle F., *A propos de la céramique d’Histria*, ATG, 1939, 8, p. 17–31.
- Lambrino, S., *Fouilles d’Histria*, „Dacia“, 3–4, 1927–1932, p. 378–410.
- Lambrino, S., *Cetatea Histriei*, (La cité d’Histria), BdG, 1, 1930, p. 575–592.
- Lambrino, S., *Cetatea Histria: notiță istorică și descriptivă cu prilejul expoziției cetății Histria de la Academia Română*, (La cité d’Histria: note historique et descriptive à l’occasion de l’exposition de la cité d’Histria à l’Académie Roumaine), București, 1931, 23 p.
- Lambrino, S., *Histria romaine à la lumière des fouilles*, Paris, 1931, 7 p.; extras din „Revue des Etudes Latines“.
- Lambrino, S., *La famille d’Apollon à Histria*, „Arhaiologike Ephemeris“, 1937, p. 352–362.
- Lungu, V., Bounegru, O., Avram, Al., *Cercetările arheologice din așezarea romană rurală de la Histria*, (Fouilles archéologiques dans l’habitat romain rural d’Histria), „Pontica“, 17, 1984, p. 85–101.
- Maier, R. O., *Contribuții la studiul comparativ al morăritului la Pompei și Histria*, (Contributions à l’étude comparative des moulins antiques de Pompei et Histria), „Apulum“, 11, 1973, p. 237–258.
- Marinescu-Bîlcu, Silvia, *Un mormânt tumular din necropola Histriei*, (Une tombe tumulaire de la nécropole d’Histria), SCIV, 20, 1969, 4, p. 587–593.
- Mărgineanu-Cârstoiu, Monica, *Un chapiteau ionique classique grec à Histria. Quelques observations sur la composition et les unités de mesure*, „Dacia“, 28, 1984, p. 157–180.
- Mărgineanu-Cârstoiu, Monica, *Römische-Korintische Kapitelle von Histria*, „Dacia“, 32, 1988, 1–2, p. 37–52.
- Mărgineanu-Cârstoiu, Monica, *An archaic corona piece at Histria*, „Dacia“, 35, 1991, p. 93–101.

- Mitrea, B., *Două probleme de numismatică dobrogeană*, (Deux problèmes de numismatique en Dobroudja), „Pontica“, 4, 1971, p. 263–268. Prima se referă la emisiunile monetare ale Histriei, a doua la monedele lui Filip al II-lea.
- Mitrea, B., *Roata, simbol solar pe monedele histriene*, (La roue, symbole solaire sur les monnaies histriennes), „Pontica“, 15, 1982, p. 89–97.
- Moisil, C., *Inscripțiunea grecească din Istros*, (L'inscription grecque d'Istros), BCMI, 4, 1911, p. 106.
- Moisil, C., *Cele mai vechi monete din Istros*, (Les plus anciennes monnaies d'Istros), BSNR, 16, 1921, p. 102–112.
- Munsterberg, R., *Monete nouă din Istros*, (Nouvelles monnaies d'Istros), BSNR, 16, 1921, p. 47–51.
- Muraru, A., Avram, Al., *Considerații preliminare asupra pietrei de construcție folosite la Histria*, (Considérations préliminaires concernant la pierre de construction employée à Histria), „Pontica“, 16, 1983, p. 189–196.
- Netzhammer, R., *Ceva nou despre Istros*, (Nouvelles informations concernant Istros), RC, 1, 1912, 3, p. 355–360.
- Nicolaescu-Plopșor, D., *Données anthropologiques préliminaires sur les squelettes humains des tombes thraces d'Histria*, „Dacia“, 3, 1959, p. 165–178.
- Nicolaescu-Plopșor, D., *Contribuții arheologice la rezolvarea problemei originii etnice a populației de sec. IV din necropola plană de la Histria, sectorul bazilicii extra muros*, (Contributions archéologiques visant à résoudre le problème de l'origine ethnique de la population du IVE siècle de la nécropole plane d'Histria, le secteur de la basilique située en dehors des murailles), SCAntr, 6, 1969, 1, p. 17–24.
- Nubar, H., *Aspetti della circolazione monetaria di Histria nell'epoca romana*, „Dacia“, 7, 1963, p. 241–256.
- Nubar, H., *Contribuții la topografia cetății Histria în epoca romano-bizantină. Considerații generale asupra necropolei din sectorul bazilicii „extramuros“*, (Contributions à la topographie de la cité d'Histria à l'époque romano-byzantine. Considérations générales sur la nécropole du secteur de la basilique „extramuros“), SCIV, 22, 1971, 2, p. 199–215.
- Nubar, H., *Ein gotisch-alanisches Grab in Histria*, „Dacia“, 15, 1971, p. 335–347.
- Ocheșeanu, R., *Histria, cel mai vechi oraș din România*, (Histria, la plus ancienne ville de Roumanie), „File...“, 1, Constanța, 1971, p. 41–77.

- Ocheșeanu, R., *Câteva considerații privind monedele de bronz cu roata și cu legenda IST*, (Quelques considérations concernant les monnaies en bronze à roue et la légende IST), BSNR, 47–49, 1973–1975, p. 45–48.
- Papasima, T., *Noi date în legătură cu circulația drahmei histriene în Dobrogea*, (Nouvelles données concernant la circulation du drahme histrien dans la Dobroudja), „Pontica“, 13, 1980, p. 299–302.
- Pârvan, V., *Histria IV. Inscricții găsite în 1914 și 1915*, (Histria IV. Inscriptions trouvées en 1914 et 1915), AARMSI, s. 2, 38, 1915–1916, p. 533–732
- Pârvan, V., *Histria VII. Inscricții găsite în 1916, 1921 și 1922*, (Histria VII. Inscriptions trouvées en 1916, 1921 et 1922), AARMSI, s. 3, 2, 1924, p. 1–132 + 10 pl.
- Pârvan, V., *Fouilles d’Histria. Inscricții: troisième série 1923-1925*, „Dacia“, 2, 1925, p. 198–248.
- Petre, A., *Fibulele „digitale“ de la Histria*, (Les fibules „digitées“ d’Histria), SCIV, 16, 1965, 1, p. 67–96 (I); SCIV, 16, 1965, 2, p. 275–289 (II).
- Pippidi, D.M., *Histria și Callatis în secolele III-II î.e.n. Cu prilejul unei inscripții inedite*, (Histria et Callatis aux IIIe — IIe siècles av.n.è. A propos d’une inscription inédite), SCIV, 4, 1953, 3–4, p. 487–514.
- Pippidi, D.M., *Rectificări la unele inscripții histriene publicate de V. Pârvan*, (Rectifications concernant quelques inscriptions histriennes publiées par V. Pârvan), SCIV, 4, 1953, 3–4, p. 796-802 (I); SCIV, 6, 1955, 3–4, p. 889–895 (II).
- Pippidi, D.M., *Cu privire la o inscripție histriană, recent publicată*, (A propos d’une inscription histrienne publiée récemment), SCIV, 5, 1954, 3–4, p. 549–555.
- Pippidi, D.M., *Știri noi despre organizarea internă a cetății Histria în perioada autonomiei*, (Nouvelles données sur l’organisation interne de la cité d’Histria à l’époque de son autonomie), SCIV, 5, 1954, 3–4, p. 431–447.
- Pippidi, D.M., *Nouvelles informations sur la constitution d’Histria préromaine*, NEH, 1955, p. 85–102.
- Pippidi, D.M., *O inscripție agonală din Histria*, (Une inscription agonale d’Histria), SCIV, 6, 1955, 1–2, p. 61–74.
- Pippidi, D.M., *Hotărnicia lui Laberius Maximus (la patruzeci de ani de la descoperire)*, (Le bornage de Laberius Maximus quarante ans après sa découverte), SCIV, 7, 1956, 1–2, p. 137–158.

- Pippidi, D.M., *Data decretului histrian pentru Aristagoras, fiul lui Apaturos*, AUB, 5, 1956, p. 9–23; vers. fr. *Notes d'épigraphie pontique. La date du décret histrien pour Aristagoras fils d'Apaturos*, „Dacia“, 1, 1957, p. 165–177.
- Pippidi, D.M., *Das Stadtgebiet von Histria in römischer Zeit auf Grund der „Orothesia“ des Laberius Maximus*, „Dacia“, 2, 1958, p. 227–247.
- Pippidi, D.M., *Histria w` swietle badan archeologicznych w latach cond 1914–1956*, „Otchłani Wiekow“, 24, 1958, 1, p. 33–39.
- Pippidi, D.M., *În jurul unei inscripții din Muzeul național de antichități al Institutului de Arheologie*, (Autour d'une inscription du Musée national d'antiquités de l'Institut d'Archéologie), SCIV, 9, 1958, 2, p. 357–371; este analizată și reconstituită o inscripție grecească de la Histria datând din sec. II d.Hr.
- Pippidi, D.M., *Les fouilles d'Istros (1914–1957)*, BCH, 82, 1958, 1, p. 335–350.
- Pippidi, D.M., *Der sogennante Aphroditstempel zu Istros*, EAF, 6, 1959, p. 72–87.
- Pippidi, D.M., *Dionysische Inschriften aus Histria aus dem II–III Jh.u.Z.*, „Dacia“, 3, 1959, p. 391–413.
- Pippidi, D.M., *Zur Geschichte Histrias im 3 bis 2 Jh.v.u.Z.*, „Klio“, 47, 1959, p. 119–134.
- Pippidi, D.M., *Un nouveau document sur le Koinon pontique au II-e siècle. A l'égard d'un album agonistique d'Istros*, BCH, 84, 1960, 2, p. 434–458.
- Pippidi, D.M., *Inscriptions d'Istros. Decret inédit du II-e siècle*, „Dacia“, 5, 1961, p. 305–316.
- Pippidi, D.M., *Pierres Erantes (IGB I 300)*, „Dacia“, 5, 1961, p. 533–535; discuție în jurul unui mic altar provenind de la Histria și conservat la muzeul din Varna.
- Pippidi, D.M., *Despre o ipoteză a lui Patsch privind istoria Moesiei în secolul I e.n.*, SCIV, 12, 1961, 1, p. 25–34; var. fr. *Sur une hypothèse de Patsch concernant l'histoire de la Mésie au I-er siècle de n.e.*, „Hommmage A. Grenier“, Bruxelles, 1962, p. 1 265–1 275. Pe baza a două inscripții descoperite la Histria (una martelată, în cinstea lui Domițian, a doua în cinstea lui Nerva) este infirmată ipoteza conform căreia Domițian ar fi abandonat nordul Dobrogei roxolanilor.
- Pippidi, D.M., *Despre organizarea militară a Histriei în epoca preromană*, (A propos de l'organisation militaire d'Histria à l'époque préromaine), SCIV, 13, 1962, 2, p. 337–348.

- Pippidi, D.M., *Dédicaces au cavalier thrace découvertes à Histria*, „Acta Antiqua“, 10, 1962, p. 219–224; var. în lb. română în „Studii de istorie a religiilor antice“, București, 1969, p. 206–217.
- Pippidi, D.M., *Epigraphische Beiträge zur Geschichte Histrias in hellenistischer und römischer Zeit*, Berlin, 1962, XII + 216 p. + 18 pl.
- Pippidi, D.M., *Gli scavi nella zona sacra di Histria. Stadio attuale.*, „Dacia“, 6, 1962, p. 139–156.
- Pippidi, D.M., *Pour une histoire des cultes d’Istros*, SC, 4, 1962, p. 125–142.
- Pippidi, D.M., *Știri noi despre comunitatea pontică în secolul II e.n. Pe marginea unei inscripții agonale din Histria*, (Nouvelles informations sur la communauté pontique au II-e siècle. Autour d’une inscription agonale d’Histria), SC, 4, 1962, p. 291–300.
- Pippidi, D.M., *Decrete elenistice din Histria*, (Décrets hellénistiques d’Histria), SC, 7, 1965, p. 181–195.
- Pippidi, D.M., *Inscripții inedite din Istros*, (Inscriptions inédites d’Istros), SC, 7, 1965, p. 181–196.
- Pippidi, D.M., *A doua întemeiere a Histriei în lumina unui document inedit*, (La deuxième fondation d’Histria à la lumière d’un document inédit), SC, 9, 1967, p. 153–166.
- Pippidi, D.M., *Un templu al lui Augustus în Dobrogea*, „Studii de istoria religiilor antice“, București, 1969, p. 157–163; vers. germ. *Ein Augustus-Tempel in der Dobrudscha*, „Osterreichische Jahreshfte“, 46, 1959, p. 229–338. Studiul se referă la un templu al împăratului Augustus de la Histria.
- Pippidi, D.M., *Cu privire la triburile histriene în epoca romană*, (A propos des tribus histriennes à l’époque romaine), SCIVA, 26, 1975, 2, p. 181–188.
- Pippidi, D.M., *Histria aux I-er-III-e siècles*, „Dacia“, 19, 1975, p. 141–150.
- Pippidi, D.M., *Les plus anciennes inscriptions d’Istros*, „Epigraphica“, București, 1977, p. 9–24.
- Pippidi, D.M., *A propos du culte d’Apollon à Istros*, „Memorial N.Kontoleon“, Atena, 1978, p. 4–43.
- Pippidi, D.M., *Inscripții inedite din Histria*, (Inscriptions inédites d’Histria), SCIVA, 33, 1982, 1, p. 35–46.
- Pippidi, D.M., *Decret histrian inedit din epoca elenistică*, (Décret inédit d’Histria de l’époque hellénistique), SC, 21, 1983, p. 23–26.

- Pippidi, D.M., *Inscripțiile din Scythia Minor. I. Histria și împrejurimile*, (Les inscriptions de Scythie Mineure. I. Histria et ses alentours), București, 1983, 544 p. + 427 fotogr. + 1 pliant.
- Pippidi, D.M., Bordenache, Gabriella, *Le temple de Theos Megas à Istros*, BCH, 83, 1959, 2, p. 435–455.
- Pippidi, D.M., Popescu, Em., *Relațiile dintre Histria și Apollonia Pontică în epoca elenistică, în legătură cu o inscripție inedită*, (Les relations entre Istros et Apollonie du Pont à l'époque hellénistique; à propos d'une inscription inédite), SC, 2, 1960, p. 203–224; vers. fr. „Dacia“, 3, 1959, p. 235–258.
- Poenaru-Bordea, Gh., *Monede recent descoperite la Histria și unele probleme de circulație monetară în Dobrogea antică*, (Monnaies récemment découvertes à Histria et quelques problèmes concernant la circulation monétaire en Dobroudja), „Pontica“, 4, 1971, p. 319–337.
- Poenaru-Bordea, Gh., *Numismatica și distrugerea Histriei în secolul al III-lea e. n.*, (La numismatique et la destruction de la ville Histria au III-e siècle de n.è.), SCN, 5, 1971, p. 91–113.
- Popescu, Em., *Un document epigrafic inedit de la Histria și cultul Cybelei*, (Un document épigraphique inédit d'Histria et le culte de Cybèle), SCIV, 5, 1954, 3–4, p. 449–466.
- Popescu, Em., *Considerații asupra educației tineretului la Histria în legătură cu trei inscripții inedite*, (Considérations sur l'éducation de la jeunesse à Histria, à l'occasion de la découverte de trois inscriptions), SCIV, 7, 1956, p. 343–365.
- Popescu, Em., *The Histrian Decree for Aba (2-nd century of our era)*, „Dacia“, 4, 1960, p. 273–296.
- Popescu, Em., *Ceramica romană târzie cu decor șampilat descoperită la Histria*, (Céramique romaine tardive à décorations estampées découverte à Histria), SCIV, 16, 1965, 4, p. 695–724.
- Popescu, Em., *Les antiquités paléochrétiennes d'Histria*, în Idem, „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 306–396.
- Preda, C., *Contributions à l'étude du système pondéral d'Histria*, „Dacia“, 2, 1958, p. 451–461.
- Preda, C., *Monedele histriene cu roata și legenda IST*, (Monnaies d'Histria avec la roue et la légende IST), SCN, 3, 1960, p. 21–38.

- Preda, C., *Încă două drahme histriene și o „imitație“ tip Filip al II-lea din tezaurul de la Scărișoara*, (Deux nouvelles drachmes histriennes et une „immitation“ de type Philippe II du trésor de Scărișoara), SCN, 4, 1968, p. 441–444.
- Preda, C., *Über die Silbermünzen der Stadt Istros*, „Dacia“, 19, 1975, p. 77–86.
- Preda, C., *Pond histrian descoperit în satul Istria (jud. Constanța)*, (Poids histrien trouvé dans le village d'Istria -dép. Constantza), SCN, 7, 1980, p. 117–119.
- Preda, C., Ionescu, B., *Tezaur de drahme din Histria și imitații Filip II, descoperit la Crivăț (r. Oltenița)*, (Le trésor de drachmes d'Histria et imitations de type Philippe II découverts à Crivăț), Rev. Muz., 3, 1966, 1, p. 67–70.
- Radu, Carmen, *Pithos arhaic cu ornament în relief descoperit la Histria*, (Pithos archaïque d'Histria à décor en relief), SCIV, 9, 1958, 2, p. 275–290.
- Răduță, D., *Urme ale vieții religioase din cetățile Histria și Tomis în epoca romană descoperite în ultima vreme*, (Traces de la vie religieuse des cités Histria et Tomis à l'époque romaine, récemment découvertes), BOR, 83, 1965, 5–6, p. 503–520.
- Rișcuța, C., Nicolaescu-Plopșor, D., Rișcuța, Irina, *Studiu antropologic al populației din necropola plană de la Histria, sectorul bazilica extramuros, pe baza reconstituirilor grafice ale fețelor, după craniu, la întreaga serie*, (Etude anthropologique sur la population de la nécropole plane d'Histria, le secteur de la basilique située en dehors des murailles, en base de reconstitutions graphiques des visages, d'après le crane, pour toute la série), SCAntr., 6, 1969, 1, p. 25–29.
- Rusu, I.I., *Despre populația istrieană în sec. II e.n. în legătură cu un „catalogus“ fragmentar*, (La population d'Histria au IIe siècle de n.è. A propos d'un fragment de „Catalogus“), SCIV, 9, 1958, 1, p. 39–59.
- Rusu, I.I., *Însemnări epigrafice istriene*, (Notes épigraphiques histriennes), SC, 2, 1960, p. 359–364.
- Severeanu, G., *Despre drahma istrieană*, (Autour de la drahme histrienne), BSNR, 15, 1920, p. 20–27.
- Severeanu, G., *Turnul cetății Histria*, (Le tour de la cité Histria), BSNR, 25–26, 1930–1931, p. 16–19.
- Stoian, I., *Ecouri ale luptei de clasă la Istros în a doua jumătate a secolului al III-lea și prima jumătate a secolului al II-lea î.e.n.*, (Echos de la lutte de classe à Istros au cours de la seconde moitié du IIIe siècle et de la première moitié du IIe siècle av.n.è.), SCIV, 4, 1953, 3–4, p. 681–708.

- Stoian, I., *În legătură cu vechimea teritoriului rural al Histriei*, (A propos de l'ancienneté du territoire rural d'Histria), SCIV, 8, 1957, 1–4, p. 183–204.
- Stoian, I., *De nouveau sur la plainte des paysans du territoire d'Histria*, „Dacia“, 3, 1959, p. 369–390.
- Stoian, I., *Un nou fragment de decret histrian*, (Un nouveau fragment de décret d'Histria), SCIV, 18, 1967, 2, p. 235–242.
- Stoian, I., *O nouă inscripție agonală din Histria*, AUB, 18, 1969, 2, p. 23–35; vers. fr. *Une nouvelle inscription agonistique à Histria*, „Dacia“, 14, 1970, p. 397–404.
- Stoian, I., *Etudes histriennes*, Bruxelles, 1972, 176 p. + 15 pl.
- Suceveanu, Al., *Câteva inscripții ceramice de la Histria*, (Quelques inscriptions céramiques d'Histria), SC, 7, 1965, p. 273–286.
- Suceveanu, Al., *Depozitul de statuete romane de teracotă de la Histria*, (Le dépôt de statuettes romaines en terre cuite d'Histria), SCIV, 18, 1967, 2, p. 243–268.
- Suceveanu, Al., *Observations sur la stratigraphie des cités de la Dobroudja aux II-e-IV-e siècles à la lumière des fouilles d'Histria*, „Dacia“, 13, 1969, p. 329–365.
- Suceveanu, Al., *Contribuții la studiul ceramicii romano-bizantine de la Histria*, (Contributions à l'étude de la poterie romaine-byzantine d'Histria), SCIVA, 33, 1982, 1, p. 79–108.
- Suceveanu, Al., *De nouveau autour de l'urbanisme d'Histria et de Tropaeum Traiani*, „Dacia“, 29, 1985, 1–2, p. 139–146.
- Suceveanu, Al., Scorpan, C., *Stratigrafia Histriei romane târzii în lumina săpăturilor din 1969 și 1970 în sectorul central*, (La stratigraphie de la cité d'Histria à l'époque romaine tardive à la lumière des fouilles archéologiques de 1969 et 1970 dans le secteur central), „Pontica“, 4, 1971, p. 155–172.
- Ștefan, Alexandra, *Graffite callatien du IV-e siècle av.n.e.*, „Epigraphica“, București, 1977, p. 25–32.
- Ștefan, Alexandra, *Probleme ale strategiei Histriei și ale organizării teritoriului său rural în epoca preromană*, (Problèmes de la stratégie d'Histria et de l'organisation de son territoire rural à l'époque préromaine), SCIVA, 33, 1982, 2, p. 19–208.
- Theodorescu, D., *O acroteră arhaică la Histria*, (Une acrothère archaïque à Histria), SCIV, 15, 1964, 3, p. 369–381.

- Theodorescu, D., *Date noi în legătură cu pătrunderea stilului doric la Histria*, (Nouvelles données au sujet de la pénétration de l'ordre dorique à Histria), SCIV, 16, 1965, 3, p. 481–500.
- Theodorescu, D., *Trois étapes dans l'évolution du chapiteau dorique grec à Histria*, „Dacia“, 9, 1965, p. 147–161.
- Theodorescu, D., *Un fragment arhitectural ceramic, cu ove, la Histria*, (Un fragment architectural céramique d'Histria), SCIV, 16, 1965, 1, p. 163–168.
- Theodorescu, D., *Remarques sur la composition et sur la chronologie des kymatios ioniques suscitées par quelques exemplaires découverts à Histria*, „Dacia“, 11, 1967, p. 95–120.
- Theodorescu, D., *Un chapiteau ionique de l'époque archaïque tardive et quelques problèmes concernant le style à Histria*, „Dacia“, 12, 1968, p. 261–303.
- Tudor, D., *Comunicări epigrafice (X). Histria*, (Communications épigraphiques. Histria), „Pontica“, 13, 1980, p. 241–253.
- Vulpe, R., *Histrum ingressi. Histriae excidium*, SC, 11, 1969, p. 157–172.
- Zirra, V., *Dvuobriadovîi mogilnik rannefeodalnoi epohi v Capul Viilor-Istria*, „Dacia“, 7, 1963, p. 355–413.
- * * * *Histria*. Monografie arheologică, I, București, 1954, 590 p. + 24 pl.
- * * * *Histria*. Monografie arheologică (Rezultatele cercetărilor dintre anii 1952–1962). Sub îngrijirea acad. Em. Condurachi, II, București, 1966, 561 p. + 6 pl., plan și hartă.
- * * * *Histria. III. Descoperirile monetare*, (Histria. Les découvertes monétaires), publicate de C. Preda și H. Nubar; cuvânt introductiv de D.M. Pippidi, București, 1973, 259 p.
- * * * *Inscripțiile antice din Dacia și Scythia Minor*, (Les inscriptions antiques de Dacia et de Scythie Mineure), colecție îngrijită de D.M. Pippidi și I.I. Russu. Seria II. *Inscripțiile din Scythia Minor grecești și latine. I. Histria și împrejurimile* (Les inscriptions de Scythie Mineure grecques et latines I. Histria et ses environs), culese, traduse, comentate și indici de D.M. Pippidi, București, 1983, 545 p.

6. MESEMBRIA

- Alexandrescu Vianu, Maria, *L'Iconographie des reliefs aux stratèges de Mesambria*, SC, 24, 1986, p. 99–107.
- Alexandrescu, P., Morintz, S., *A propos de la couche précoloniale de Mesambria*, „Pontica“, 15, 1982, p. 47–55.

Iliescu, O., *Etalons pondéraux et monnaies de Mésembrie au XI^{Ve} siècle*, „Byzantinobulgarica“, 7, 1981, p. 469–472.

Petrescu-Dâmbovița, M., *Monete autonome din Mesembria pe teritoriul R.P.R.*, (Monnaies autonomes de Mesembrie sur le territoire de la République Populaire Roumaine), SCȘ-Iași, 2, 1951, 1–2, p. 519–530.

7. TOMIS

Aricescu, A., *Inscripții inedite tomitane în versuri*, (Inscriptions tomitaines inédites en vers), SC, 5, 1963, p. 319–331.

Aricescu, A., *Notă asupra unui decret elenistic inedit din Muzeul regional de arheologie Dobrogea*, (Note sur un décret hellénistique inédit du Musée régional d'archéologie de la Dobroudja), SC, 5, 1963, p. 315–318

Aricescu, A., *O nouă reprezentare a Dioscurilor la Tomis*, (Une nouvelle représentation des Dioscures à Tomis), SCIV, 22, 1971, 2, p. 337–344.

Aricescu, A., *Despre zidul de apărare al Tomisului în vremea lui Ovidius*, (A propos du mur de défense de Tomis à l'époque d'Ovidius), „Pontica“, 5, 1972, p. 439–446.

Aricescu, A., *Deux épigrammes inédites de Tomi*, „Epigraphica“, București, 1977, p. 259–274.

Balmuș, C.I., *Lai consistente*, SCIV, 4, 1953, 3–4, p. 723–731.

Barbu, V., *Considérations chronologiques sur les données fournies par les inventaires funéraires des nécropoles tomitaines*, SC, 3, 1961, p. 203–226.

Barbu, V., *Monumenti funerari con iscrizioni rinvenuti a Tomis*, „Dacia“, 7, 1963, p. 553–567.

Barbu, V., *Bronzes romains du Musée archéologique de Constanza*, „Dacia“, 9, 1965, p. 387–401.

Barbu, V., *L'incinération et l'inhumation à Tomis*, „Studien zur Geschichte und Philosophie des Altertums“, Budapesta, 1968, p. 372–376.

Barbu, V., *Din necropolele Tomisului. Tipuri de morminte din epoca romană*, (Des nécropoles de Tomis. Types de tombes de l'époque romaine), SCIV, 22, 1971, 1, p. 47–68.

Barbu, V., *Tomis, orașul poetului exilat*, (Tomis, ville du poète exilé), București, 123 p.

- Barnea, I., *Considerații privind cele mai vechi monumente creștine de la Tomis*, (Considérations sur les monuments chrétiens les plus anciens de Tomi), „Pontica“, 24, 1991, p. 269–275.
- Bărbulescu-Munteanu, Maria, Rădulescu, A., *O inscripție tomitană redescoperită (seg. I, 2, 332)*, (Une inscription tomitaine redécouverte), „Pontica“, 17, 1984, p. 61–66.
- Bordenache, Gabriella, *Attività edilizia a Tomi nel II secolo dell e. n.*, „Dacia“, 4, 1960, p. 255-272.
- Bordenache, Gabriella, *La triade eleusina à Tomis*, SC, 4, 1962, p. 281–290.
- Bordenache, Gabriella, *Contributi per una storia dei culti e dell'arte nella Tomi d'età romana*, SC, 6, 1964, p. 155–178.
- Bordenache, Gabriella, *Ancora su due sculture del deposito di Constanza: Glycon la Tyche di Tomis*, SC, 12, 1970, p. 135–138.
- Brătescu, C., *Sarcofagul cu simboluri din Constanța*, (Le sarcophage à symboles decouvert a Constantza), AD, 12, 1931, p. 209–244.
- Bucovală, M., *Necropole elenistice la Tomis*, (Nécropoles hellénistiques à Tomis), Constanța, [1967], 136 p.
- Bucovală, M., *Noi morminte de epocă romană timpurie la Tomis*, (Nouvelles tombes du début de l'époque romaine à Tomis), „Pontica“, 1, 1968, p. 269–306.
- Bucovală, M., *Tradiții elenistice în materiale funerare de epocă romană timpurie la Tomis (sec. IV î.e.n. — sec. I e.n.)*, (Traditions hellénistiques dans les matériaux funéraires du début de l'époque romaine à Tomis), „Pontica“, 2, 1969, p. 297–332.
- Bucovală, M., *Descoperiri noi în zona suburbană a Tomisului (sec. I–IV)*, (Nouvelles découvertes dans la banlieue de Tomis Ier — IVe siècles), „Pontica“, 3, 1970, p. 189–209.
- Bucovală, M., *Medalioane ceramice descoperite într-un mormânt de epocă romană la Tomis*, (Médailles céramiques découverts dans un tombeau d'époque romaine à Tomis), „Pontica“, 6, 1973, p. 97–103.
- Bucovală, M., *Un alt mormânt din epoca elenistică la Tomis*, (Une autre tombe de l'époque hellénistique découverte à Tomis), „Pontica“, 8, 1975, p. 375–388.
- Bucovală, M., *Das grosse römische Mosaik von Tomis*, Constanța, 1981, 64 p.

- Bucovală, M., *Vase și obiecte de bronz romane timpurii din Tomis*, (Vases et objets en bronze du début de l'époque romaine à Tomis), „Pontica“, 15, 1982, p. 235–248.
- Bucovală, M., *Découvertes récentes dans les nécropoles de Tomis (I)*, „Dacia“, 35, 1991, p. 189–199.
- Bucovală, M., Pașca, Cecilia, *Descoperiri recente în necropola romană de sud-vest a Tomisului*, (Découvertes récentes dans la nécropole de sud-ouest de Tomi), „Pontica“, 24, 1991, p. 185–236.
- Bucovală, M., Pașca, Cecilia, *Descoperiri recente în necropolele de epocă romană și romano-bizantină la Tomis*, (Découvertes récentes dans les nécropoles d'époque romaine et romano-byzantine à Tomis), „Pontica“, 21–22, 1988–1989, p. 123–161.
- Buzoianu, Livia, *Ștampile rhodiene de la edificiul roman cu mozaic*, (Estampilles rhodiennes provenant de l'édifice romain à mosaïque), „Pontica“, 13, 1980, p. 119–139.
- Buzoianu, Livia, *Considerații asupra ștampilelor sinopeene de la edificiul roman cu mozaic*, (Considérations concernant les sceaux sinopéens de l'édifice romain à mosaïque), „Pontica“, 14, 1981, p. 133–151.
- Buzoianu, Livia, *Importul amforelor thasiene la Tomis în perioada elenistică*, (L'importation d'amphores thassiennes à Tomis pendant l'époque hellénistique), „Pontica“, 15, 1982, p. 137–151.
- Buzoianu, Livia, *Despre începuturile importului de amfore ștampilate în cetățile grecești Tomis și Callatis*, (Sur les débuts de l'importation des amphores estampilées dans les cités grecques de Tomis et de Callatis), „Pontica“, 17, 1984, p. 51–59.
- Buzoianu, Livia, *Les premières importations d'amphores timbrées dans les cités grecques de Tomis et de Callatis*, „Recherches sur les amphores grecques“, Athene-Paris, 1986, p. 407–415.
- Buzoianu, Livia, *Tipuri de amfore de sec. VI-IV a.Hr. descoperite la Tomis*, (Types d'amphores des VI-e à IV-e siècles av. J.C., découvertes à Tomis), „Pontica“, 24, 1991, p. 75–96.
- Canarache, V., *L'édifice à mosaïque découvert devant le port de Tomis*, SC, 3, 1961, p. 227–240.
- Canarache, V., *Tomis*, București, 1961, 72 p. + 3 pl.

Canarache, V., Aricescu, A., Barbu, V., *Tezaurul de sculpturi de la Tomis*, (Le trésor de sculptures de Tomis), București, 1963, 156 p.

Cernega, Șt., Bucovală, M., *Note privind incidența afecțiunilor dentare în epoca romano-bizantină la Tomis*, (Remarques concernant les affections dentaires pendant l'époque romano-byzantine à Tomis), „Pontica“, 23, 1990, p. 355–358.

Chiriac, C., *Un medalion de la Commodus descoperit la Tomis*, (Un médaillon de l'empereur Commodus découvert à Tomis), „Pontica“, 23, 1990, p. 351–353.

Colin, E. Șt., *Un sarcophag à symboles à Tomis*, Bucarest, 1934, 26 p.

Cosma, V., *Ancore din Tomis*, (Ancres de Tomis), SCIVA, 25, 1974, 2, p. 191–207.

Covacef, Z., *Reliefuri inedite din Muzeul de arheologie Constanța*, (Reliefs inédits du Musée d'archéologie de Constantza), „Pontica“, 5, 1972, p. 513–524.

Covacef, Z., *Observații asupra câtorva portrete tomitane din sec. III e.n.*, (Observations sur quelques portraits tomitains de IIIe siècle de n.e.), „Pontica“, 14, 1981, p. 289–296.

Covacef, Z., *Considerații asupra unui monument funerar figurat descoperit în necropola tomitană de sec. II e.n.*, (Considérations sur un monument funéraire découvert dans la nécropole de Tomis), „Pontica“, 17, 1984, p. 77–83.

Covacef, Z., *Considerații asupra unui portret roman aflat în colecțiile Muzeului de istorie națională și arheologie Constanța*, (Considérations en marge d'un portrait romain des collections du Musée d'histoire et archéologie Constantza), „Pontica“, 19, 1986, p. 115–125.

Covacef, Z., *Câteva observații privind cultul zeiței Venus la Tomis*, (Quelques considérations sur le culte de Vénus à Tomis), „Pontica“, 21–22, 1988–1989, p. 319–325.

Culcer, A., *Cultul lui Glycon la Tomis și la Apulum*, „Apulum“, 6, 1967, p. 611–617; vers. germ. *Der Kultus des Glycon in Tomis und Apulum*, XXII-e CI de la médecine, București, (1972), p. 289–290.

David, P.I., *Glasul veșniciei în câteva epitafe descoperite la Tomis*, (La voix de l'éternité dans quelques épitaphes découvertes à Tomis), GB, 39, 1980, p. 588–598.

Doruțiu-Boilă, Emilia, *Triburile la Tomis în epoca romană*, (Les tribus tomitaines pendant l'époque romaine), SC, 12, 1970, p. 117–126.

- Doruțiu-Boilă, Emilia, *Contribution épigraphique à l'histoire de Tomis à l'époque du Principat*, „Dacia“, 19, 1975, p. 151–160.
- Doruțiu-Boilă, Emilia, *Note épigraphice*, (Notes épigraphiques), SC, 21, 1983, p. 97–100; sunt publicate 3 inscripții inedite de la Tomis.
- Drăguliu, Gh., *Un fiu de mare faimă al arhiepiscopiei Tomisului la Roma*, (Un fameux personnage de l'archevêché de Tomis à Rome), ST, 38, 1986, 3, p. 92–112.
- Dura, I.V., *Sf. Teotim, episcopul Tomisului, invocat drept autoritate a dreptei credințe în cadrul lucrărilor Sinodului al IV-lea ecumenic*, (St. Theotim, évêque de Tomi, invoqué en tant qu'autorité de la véritable foi au IVe concile oecuménique), BOR, 106, 1988, 5–6, p. 92–95.
- Florescu, Gr., *Descoperiri arheologice în Constanța și monumente antice inedite din muzeul regional al Dobrogei* (Découvertes archéologiques à Constantza et monuments antiques inédits du Musée régional de la Dobroudja), AD, 15, 1934, p. 115–128.
- Florescu, Gr., *Monuments antiques du Musée régional de la Dobroudja à Constantza*, „Dacia“, 5–6, 1935–1936, p. 351–386.
- Florescu, Gr., *Monumenti inediti del Museo regionale della Dobrogea*, „Dacia“, 7–8, 1937–1940, p. 293–297.
- Florescu, R., *Monumente tomitane de școală constantinopolitană*, (Monuments tomitains de l'école de Constantinople), „Pontica“, 18, 1985, p. 193–202.
- Georgescu, I., *Viața creștină în vechiul Tomis*, (La vie chrétienne dans l'ancien Tomis), MMS, 38, 1962, 1–2, p. 15–32.
- Gheorghiu, Elena M., *Istoria orașului Tomis*, (Histoire de la ville Tomis), București, 1891, 24 p.
- Gostar, N., *Monumente epigrafice inedite din lapidariul Muzeului regional de arheologie Dobrogea*, (Monuments épigraphiques inédits du lapidaire du Musée régional d'archéologie de Dobroudja), SC, 5, 1963, p. 299–313.
- Gostar, N., *Caspios Aegisos, Ovidiu, Pontica I, 8, 13*, „Danubius“, 4, 1970, p. 113–121.
- Gostar, N., *Despre mormântul lui Ovidiu la Tomis*, (A propos de la tombe d'Ovide à Tomis), „Pontica“, 3, 1970, p. 333–337.
- Gostar, N., *Gladiatorul Skirtos Dakesis din Tomis*, (Le gladiateur Skirtos Dakesis de Tomis), CI, 7, 1976, p. 91–101.

- Gramatopol, M., Poenaru-Bordea, Gh., *Amfore ștampilate din Tomis*, (Amphores estampillées trouvées à Tomis), SCIV, 19, 1968, 1, p. 41–61.
- Iconomu, C., *Un depozit de lucerne la Constanța*, (Un dépôt de lampes à Constantza), „Pontica“, 3, 1970, p. 237–254.
- Iconomu, C., *Descoperiri de tipare de opaițe la Tomis*, (Découvertes des moules des lampes à Tomi), „Pontica“, 9, 1976, p. 135–146.
- Iconomu, C., Bordeianu, C., *O nouă descoperire de lucerne la Constanța*, (Une nouvelle découverte de lampes à Constantza), „Pontica“, 14, 1981, p. 269–276.
- Iliescu, O., *Monnaie d'or inédite à la légende Tomi*, SC, 12, 1970, p. 49–51.
- Ionescu-Dobrogeanu, M., *Tomis-Constanța*, Constanța, 1931, 136 p. + 18 pl.
- Ioniță, A.M., *Episcopia Constanței*, (L'évêché de Constantza), ST, 28, 1976, 7–10, p. 623–632.
- Irimia, M., *Un depozit de bronzuri la Constanța*, (Un dépôt d'objets en bronze à Constanța), „Pontica“, 1, 1968, p. 89–105.
- Istrati, C., *Sur un crâne trouvé à Constantza(Dobroudja)*, BSS, 9, 1900, 5, p. 613–619.
- Lambrino, S., *Inscription et relief dionysiaque de Tomis*, RIR, 7, 1937, 1–2, p. 32–37.
- Lascu, N., *Amintirea lui Ovidiu la Constanța*, (Les traces d'Ovide à Constantza), „Pontica“, 3, 1970, p. 339–358.
- Lascu, N., *Ovidiu despre agricultura Dobrogei antice*, (Ovide sur l'agriculture de l'antique Dobroudja), AMN, 10, 1973, p. 97–106.
- Lungu, V., Chera, C., *Contribuții la cunoașterea unei necropole creștine a Tomisului*, (Contributions concernant une nécropole chrétienne de Tomi), „Pontica“, 15, 1982, p. 175–199.
- Lungu, V., Chera, C., *Noi descoperiri din necropolele tomitane*, (Nouvelles découvertes dans les nécropoles tomitaines), „Pontica“, 17, 1984, p. 109–130.
- Lungu, V., Chera, C., *Contribuții la cunoașterea complexelor funerare de incinerare cu „rug-busta“ de epocă elenistică și romană de la Tomis*, (Contributions concernant les complexes funéraires à „rug-busta“ d'époque hellénistique et romaine de Tomi), „Pontica“, 19, 1986, p. 89–114.
- Lungu, V., Chera, C., *Din nou despre gema creștină de la Constanța*, (De nouveau sur la gemme chrétienne de Constantza), „Pontica“, 23, 1990, p. 177–182.

- Metaxa, H., *Plumburi de marcă de la Tomi*, (Plombs de marque à Tomi), București, 1915, 19 p. (extras din BCMI).
- Micu, I., *Terminologie marină și halieutică în operele ovidiene din exil*, (Terminologie marine et halieutique dans les oeuvres ovidiennes du temps de l'exil), „Pontica“, 24, 1991, p. 437–441.
- Mitru, N., *Culte religioase din Tomis (sec. I î.e.n. — IV e.n.)*, (Les cultes religieux de Tomis I-er siècle av.n.e — IV-e siècle n.e), ST, 23, 1971, 5–6, p. 400–411.
- Munteanu, Maria, *Informațiile date de Ovidiu despre populația teritoriului rural al Dobrogei în comparație cu alte izvoare documentare*, (Les informations dues à Ovide sur la population du territoire rural de la Dobroudja, comparées à d'autres sources documentaires), „Pontica“, 5, 1972, p. 429–438.
- Munteanu, Maria, *Câteva inscripții tomitane inedite*, (Quelques inscriptions tomitaines inédites), „Pontica“, 7, 1974, p. 157–168.
- Munteanu, Maria, Papuc, Gh., *La céramique romaine tardive à décor estampé découverte à Tomi*, „Pontica“, 9, 1976, p. 147–154.
- Năsturel, P., *De la o inscripție creștină din Tomi la pătimirea Sf. Teogene*, (D'une inscription chrétienne de Tomi à la passion de Saint Théogene), „Pontica“, 24, 1991, p. 283–286.
- Netzhammer, R., *Ce-mi povestesc monetele mele din Tomi*, (Ce que me disent mes monnaies de Tomi), RC, 1, 1912, 4, p. 487-503.
- Netzhammer, R., *Dioscurii în Tomis*, (Les Dioscures à Tomi), BSNR, 10, 1913, p. 29-36.
- Netzhammer, R., *Discul episcopului Paternus din Tomis*, (Le disque de l'évêque Paternus de Tomi), BSNR, 16, 1921, p. 9–10.
- Norocel, E., *Bazilicile din Tomis*, (Les basiliques de Tomi), DDM, Galați, 1979, p. 84–89.
- Ocheșanu, R., *O gemă gnostică descoperită la Constanța*, (Gemme gnostique trouvée à Constantza), „Pontica“, 4, 1971, p. 303–309.
- Ocheșanu, R., *Un depozit de monede romane descoperit în Constanța*, (Un dépôt de monnaies romaines découvert à Constantza), BSNR, 47–49, 1973–1975, p. 105–111.
- Ocheșanu, R., Cliante, Tr., *Pond uncial descoperit la Constanța*, (Un poids oncial découvert à Constantza), „Pontica“, 24, 1991, p. 403–405.

- Panaiteșcu, A., *Mormânt din epoca romană la Tomis*, (Tombe d'époque romaine de Tomi), „Pontica“, 10, 1977, p. 339–345.
- Papuc, Gh., *Ceramica romană cu decor șampilat descoperită la edificiul roman cu mozaic din Tomis*, (Céramique romaine à décor timbré découverte dans l'édifice romain à mosaïque de Tomi), „Pontica“, 6, 1973, p. 153–192.
- Papuc, Gh., *Opaite de import la Tomis*, (Lampes d'import à Tomis), „Pontica“, 9, 1976, p. 201–205.
- Papuc, Gh., *Despre apeductele tomisului*, (Sur les aqueducs de Tomi), „Pontica“, 15, 1982, p. 161–173.
- Pârvan, V., *Archäologische Funde im Jahre 1913: Rumänien*, în „Jahrbuch des Kaiserlich Deutschen Archäologischen Instituts“, 29, 1914, p. 429–442. Referiri la cercetările de la Tomis, Ulmetum și alte asezări din Dobrogea.
- Pârvan, V., *Zidul cetății Tomi*, (Le mur de la cité Tomi), AARMSI, s. 2, 37, 1915, p. 415–450.
- Pârvan, V., *Une nouvelle inscription de Tomi*, „Dacia“, 1, 1924, p. 273–279.
- Pippidi, D.M., *În jurul stelei lui Asclepiades din Tomis*, (Autour de la stèle d'Asclepiades de Tomi), Rev. cl., 6–7, 1934–1935, p. 168–180; republ. în „Studii de istorie a religiilor antice“, București, 1969, p. 206–217, sub titlul *Simbolul palmelor înălțate pe o stelă din Tomis*.
- Pippidi, D.M., *Pierres erantes (IGB I 58)*, „Dacia“, 4, 1960, p. 515–517. Discuție pe marginea unui fragment dintr-o inscripție în onoarea împăratului Titus păstrată la muzeul din Constanța.
- Pippidi, D.M., *În jurul cronologiei scrisorilor lui Ovidiu din Pont*, (Autour de la chronologie des lettres d'Ovide du Pont), „Pontica“, 5, 1972, p. 419–428.
- Pippidi, D.M., *Tomis cité geto-grecque à l'époque d'Ovide?*, „Athenaeum“ (Pavia), 55, 1977, 3–4, p. 250–256.
- Poenaru-Bordea, Gh., *O nouă bazilică creștină la Tomi*, (Une nouvelle basilique chrétienne de Tomi), Rev. Muz., 2, 1965, p. 438–439.
- Poenaru-Bordea, Gh., Ocheșeanu, R., Smaranda, A., Diaconu, A., *Un tezaur de monede de bronz din vremea împăratului Constantin cel Mare descoperit la Tomis*, (Un trésor de monnaies en bronze du temps de l'empereur Constantin le Grand découvert à Tomis), „Pontica“, 23, 1990, p. 267–275.
- Popeea, Al., *Legăturile economice între Tomis și Orientul Apropiat, reflectate în unele descoperiri monetare*, (Les relations économiques entre Tomis et le

Proche Orient d'après quelques découvertes monétaires), „Însemnări didactice“, Constanța, 1982, p. 29–34.

Popescu, Em., *Pe marginea unei epigrame funerare din epoca romană târzie de la Tomis*, (En marge d'une épigramme funéraire d'époque romaine tardive de Tomi), SCIVA, 26, 1975, 1, p. 79–93.

Popescu, Em., *Începuturile îndepărtate ale autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române: Tomisul Arhiepiscopie autocefală*, „Centenarul Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române 1855-1985“, București, 1987, p. 327–353; vers. engl. *The City of Tomis as an autocephalous Archbishopric of Scythia Minor (Dobroudja). Remarks on the Chronology of Epiphanius' Notitia*, „Byzantiaka“, 6, 1986, p. 123–148; republ. în „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 139–156.

Popescu, Em., *Bretanion și Gerontius (Terentius) — două mari personalități ale Tomisului în secolul al IV-lea*, (Bretanion et Gerontius deux illustres personnalités de Tomi au IVe siècle), ST, 40, 1988, 2, p. 116–122.

Popescu, Em., *Brétanion, Géronte (Gerontius-Terentius) et Théotime I, trois grandes figures de Tomi aux IVe — Ve siècles*, în Idem, „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 111–123.

Popescu-Spineni, I., *Dreptul roman și sarcofagul de la Constanța*, (Le droit romain et le sarcophage de Constantza), Rev. cl., 6, 1932, p. 162–170.

Rădulescu, A., *Monumente romano-bizantine din sectorul de vest al cetății Tomis*, (Monuments romano-byzantins du secteur ouest de la cité de Tomis), Constanța, 1966, 84 p. + 2 pl.

Rădulescu, A., *Note epigrafice*, (Notes épigraphiques), „Pontica“, 1, 1968, p. 319–339. Include 6 inscripții descoperite la Constanța și una descoperită la Mangalia.

Rădulescu, A., *Recherches archéologiques récentes dans le périmètre de la cité de Tomis*, EPBP, 2, București, 1971, p. 23–45.

Rădulescu, A., *Amfore cu inscripții de la edificiul roman cu mozaic din Tomis*, (Amphores à inscriptions de l'édifice romain à mosaïque de Tomi), „Pontica“, 6, 1973, p. 193–207.

Rădulescu, A., *Știri despre începuturile orașului Constanța*, (Informations concernant les débuts de la ville de Constantza), „Pontica“, 10, 1977, p. 53–57.

Rădulescu, A., *Constanța 2 250*, (Constantza 2 250 années), „Pontica“, 23, 1990, p. 23–28.

- Rădulescu, A., Bărbulescu-Munteanu, Maria, *Inscripții inedite din Tomis și Callatis*, (Inscriptions inédites de Tomi et de Callatis), „Pontica“, 10, 1977, p. 79–89; vers. germ. „Epigraphica“, București, 1977, p. 99–112.
- Rădulescu, A., Scorpan, C., *Rezultatele preliminare ale săpăturilor din Tomis*, (Les résultats préliminaires des fouilles de Tomi), „Pontica“, 8, 1975, p. 9–54.
- Rădulescu, A. & colab., *Recente cercetări arheologice la Tomis (1971, 1972)*, (Recherches archéologiques récentes à Tomis), „Pontica“, 6, 1973, p. 333–350.
- Rămureanu, I., *Sfinți și martiri la Tomis — Constanța*, (Saints et martyres à Tomi-Constantza), BOR, 92, 1974, 7–8, p. 1 001–1 006.
- Sarafidi, H., *Însemnări privitoare la trecutul orașului Constanța*, (Notes concernant le passé de la ville de Constantza), AD, 18, 1937, p. 117–119.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *O stelă funerară cu inscripție și cu palmele deschise în relief din Tomis-Constanța*, (Une stèle funéraire à inscription et à palmes ouvertes en relief de Tomi-Constantza), AD, 15, 1934, p. 1–18.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Epigrama sepulcrală, din Muzeul din Constanța, a lui Hermogenes și alte fragmente de inscripții*, (L'épigramme funéraire de Hermogène du Musée de Constantza et quelques fragments des inscriptions), AD, 16, 1935, p. 156–166.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Ein Tongefass in Negerkopfform aus Constantza*, Cernăuți, 1936, 8 p.
- Sauciuc-Săveanu, Th., *Pe marginea unei inscripții funerare din Tomis*, (En marge d'une inscription funéraire de Tomis), SCIV, 15, 1964, 1, p. 137–138.
- Sâmpetru, M., *Precizări cronologice în legătură cu edificiul roman cu mozaic de la Constanța*, (Précisions chronologiques à propos de l'édifice romain à mosaïque de Constantza), BMI, 42, 1973, 4, p. 59–60.
- Sâmpetru, M., *Trofeul lui Traian de la Adamclisi pe monede ale orașului Tomis*, (Le Trophée de Trajan d'Adamclisi sur des monnaies de la ville de Tomi), SCIVA, 30, 1979, 3, p. 367–376.
- Scorpan, C., *Tomis — metropola Pontului stâng*, (Tomi — la métropole du Pont gauche), „File“, 1, Constanța, 1971, p. 7–40.
- Scorpan, C., *L'évolution urbanistique de la cité de Tomi*, RRH, 15, 1, 1976, p. 3–10.
- Severeanu, G., *Die Mauer der Festung Tomi auf einer unveröffentlichten Bronze des Septimus Geta*, „Bucureștii“, 2, 1935, p. 176–180.

- Slușanschi, D., *Tomitana Graeca*, „Pontica“, 21–22, 1988–1989, p. 304–311.
- Soutzo, M., *Poids antiques autonomes de Tomis*, RBN, 1894, 5 p. + 1 pl. (extras).
- Soutzo, M., *Ponduri antice inedite din Tomis și Kallatis*, (Poids antiques inédits à Tomi et à Callatis), BSNR, 10, 1913, p. 3–10.
- Stoian, I., *În legătură cu decretele tomitane privitoare la paza orașului*, (A propos des décrets tomitains concernant la défense de la ville), SCIV, 5, 1954, 3–4, p. 557–568.
- Stoian, I., *O inscripție tomitană inedită din vremea Severilor*, (Une inscription inédite de Tomis datant de l'époque des Sévères), SCIV, 10, 1959, 2, p. 321–335.
- Stoian, I., *Tribul Hopletes într-o nouă inscripție din Tomis*, (La tribu Hopletes dans une nouvelle inscription de Tomi), SC, 1, 1959, p. 105–113.
- Stoian, I., *În legătură cu eponimatul la Tomis*, (Au sujet de la magistrature éponyme de la ville de Tomis), SCIV, 11, 1960, 2, p. 303–321.
- Stoian, I., *O nekotoryh do sih por neizvestnyh aspektah rabstva v.g. Tomi*, „Dacia“, 4, 1960, p. 297–307.
- Stoian, I., *Un decret inedit din Tomis*, (Un décret inédit de Tomis), „Omagiu lui Constantin Daicoviciu“, București, 1960, p. 509–513.
- Stoian, I., *Unele aspecte, până acum necunoscute, ale sclavajului la Tomis în lumina unei inscripții inedite*, (Quelques aspects inconnus concernant l'esclavage à Tomi à la lumière d'une inscription inédite), SC, 2, 1960, p. 291–302.
- Stoian, I., *Contribution à l'étude des tribus de Tomis*, SC, 3, 1961, p. 175–202.
- Stoian, I., *La città pontica di Tomis. Saggio storico*, „Dacia“, 5, 1961, p. 233–274.
- Stoian, I., *Tomitana. Contribuții epigrafice la istoria cetății Tomis*, (Tomitana. Contributions épigraphiques à l'histoire de la cité Tomis), București, 1962, 381 p.
- Stoian, I., *Cultul Dioscurilor și triburile tomitane. în lumina unui monument de curând publicat*, SCIV, 16, 1965, 3, p. 519–532; vers. fr. *Le culte des Dioscures et les tribus tomitaines à la lumière d'un monument récemment publié*, „Dacia“, 10, 1966, p. 347–356.
- Stoian, I., *O sută de ani de epigrafie tomitană*, (Un siècle d'épigraphie tomitaine), AUB, 16, 1967, p. 9–24.

Stoian, I., *L'épigraphie tomitaine, ses problèmes et ses résultats*, AICGLE-5, Oxford, 1971, p. 363–369.

Stoian, I., *Inscripțiile din Scythia Minor grecești și latine: II. Tomis și teritoriul său*, (Inscriptions grecques et latines de Scythie Mineure), București, 1987, 436 p. + 95 pl.

Suceveanu, Al., *În legătură cu statutul juridic al orașului Tomis în epoca romană*, (A propos du statut juridique de la ville de Tomi à l'époque romaine), „Pontica“, 8, 1975, p. 115–124.

Ștefan, Gh., *Noi monumente epigrafice relative la gladiatorii din Tomis*, (Nouveaux monuments épigraphiques concernant les gladiateurs de Tomi), Bul. șt., 1, 1948, 1, p. 29–36.

Ștefan, Gh., *Tomis et Tomea. A propos des luttes entre Byzantins et Avars à la fin du VI-e siècle de n.e.*, „Dacia“, 11, 1967, p. 253–258.

Tafrali, O., *Ruinele unei clădiri din epoca imperială romană la Constanța, astăzi dispărute*, (Les ruines d'un bâtiment de l'époque impériale romaine à Constantza, aujourd'hui disparues), AA, 2, 1930, 5–6, p. 52–55.

Teodorescu, D.M., *Monumente inedite din Tomi*, (Monuments inédits de Tomis), București, 1915, 161 p. + 78 fig. (extras din BCMI).

Tudor, D., *Cultul cavalerilor danubieni în Tomi*, (Le culte des chevaliers danubiens à Tomi), AD, 17, 1936, p. 51–54.

Vulcan, P., Măldărescu, M., *Istoricul orașului Constanța*, (Histoire de la ville de Constantza), Constanța, 1911, 19 p; ed. a II-a, Constanța, 1928, 18 p.

Vulpe, R., *Problema Lai-lor (pe marginea articolului „Lai consistenses“)*, SCIV, 4, 1953, 3–4, p. 733–745; vers. fr. *Le problème des Lai*, „Studia Thracologica“, București, 1976, p. 277–288. Este vorba de un grup etnic tracic amintit într-o inscripție din sec. III d.Hr. de la Constanța.

Vulpe, R., *Una città di provincia al limite dell'impero romano: Tomi al tempo di Ovidio*, „Studi Romani“, 6, 1958, 6, p. 629–648.

Vulpe, R., *Ovidio nella città dell'esilio*, „Studi Ovidiani“, Roma, 1959, p. 39–62.

Vulpe, R., *Note de istorie tomitană*, (Notes d'histoire tomitaine), „Pontica“, 2, 1969, p. 149–167. Discuție pe marginea datei întemeierii orașului; saltul Tomisului de la simplă așezare la metropolă; evoluția numelui de la Tomis la Constanța.

* * * *Inscripțiile antice din Dacia și Scythia Minor. Seria a II-a. Inscripțiile din Scythia Minor grecești și latine II. Tomis și teritoriul său*, (Inscriptions antiques

de Dacie et de Scythie Mineure. IIe série: Inscriptions grecques et latines de Scythie Mineure. II. Tomis et son territoire), colecție îngrijită de D.M. Pippidi și I.I. Russu. Inscricțiile culese, traduse și comentate de I. Stoian, București, 1987, 436 p.

* * * *Ovidiana. Recherches sur Ovide*, par N.I. Herescu avec le concours de D. Adameșteanu, V. Cristea, E. Lozovan, Paris, 1958, 567 p. + 3 pl.

* * * *Tabula Imperii Romani. Romula, Durostorum, Tomis*, autori I.I. Russu (coordonator), N. Gostar, Em. Popescu, D. Protase, D. Tudor, Bucarest, 1969, 79 p.

8. TROESMIS

Baumann, V.H., *Observații topo-stratigrafice asupra locuirii de la Troesmis (casele 1-40)*, (Observations topo-stratigraphiques concernant l'habitat de Troesmis), „Peuce“, 8, 1980, p. 159–196.

Bounegru, O., Chiriac C., *Un antefix roman descoperit la Troesmis*, (Un antefixe romain découvert à Troesmis), „Istros“, 1, 1980, p. 253–256.

Oberländer-Târnoveanu, E., *Monede antice și bizantine descoperite la Troesmis*, (Monnaies antiques et byzantines découvertes à Troesmis), „Peuce“, 8, 1980, p. 248–288.

Opaț, A., *Considerații preliminare asupra ceramicii romane timpurii de la Troesmis*, (Considérations préliminaires sur la poterie de haute époque romaine à Troesmis), „Peuce“, 8, 1980, p. 328–366.

Opaț, A., *Troesmis-așezarea romană timpurie de pe platou*, (Troesmis — l'habitation romaine de haute époque romaine sur le plateau), „Peuce“, 8, 1980, p. 197–217.

Simion, G., *Săpăturile de salvare de la Troesmis-1977 (raport preliminar)*, (Les fouilles de sauvetage à Troesmis — 1977, rapport préliminaire), „Peuce“, 8, 1980, p. 153–159.

Vasilie, I., *Observații cu privire la mormintele de înhumare de la Troesmis*, (Observations concernant les tombes d'inhumation de Troesmis), „Peuce“, 8, 1980, p. 218–229.

Vulpe, R., *Canabenses și Troesmensis. Două inscripții inedite din Troesmis*, (Canabenses et Troesmensis. Deux inscriptions inédites de Troesmis), SCIV, 4, 1953, 3–4, p. 557–582.

* * * *Inscripțiile antice din Dacia și Scythia Minor*, colecție îngrijită de D.M. Pippidi și I.I. Russu. Seria II. *Inscripțiile din Scythia Minor. V. Capidava* —

Troesmis — Noviodunum, (Inscriptions antiques de Dacie et Scythie Mineure. Les Inscriptions de Scythie Mineure V. Capidava— Troesmis — Noviodunum), culese, traduse, comentate și indici de Emilia Doruțiu-Boilă, București, 1980, 352 p.

9. TROPAEUM

Alexandrescu-Vianu, Maria, *Le programme iconographique du monument triomphal d'Adamklissi*, Dacia, 23, 1979, p. 123–129.

Canarache, V., Rădulescu, A., *Monumentul și cetatea de la Adamclisi*, (Le monument et la forteresse d'Adamclissi), Constanța, 1965, 24 p.

Comănescu, Smaranda, *Considérations mathématiques sur le Trophée d'Adamclisi*, SC, 3, 1961, p. 123–126.

Domăneanțu, Catrinel, *Cercetări arheologice la Tropaeum Traiani — via principalis (1970–1971)*, (Recherches archéologiques à Tropaeum Traiani — via principalis), SCIVA, 26, 1975, 2, p. 231–240.

Doruțiu-Boilă, Emilia, *Some observations on the Military Funeral Altar of Adamclisi*, „Dacia“, 5, 1961, p. 345–364.

Doruțiu-Boilă, Emilia, *Un fragment necunoscut din inscripția trofeului de la Adamclisi*, (Un fragment inconnu de l'inscription du trophée d'Adamclisi), SC, 7, 1965, p. 209–214.

Florescu, F.B., *Interpretare elementelor etnografice de pe monumentul de la Adamclisi (Tropaeum Traiani)*, (Interprétation des éléments ethnographiques qui se trouvent sur le monument d'Adamclisi-Tropaeum Traiani), SCIA, 2, 1955, 3–4, p. 29–80.

Florescu, F.B., *Apartenența etnică dacică a presupușilor sarmați roxolani de pe coloana lui Traian și monumentul de la Adamclisi*, (Appartenance ethnique dace des soi-disants Sarmates Roxolans sur la colonne de Trajan et le monument d'Adamclisi), SCIA, 4, 1957, 1–2, p. 13–24.

Florescu, F.B., *Monumentul de la Adamclisi. Tropaeum Traiani*, București, 1961, 748 p. + 7 pl.; vers. germ. *Das Siegesdenkmal von Adamklisi — Tropaeum Traiani*, Bukarest — Bonn, 739 p. + 10 pl.

Florescu, F.B., *La successione delle metope del trofeo di Adamklisi*, SC, 3, 1961, p. 117–121.

Florescu, R., *Burii la Adamclisi?*, (Les Bures à Adamclisi?), „Pontica“, 9, 1976, p. 65–78.

- Iorga, N., *Explicația monumentului de la Adamclisi*, (Explication concernant le monument d'Adamclisi), AARMSI, s. 3, 17, 1935–1936, p. 201–214.
- Murnu, G., *Noi săpături în cetatea Tropaeum (1910)*, (Nouvelles fouilles dans la cité de Tropaeum, 1910), BCMI, 3, 1910, p. 157–161 (I); BCMI, 4, 1911, p. 79–82.
- Murnu, G., *De la cetatea Tropaeum — Adamclisi: „basilica cisternă“*, (De la cité de Tropaeum — Adamclisi: la „basilique citerne“), AARMSI, s. 2, 36, 1913–1914, p. 421–440.
- Ocheșeanu, R., *Un tezaur de denari din vremea Flavilor descoperit la Adamclisi*, (Un trésor de deniers du temps des Flaviens découvert à Adamclisi), „Pontica“, 21–22, 1988–1989, p. 91–97.
- Panaiteșcu, A., *Morminte din necropolele cetății Tropaeum Traiani*, (Tombs des nécropoles de la cité Tropaeum Traiani), „Pontica“, 9, 1976, p. 207–211.
- Papuc, Gh., *Câteva precizări în legătură cu cetatea Tropaeum Traiani*, (Quelques précisions concernant la cité Tropaeum Traiani), „Pontica“, 19, 1986, p. 159–170.
- Papuc, Gh., *O fibulă digitată de la Tropaeum Traiani și câteva considerații asupra fibulelor de acest tip*, (Une fibule digitée de Tropaeum Traiani et quelques considérations sur les fibules de ce type), „Pontica“, 20, 1987, p. 207–216.
- Pârvan, V., *Cetatea Tropaeum. Considerații istorice*, (La cité Tropaeum. Considérations historiques), BCMI, 4, 1911, 13, p. 1–12 (I); 14, p. 163–191 (II).
- Popescu, Em., *Epigraphische Beiträge zur Geschichte der Stadt Tropaeum Traiani*, SC, 6, 1964, p. 185–203.
- Sâmpetru, M., *Ansamblul roman comemorativ de la Adamclisi (Tropaeum Traiani)*, (L'ensemble commémoratif romain d'Adamclissi-Tropaeum Traiani), SCIVA, 34, 1983, 4, p. 320–325.
- Ștefan, Gh., Pecurariu, D., *Cu privire la apeductul orașului Tropaeum*, (A propos de l'aqueduc de la ville de Tropaeum), „Omăgiu lui Constantin Daicoviciu“, București, 1960, p. 515–518.
- Vulpe, R., *Despre propunerea d-lui Ferri cu privire la reliefele de la Adamclisi*, (Sur l'hypothèse de Mr. Ferri concernant les reliefs d'Adamclisi), AD, 13–14, 1932–1933, 3 p. (extras).
- Vulpe, R., *Trofeul de la Adamclisi. Stadiul actual al problemei*, (Le trophée d'Adamclisi. L'état actuel du problème), AD, 18, 1937, 173–183.

10. TYRAS

Avakian, Gr., *Știri noi din Tyras. I. Toarte de amfore și țigle cu ștampile II. Grafite*, (Nouvelles données de Tyras. I. Anses d'amphores et tuiles estampilées II. Graphites), Chișinău, 1932, 12 p.

Nicorescu, P., *Scavi e scoperte a Tyras*, EDR, 2, 1924, p. 378–415.

Nicorescu, P., *Fouilles de Tyras*, „Dacia“, 3–4, 1927–1932, p. 557–601.

Nicorescu, P., *Un nouvel aes grave olbien*, „Dacia“, 3–4, 1927–1932, p. 561–562.

Nicorescu, P., *Garnizoana romană în sudul Basarabiei*, (La garnison romaine de la Bessarabie méridionale), AARMSI, s. 3, 19, 1937, p. 217–225 + 7 pl. Studiul este realizat pe baza săpăturilor de la Cetatea Albă.

Sanie, S., *Le diadème d'or de Tyras*, „Dacia“, 23, 1979, p. 147–157.

Șlapac, Mariana, *Evoluția centrului urban al orașului Tyras — Cetatea Albă (sec. VI î.e.n. — sec. XVIII)*, (Evolution du centre byzantin urbain de la ville Tyras-Akkerman VIe siècle av. J.C. — XVIIIe siècle), AnB, 1, 1993, 1, p. 437–446.

11. ALTE AȘEZĂRI

Avram, Al., *Bemerkungen zu den Mariandynern von Herakleia am Pontos*, SC, 22, 1984, p. 19–28.

Bărbulescu, Maria, Buzoianu, Livia, Cheluță-Georgescu, N., *Importuri amforice la Albești (jud. Constanța): Thasos*, (Importations d'amphores découvertes à Albești: Thasos), „Pontica“, 19, 1986, p. 61–74.

Belcin-Pleșca, Cornelia, *Așezări din regiunea carpato-balcanică și pontică în secolele VI î.e.n. — III e.n.*, (Etablissements dans la région carpatho-balkanique et pontique — VIe siècle av.n.e. — III siècle de n.e.), CICSEE, II, București, 1985, p. 44–47.

Bolșacov-Ghimpu, A.A., *Localisation des sites d'époque romaine et byzantine dans la zone du Bas Danube*, RESEE, 11, 1973, 3, p. 553–568.

Bounegru, O., *Beiträge zur Handelsschiffahrt im westlichen Schwarzen Meer in hellenistischer und römischer Zeit*, MBAH, 3, 1984, 2, p. 1–18.

Bujor, E., *Note epigrafice. Murighiol*, (Notes épigraphiques. Murighiol), SCIV, 4, 1953, 3–4, p. 599–602.

Bujor, E., *Șantierul arheologic Murighiol (r. Tulcea, reg. Constanța)*, (Recherches archéologiques à Murighiol), MCA, 6, 1959, p. 325–330 (I); MCA, 7, 1961, p. 297–300 (II).

- Bujor, E., *Depozitul de amfore de la Islam Geaferca*, SCIV, 12, 1961, 1, p. 85–92; vers. engl. *The Amphorae Deposit of Islam Geaferca*, „Dacia“, 6, 1962, p. 475–487.
- Coja, Maria, *Cercetări noi în așezarea greco-romană de la Capul Dolojman-Argamum*, (Nouvelles recherches dans l’habitat gréco-romain de Capul Dolojman-Argamum), BMI, 41, 1972, 3, p. 33–42.
- Condurachi, Em., *Zeul Mare de pe monedele din Odessos*, (Le Grand Dieu sur les monnaies d’Odessos), București, 1940, 8 p. + 1 pl. extras din CNA, 115–116, 1939.
- Condurachi, Em., *Les statères de Cyzicus et les routes commerciales du Hellespont au Danube*, „Eirene-Actes du Ier Congr. Int. d’Etudes Classiques“, 1960, p. 61–67.
- Conovici, N., *Contribuții privind cronologia și circulația drahmelor de Dyrhachium și Apollonia la Dunărea de Jos*, (Contributions concernant la chronologie et la circulation des drachmes de Dyrhachium et Apollonia au Bas Danube), CCDJ, 1, 1985, p. 35–43.
- Micu, I., *Cetăți, muzee și colecții de antichități din sudul Dobrogei*, (Cités, musées et collections du sud de la Dobroudja), AD, 19, 1938, 3, p. 67–84.
- Moisil, C., *Cetăți romane la Dunărea de Jos*, (Fortifications romaines du Bas Danube), BCMI, 2, 1909, p. 85–92.
- Nicolaescu-Plopșor, D., Ceacalopol, Gloria, *Contribuții istorico-arheologice și antropologice cu privire la problema sclavajului în teritoriul Capidavei*, (Contributions historico-archéologiques et anthropologiques au problème de l’esclavage sur le territoire de Capidava), PA, 5, 1960, p. 97–111.
- Opaïț, A., *Un dépôt d’amphores découvert à Aegyssus*, „Dacia“, 31, 1987, 1–2, p. 145–155.
- Pârvan, V., *Salsovia*, CL, 40, 1906, 10, p. 962-975 (I); 11, p. 1 017–1 040; extras, București, 1906, 44 p.
- Pârvan, V., *Cetatea Ulmetum (I). Descoperirile primei campanii de săpături din vara anului 1911*, (Le camp d’Ulmetum (I). Les découvertes de la première campagne des fouilles de l’été 1911), AARMSI, s. 2, 34, 1 911–1 912, p. 497–608.
- Pârvan, V., *Cetatea Ulmetum (II). Descoperirile campaniei a doua și a treia de săpături din anii 1912 și 1913*, (Le camp d’Ulmetum, II. Résultats de la deuxième et troisième campagne des fouilles, des années 1912 et 1913) AARMSI, s. 2, 36, 1913–1914, p. 245–328 (I); 36, 1913–1914, p. 330–420 (II).

Pârvan, V., *Cetatea Ulmetum (III). Descoperirile ultimei campanii de săpături din vara anului 1914*, (Le camp d'Ulmetum. Les découvertes de la dernière campagne des fouilles de l'été 1914), AARMSI, s. 2, 36, 1914–1915, p. 265–304.

Pârvan, V., *Municipium Aurelium Durostorum*, RFIC, 2 (s.n.), 1924, 3, p. 307–340.

Pârvan, V., *Un „aes grave“ olbien à Salsovia*, în „Dacia“, 2, 1925, p. 420–421.

Poenaru-Bordea, Gh., Ocheșeanu R., Nicolae, E., *Tezaurul de monede romane târzii descoperit la Ulmetum în 1912*, (Le trésor de monnaies du Bas Empire romain découvert à Ulmetum en 1912), „Pontica“, 21–22, 1988–1989, p. 163–186.

Polonic, P., *Cetățile antice de pe malul drept al Dunării (Dobrogea) până la gurile ei*, (Les cités antiques sur la rive droite du Danube jusqu'à ses embouchures), „Natura“, 24, 1935, 7, p. 18–26.

Popa-Lisseanu, G., *Cetăți și orașe greco-romane în noul teritoriu al Dobrogei*, (Cités et villes gréco-romaines dans le territoire de la Dobroudja), București, 1921, 106 p. + 1 h.

Popescu, Em., *Une inscription grecque à Noviodunum de Scythie Mineure*, „Klio“, 52, 1970, p. 373–378.

Popescu, Em., *Zur Geschichte der Stadt in Kleinskythien in der Spätantike. Ein Epigraphischer Beitrag*, „Dacia“, 19, 1975, p. 173–182.

Popescu, Em., *Constantiana, ville et évêché de la Scythie Mineure. Un problème de géographie historique*, BZ, 66, 1973, p. 359–382; republ. în Idem, „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 264–284.

Preda, C., *Tariverde-așezare băștinașă sau „factorie“ histriană?*, (Tariverde site autochtone ou „factorerie“ histrienne?) „Pontica“, 5, 1972, p. 77–88.

Rădulescu A., *Bazilicile crestine de la Axiopolis, Callatis si Tropaeum Traiani*, (Les basiliques chrétiennes d'Axiopolis, de Callatis et de Tropaeum Traiani, DDM, Galați, 1979, p. 91–96.

Rădulescu A., Bărbulescu, Maria, Buzoianu, Livia, *Observații privind importul amforelor ștampilate în sud-estul Dobrogei*, (Observations concernant l'importation des amphores estampilées dans le sud-est de la Dobroudja), „Pontica“, 18, 1985, p. 55–74.

Rădulescu, A., Bărbulescu, Maria, Buzoianu, Livia, *Importuri amforice la Albești (jud. Constanța): Heracleea Pontică*, (Importations d'amphores à Albești (dep. de Constanța): Héraclée Pontique), „Pontica“, 19, 1986, p. 33–60.

Rădulescu, A., Bărbulescu, Maria, Buzoianu, Livia, *Importuri amforice la Albești (jud. Constanța): Rhodos*, (Importations d'amphores à Albești (dep. de Constanța): Rhodes), „Pontica“, 20, 1987, p. 53–77.

Sâmpetru, M., *Orașe și cetăți romane târzii la Dunărea de Jos*, (Villes et forteresses romaines tardives au Bas Danube), București, 1994.

Slobozianu, H., *Considerații asupra așezărilor antice din jurul lacurilor Techirghiol și Agigea*, (Considérations sur les habitats antiques situés autour des lacs Techirghiol et Agigea), MCA, 5, 1959, p. 735–752.

Vulpe, R., *Gerania, Cranea, Ecrene*, „Balcania“, 6, 1943, p. 14–29.

Vulpe, R., *Colonies et municipes de la Mesie Inferieure*, în Idem, „Studia Thracologica“, București, 1976, p. 289–314.

E. RELAȚIILE AUTOHTONILOR CU LUMEA GRECO-ROMANĂ

Aricescu, A., *Die bodenständige Bevölkerung der Dobrudscha und ihre Beziehungen zu den Griechen in der hellenistischen Epoche*, SC, 3, 1961, p. 67–82.

Avram, Al., *Observații cu privire la autonomiile rurale din Dobrogea*, (Observations concernant les autonomies rurales de Dobroudja), SCIVA, 35, 1984, 2, p. 158–170.

Avram, Al., *Pentru o fenomenologie a raporturilor dintre geți și greci*, (Pour une phénoménologie des rapports entre les Gètes et les Grecs), „Symposia Thracologica“, 7, 1989, p. 70–90.

Bărbulescu, Maria, Buzoianu, Livia, Cheluță-Georgescu, N., *Tipuri de amfore elenistice descoperite în așezarea greco-autohtonă de la Albești (jud. Constanța)*, (Types d'amphores hellénistiques découvertes dans le site gréco-autochtone d'Albești), „Pontica“, 20, 1987, p. 79–106.

Bărbulescu, Maria, Ocheșeanu, R., *Descoperiri monetare în așezările rurale din Dobrogea romană (14–270 d.Hr.)*, (Découvertes monétaires dans les établissements ruraux de la Dobroudja romaine), „Pontica“, 23, 1990, p. 225–265.

- Berciu, D., *Două milenii și jumătate de la prima atestare a izvoarelor scrise antice privind lupta geților pentru apărarea libertății și independenței*, (Deux millénaires et demi depuis la première attestation des sources écrites antiques concernant la lutte des Gètes pour la défense de la liberté et l'indépendance), AO, 5, 1986, p. 48–56. Aluzie la campania lui Darius din 514 î.Hr.; în concepția autorului regele Persiei dorea să transforme Marea Neagră și Marea Egee în lacuri persane.
- Bujor, E., *Contribuție la cunoașterea populației geto-dace din nord-estul Dobrogei*, (Contribution à la connaissance de la population Géo-dace du nord-ouest de la Dobrodja), SCIV, 7, 1956, 3–4, p. 243–252.
- Bujor, E., *O geto-dakijskoi kulture v Murighiole*, „Dacia“, 2, 1958, p. 125–141.
- Chiriac, C., *Monede grecești romane și bizantine descoperite în Dobrogea (sec. II î.e.n. — sec. VII e.n.)*, (Monnaies grecques, romaines et byzantines découvertes en Dobroudja), „Pontica“, 16, 1983, p. 325–332.
- Coja, Maria, Nubar, H., *Arheologia greco-romană în Dobrogea*, (L'archéologie gréco-romaine en Dobroudja), „Studii“, 15, 1962, 6, 1 411–1 424.
- Condurachi, Em., *Coloniile grecești din Pontul stâng și lupta lor împotriva cotropirii romane*, (Les colonies grecques du Pont gauche et leur lutte contre l'invasion romaine), Bul. șt., 2, 1950, 2–4, p. 67–76.
- Condurachi, Em., *Cu privire la raporturile dintre autohtoni și greci în așezările sclavagiste din Dobrogea*, (Au sujet des rapports entre autochtones et Grecs dans les habitats esclavagistes de Dobroudja), SCIV, 2, 1951, 2, p. 45–60.
- Condurachi, Em., *Din istoria cotropirii romane: deportarea triburilor bessilor în Dobrogea*, (De l'histoire de l'occupation romaine: déportation des tribus des besses en Dobroudja), Bul. șt., 3, 1951, p. 31–36.
- Condurachi, Em., *Burebista și orașele pontice*, (Burebista et les cités pontiques), SCIV, 4, 1953, 3–4, p. 515–523.
- Condurachi, Em., *Relations entre les Grecs et la population autochtone du Bas Danube à la lumière des dernières découvertes archéologiques*, SES, 1964, p. 25–54.
- Conovici, N., *Contribuții numismatice privind legăturile Histriei cu geții de la Dunăre în sec. VI–II î.e.n.*, (Contributions numismatiques concernant les rapports d'Histria avec les Gètes du Danube pendant les VIe–IIe siècles av.n.e.), SCIVA, 30, 1979, 1, p. 87–93.

- Daicoviciu, H., *Burebista și Dobrogea*, (Burebista et la Dobroudja), „Pontica“, 4, 1971, p. 89–95. Se referă și la raporturile cu coloniile grecești de pe litoralul Mării Negre.
- Dragomir, I.T., *Civilizația traco-geto-dacică și daco-romană la gurile Dunării*, (La civilisation thraco-geto-dacique et daco-romaine aux bouches du Danube), CCDJ, 1, 1985, p. 45–50.
- Eftimie, V., *Imports of stamped amphorae in the Lower Danubian regions and a draft Romanian corpus of amphora stamps*, „Dacia“, 3, 1959, p. 195–215.
- Florescu, R., *Agricultura în Dobrogea la începutul stăpânirii romane*, (L'agriculture en Dobroudja au commencement de la domination romaine), SCIV, 7, 1956, 3–4, p. 367–392 (I); SCIV, 8, 1958, 1–4, p. 149–163 (II).
- Glodariu, I., *Relațiile comerciale ale Daciei cu lumea elenistică și romană*, (Les relations commerciales de la Dacie avec le monde hellénistique et romain), Cluj, 1974, 395 p.
- Gostar, N., *Lupta populației de la gurile Dunării împotriva autorităților romane*, (La lutte des populations des bouches du Danube contre l'autorité romaine), AUI, 14, 1968, p. 93–102.
- Gostar, N., *Misiunea lui Tiberius Claudius Pompeianus la gurile Dunării*, (La mission de Tiberius Claudius Pompeianus aux bouches du Danube), „Apulum“, 7, 1968, 1, p. 381–390.
- Hartuche, N., Bounegru, O., *Les influences de la navigation commerciale sur les échanges greco-indigènes au Bas-Danube aux V-e — III-e siècles av. n. è.*, „Thracia Pontica“, 3, 1985, p. 277–294.
- Iliescu, V., *Campania strategului Zopyrion la Dunărtea de Jos (334–330 î.e.n.)*, (La campagne du stratège macédonien Zopyrion au Bas-Danube 334–330 av.n.è), „Pontica“, 4, 1971, p. 57–73.
- Iliescu, V., *Die Beziehungen zwischen dem Skythenkönig Ateas und den Griechischen Städten der westlichen Schwarzmeerküste*, „Actes I-er Congrès Etudes Balkaniques et Sud-Est Européen“, Sofia, 1972, 2, p. 171–176.
- Irimia, M., *Descoperiri noi privind populația autohtonă a Dobrogei și legăturile ei cu coloniile grecești*, (Nouvelles découvertes concernant la population autochtone de Dobroudja et ses contacts avec les colonies grecques), „Pontica“, 6, 1973, p. 7–71.
- Irimia, M., *Date noi privind așezările getice din Dobrogea în a doua epocă a fierului*, (Nouvelles données concernant les habitations des Gètes de Dobroudja dans la seconde époque du fer), „Pontica“, 13, 1980, p. 66–118.

Irimia, M., *Geții din Dobrogea în a doua jumătate a mileniului I a. Chr. și legăturile lor cu alte populații*, (Les Gètes de Dobroudja dans la seconde moitié du Ier millénaire av. J.C. et leurs contacts avec d'autres populations), Col. Ped., Constanța, 1993, p. 156–176.

Mitrea, B., *Penetrazione commerciale e circolazione monetaria nella Dacia prima della conquista*, EDR, 10, 1945, p. 1–154; în special cap. 13, *Le monete della città del Ponto Sinistro o della Scizia Minore in Dacia*, p. 129–134.

Mitrea, B., *Sur les monnaies des cités pontiques découvertes sur le territoire des populations locales*, SC, 3, 1961, p. 83–88.

Mitrea, B., *Stăteri de aur de la Alexandru cel Mare descoperiți într-o așezare geto-dacă din estul Munteniei*, (hes découverte de statères d'or d'Alexandre le Grand dans une agglomération géto-dace de l'est de la Valachie), „Omăgiu lui P. Constantinescu-Iași“, București, 1965, p. 73–79. Monedele au fost descoperite în comuna Gîldău pe malul brațului Borcea.

Mitrea, B., *Descoperirile monetare și legăturile de schimb ale Histriei cu populațiile locale în secolele V — IV î.e.n.*, (Découvertes monétaires et les relations d'échange d'Histria avec les populations locales aux Ve — IVe siècles av. J.Ch.), SC, 7, 1965, p. 143–167.

Mitrea, B., *Contribuții la studiul circulației monetare în Dobrogea în secolul I î.e.n. Tezaurul de denari romani republicani de la Costinești (jud. Constanța)*, (Contributions à l'étude de la circulation monétaire en Dobroudja au I-er siècle av.n.e. Le trésor de deniers romains républicains de Costinești-dep. Constantza), „Pontica“, 3, 1970, p. 131–137.

Mitrea, B., *Monede pontice la daco-geții lui Burebista*, (Monnaies pontiques chez les Daco-Gètes de Burebista), „Pontica“, 11, 1978, p. 89–96.

Mitrea, B., *Etape cronologice în relațiile Histriei cu geto-dacii pe baza monedelor*, (Etapas chronologiques dans les relations d'Histria avec les Gêto-Daces du point de vue numismatique), „Thraco-Dacica“, 5, 1984, p. 111–122.

Moisil, C., *Les tetradrachmes de Thasos et de la Macedoine I-ere et leur circulation en Dacie*, „Balciana“, 7, 1944, 1, p. 3–22.

Oberländer-Târmoveanu, E., *Aspecte ale circulației monedei grecești în Dobrogea de Nord (sec. VI î.e.n. — I e.n.)*, (Aspects de la circulation de la monnaie grecque au nord de la Dobroudja VIe siècle av. J.C. — Ier siècle apr. J.C.) „Pontica“, 11, 1978, p. 59–87.

- Oberländer-Târnoveanu, E., *Emissiuni monetare ale geților din nordul Dobrogei-monedele de tip Măcin*, (Emissions monétaires des Gètes du nord de la Dobroudja — monnaies du type Macin), „Peuce“, 8, 1980, p. 143–150.
- Pârvan, V., *Considerațiuni asupra unor nume de râuri daco-scitice*, (Considérations sur quelques noms de rivières daco-scythes), AARMSI, s. 3, 1, 1923, p. 1–31. Sunt discutate 5 nume de râuri din teritoriul Histriei, Dunărea, Nistrul, Prutul, Siretul.
- Pârvan, V., *La pénétration hellénique et hellénistique dans la vallée du Danube*, ARBSH, 10, 1923, p. 23–47.
- Pârvan, V., *Dacia. An outline of the early civilisations in the carpatho-Danubian countries*, Cambridge, 1928, 214 p. + 16 pl. + 1 h.; vers. rom. *Dacia. Civilizațiile antice din țările carpato-danubiene*, trad. după originalul francez inedit de Radu Vulpe, București, 1972 (ed. 5), 293 p + 9 pl + 1 h.; în special p. 81–101 cu referiri la relațiile autohtonilor cu sciții, grecii și romanii.
- Petre, A., *Cucerirea orașelor pontice de către Burebista*, (La conquête des villes pontiques par Burebista), „Pontica“, 4, 1971, p. 97–104.
- Pippidi, D.M., *Știri noi despre legăturile Histriei cu geții în epoca elenistică*, (Nouvelles informations sur les relations d’Histria avec les Gètes à l’époque hellénistique), SCIV, 11, 1960, 1, p. 39–54.
- Pippidi, D.M., *Istros et les Gètes au III-e siècle av.n.è.*, SC, 3, 1961, p. 53–66.
- Pippidi, D.M., *Histria și geții în secolul II î.e.n. Observații asupra decretului în cinstea lui Agathocles fiul lui Antiphilos*, (Histria et les Gètes au IIe siècle av.n.è. Remarques sur le décret en l’honneur d’Agathokles, fils d’Antiphilos), SC, 5, 1963, p. 137–164.
- Pippidi, D.M., *Les rois gètes et les colonies grecques de Scythie Mineure*, „Melanges Carcopino“, Paris, 1966, p. 763–770.
- Pippidi, D.M., *I greci nel basso Danubio dall’eta arcaica alla conquista romana*, Milano, 1971, 342 p.
- Pippidi, D.M., *Gètes, Grecs et Romains en Scythie Mineure: coexistence politique et interférences culturelles*, „Assimilation et Résistance à la culture greco-romaine dans le monde ancien. Travaux du VIe Congrès International d’Etudes Classiques“, București-Paris, 1976, p. 445–453.
- Preda, C., *Aspects de la circulation des drachmes d’Histria dans la plaine gétyque et la datation des premières imitations du type Philippe II*, „Dacia“, 10, 1966, p. 221–235.

- Preda, C., *Über die Beziehungen zwischen Histria und Geten im 6 und 5 Jh. v.u.Z., „Thracia Pontica“*(Sozopol), 3, 1985, p. 264–276.
- Rădulescu, A., *Noi mărturii arheologice din epoca elenistică la Nuntași (r. Istria, reg. Dobrogea)*, (Nouveaux témoignages archéologiques de l'époque hellénistique de Nuntași), SCIV, 12, 1961, 2, p. 387–393.
- Rădulescu, A., *Relațiile geto-dacilor cu coloniile grecești de la Pontul Euxin*, (Les relations des Gèto-Daces avec les colonies grecques du Pont-Euxin), „2 050 de ani“, București, 1987, p. 102–111.
- Rădulescu, A., *Romanizarea în Dobrogea*, (La Romanisation en Dobroudja), „Symposia Thracologica“, 7, 1989, p. 146–162.
- Russu, I.I., *Elemente traco-getice în Sciția și Bosporul Cimmerian*, (Eléments thraco-gétiques en Scythie et dans le Bosphore Cimmérien), SCIV, 9, 1958, 2, p. 303–336.
- Russu, I.I., *Zoltes și Rhemaxos. Tracii, sciții și Istria în sec. III–II î.e.n.*, (Zoltes et Rhemaxos. Les Thraces, les Scythes et Histria aux IIIe — IIe siècle av.n.è.), „Apulum“, 6, 1967, p. 123–144.
- Scorpan, C., *Prezența și continuitatea getică în Tomis și Callatis*, (La présence et la continuité Gète à Tomi et à Constantza), SCIV, 21, 1970, 1, p. 65–95.
- Simion, G., *Les Gètes de la Dobroudja septentrionale du VIe au Ier siècle av.n.è.*, „Thraco-Dacica“, 1976, p. 143–163.
- Stoian, I., *O inscripție inedită din Histria. Plângerile țăranilor băștinași de pe teritoriul histrian împotriva apăsării romane*, (Une inscription inédite d'Histrie. Les plaintes des paysans autochtones du territoire d'Histrie contre l'opression romaine), SCIV, 2, 1951, 2, p. 137–164.
- Suceveanu, Al., *O ipoteză despre Zopyrion*, (Une hypothèse sur Zopyrion), SCIV, 17, 1966, 4, p. 635–644.
- Suceveanu, Al., *În legătură cu data de anexare a Dobrogei de către romani*, (Au sujet de la date d'annexion de la Dobroudja par les Romains), „Pontica“, 4, 1971, p. 105–123.
- Suceveanu, Al., *Burebista și Dobrogea*, (Burebista et la Dobroudja), „2 050 de ani“, București, 1980, p. 59–79.
- Ștefan, Gh., *Contribuții arheologice la cunoașterea dacilor în Dobrogea de nord*, (Contributions archéologiques à la connaissance des Daces de Dobroudja du nord), SRIR, 1954, 1, p. 29–40.

Ștefan, Gh., *Daci și romani la gurile Dunării*, (Daces et Romains aux embouchures du Danube), „Peuce“, 2, 1971, p. 147–153.

Vulpe, R., *Les Gètes de la rive gauche du Bas Danube et les Romains*, în Idem, „Studia Thracologica“, București, 1976, p. 124–149.

F. FLOTA ROMANĂ; APĂRAREA LIMESULUI

Aricescu, A., *Auxilia Limes Scythici*, în ACIF-9, ed. par D.M. Pippidi, București-Köln-Wien, 1974, p. 117–122.

Barnea, I., Ștefan, Gh., *Le limes scythicus des origines à la fin de l'antiquité*, în ACIF-9, ed. par D.M. Pippidi, București-Köln-Wien, 1974, p. 15–25.

Bărbulescu-Munteanu, Maria, Rădulescu, A., *Stâlpi militari inediți din Scythia Minor*, (Poteaux militaires inédits de Scythie Mineure), „Pontica“, 13, 1980, p. 140–156.

Bounegru, O., *Tipuri de nave la Dunărea de Jos în secolele IV — VII e.n.*, (Types de navires au Bas Danube aux IVe — VIIe siècles), „Pontica“, 16, 1983, p. 273–280.

Bounegru, O., Bounegru, Cornelia, *Observații privind navele romane de război la Dunărea de Jos în sec. I-II e.n.*, (Observations concernant les naves romaines de guerre sur le Bas Danube aux Ier — IIe siècles), „Istros“, 5, 1987, p. 175–185.

Cantacuzene, G., *Un papyrus latin relatif à la defense du Bas Danube*, RHSEE, 5, 1928, 1–3, p. 38–74. Este vorba de flota imperială staționată la Noviodunum.

Chiriac, C., *Notitia Dignitatum și unele probleme privind flota romană pe limesul scitic*, (Notitia Dignitatum et quelques problèmes concernant la flotte romaine sur le limes scythique), SCIVA, 35, 1984, 4, p. 301–310.

Comșa, E., *Cercetări și observații în legătură cu valorile din Dobrogea*, (Recherches et observations concernant les „valla“ de Dobroudja), SCIV, 2, 1951, 2, p. 233–238.

Condurachi, Em., *Classis Flavia Moesica au I-er siècle de n.è.*, în ACIF-9, ed. par D.M. Pippidi, București-Köln-Wien, 1974, p.83–88.

Doruțiu-Boilă, Emilia, *Teritoriul militar al legiunii V Macedonica la Dunărea de Jos*, (Le territoire militaire de la légion V-ème „Macedonica“ au Bas Danube), SCIV, 23, 1972, 1, p. 45–62.

- Doruțiu-Boilă, *Troesmis und die Organisierung des skythischen Limes in der frühen Kaiserzeit*, în ACIF-9, ed. par D.M. Pippidi, București-Köln-Wien, 1974, p. 89–94.
- Florescu, Gr., *Un nou document privitor la flota romană de pe Dunărea moesică*, (Un nouveau document concernant la flotte romaine sur le segment moesique du Danube), RIR, 16, 1946, 1, p. 10–18. Este vorba de flota romană staționată la Noviodunum.
- Florescu, R., *Einige neue Beobachtungen über den Donaulimes entlang der Dobrudscha*, „Dacia“, 1, 1957, p. 237–244.
- Florescu, R., *Limesul dunărean în perioada târzie a Imperiului roman*, (Le limes danubien à l'époque du Bas-Empire), BMI, 41, 1972, 3, p. 23–26.
- Gostar, N., *Miliariul roman din nordul Dobrogei*, (Le milliaire romain du nord de la Dobroudja), AUI, 9, 1963, p. 169–171.
- Irimia, M., *O nouă unitate militară romană din sud-vestul Dobrogei*, (Une nouvelle unité militaire romaine au sud-ouest de la Dobroudja), „Pontica“, 21–22, 1988–1989, p. 113–121.
- Lambrino, S., *Bis Exarchus*, RIR, 10, 1940, p. 333–339.
- Matei, C., *Cercetări arheologice în zona instalației portuare antice de la Capidava*, (Recherches archéologiques dans la zone de l'installation portuaire antique de Capidava), CCDJ, 5–7, 1988–1989, p. 121–141 (II).
- Matei, C., *Considerații privind raportul dintre Classis Flavia Moesica și fortificațiile limesului roman de la Dunărea de Jos (sec. I–VI)*, (Considérations concernant le rapport entre la Classis Flavia Moesica et les fortifications du limes romain du Bas-Danube, I-er — VIe siècles), „Pontica“, 24, 1991, p. 143–158.
- Nicorescu, P., *Bisexarchus, un grad necunoscut în armata pre-bizantină*, (Bisexarchus, un grade inconnu dans l'armée pré-byzantine), AARMSI, s. 3, 19, 1937, p. 211–216 + 5 pl. Studiul are la bază o inscripție descoperită la 15 km de Babadag.
- Opaïț, A., *O nouă fortificație romano-bizantină în nordul Dobrogei-Topraichioi (raport preliminar)*, (Une nouvelle fortification romano-byzantine du nord de la Dobroudja-Topraichioi: rapport préliminaire), „Peuce“, 8, 1980, p. 415–436.
- Opaïț, A., *O nouă unitate militară atestată la Aegyssus*, (Une nouvelle unité militaire romaine attestée à Aegyssus), SCIVA, 32, 1981, 2, p. 297–298.

- Pippidi, D.M., *Tiberius Plautius Aelianus și frontiera Dunării de Jos în secolul I al erei noastre*, (Tiberius Plautius Aelianus et la frontière du Bas-Danube au Ier siècle de notre ère), SCIV, 6, 1955, 3–4, p. 355–384.
- Rădulescu, A., *Atelierele ceramice militare de-a lungul Dunării de Jos*, „Pontica“, 6, 1973, p. 129–135. vers. fr. *Ateliers de produits en terre cuite le long du Bas-Danube*, în ACIF-9, ed. par D.M. Pippidi, București-Köln-Wien, 1974, p. 123–129.
- Suceveanu, Al., *La défense du littoral de la Dobroudja à l'époque romaine (I-er – III-e siècles de n.è.)*, RRH, 13, 1974, 2, p. 217–238.
- Suceveanu, Al., *Encore sur la question de la défense du littoral en Dobroudja à l'époque romaine*, RRH, 20, 1981, 4, p. 605–614.
- Ștefan, Alexandra, *Recherches de photo-interprétation archéologique sur le limes de la Scythie Mineure à l'époque du Bas Empire*, în ACIF-9, ed. par D.M. Pippidi, București-Köln-Wien, 1974, p. 95–108.
- Ștefan, Gh., *Scythica. A propos d'un passage de l'Itinerarium Antonini*, „Balcania“, 7, 1944, 2, p. 344–348. Nu este vorba de o localitate, ci de cognomenul legiunii I Jovia, recrutată din Scythia Minor și însărcinată cu apărarea ei.
- Vlădescu, Cr.M., *Cercetări recente asupra limesului dunărean în Moesia*, (Nouvelles recherches sur le limes danubien en Mésie), SMMIM, 4–5, 1971–1972, p. 14–62.
- Vulpe, R., *Valurile romane din Dobrogea*, (Les valla romains de Dobroudja), SCI-Iași, 18, 1943, p. 84–89.
- Vulpe, R., *La date du vallum romain de la Bessarabie inférieure*, „Mélanges offerts à Gavril Katzarov“, Sofia, 1950, p. 89–98.
- Vulpe, R., *Les Valla de la Valachie, de la Basse-Moldavie et du Boudjak*, în ACIF-9, ed. par D.M. Pippidi, București-Köln-Wien, 1974, p. 267–276.

G. VIAȚA CULTURAL-RELIGIOASĂ

- Chiriac, C., *Un monument inedit :complexul rupestru de la Dumbrăveni (jud. Constanța)*, (Un monument inédit: le complexe rupestre de Dumbrăveni), „Pontica“, 21–22, 1988–1989, p. 249–269.
- Comșa, Maria, Rădulescu, A., Harțuche, N., *Necropola de incinerare de la Castelu*, (La nécropole d'incinération de Castelu), MCA, 8, 1962, p. 649–660.
- Covacef, Z., *Zwei neue bacchische Reliefs aus der Dobrudscha*, „Pontica“, 9, 1976, p. 189–193.

- Covacef, Z., *Observații asupra unor caracteristici ale artei sculpturale din Scythia Minor, în lumina unor noi descoperiri*, (Observations sur quelques caractéristiques de l'art sculptural de Scythie Mineure à la lumière des nouvelles découvertes), „Pontica“, 13, 1980, p. 157–163.
- Covacef, Z., *Contribuții privind reprezentările figurate ale zeului Marte în Dobrogea romană*, (Contributions concernant les représentations figurées de Mars dans la Dobroudja romaine), „Pontica“, 20, 1987, p. 337–343.
- Covacef, Z., *Unele considerații privind sculptura laică în Dobrogea romană*, (Quelques remarques concernant la sculpture laïque dans la Dobroudja romaine), „Pontica“, 23, 1990, p. 129–159.
- Covacef, Z., Pașca, Cecilia, *Sculptura arhitectonică în Dobrogea antică. I. Coloane și baze de coloane*, (La sculpture architectonique dans la Dobroudja antique. I. Colonnes et bases de colonnes), „Pontica“, 24, 1991, p. 159–184.
- Culică, V., *Ceramică romană imprimată cu planta pedis și solea, din sud-vestul Dobrogei*, (Céramique romaine imprimée du sud-ouest de la Dobroudja), SCIVA, 26, 1975, 1, p. 115–120.
- Florescu, Gr., *Monumente antice din muzeul regional al Dobrogei*, (Monuments antiques du musée régional de la Dobroudja), AD, 17, 1936, p. 127–135.
- Irimia, M., *Un mormânt tumular descoperit la Topraisar*, (Une tombe tumulaire découverte à Topraisar), „Pontica“, 9, 1976, p. 37–56.
- Irimia, M., *Monumente plane și tumulare din zona litorală a Dobrogei (sec. IV–II î.e.n.) și problema apartenenței lor etnice*, (Monuments planes et tumulaires du littoral de la Dobroudja et le problème de leur appartenance ethnique), „Thraco-Dacica“, 5, 1984, 1–2, p. 64–83.
- Irimia, M., *Considerații privind unele morminte tumulare din epoca romană descoperite în Dobrogea*, (Considérations concernant quelques tombeaux tumulaires de l'époque romaine découverts en Dobroudja), „Pontica“, 20, 1987, p. 107–136.
- Irimia, M., Cheluță-Georgescu, N., *Amfore antice apărute într-un mormânt tumular de la Topalu*, (Amphores antiques découvertes dans un tombeau tumulaire à Topalu), „Pontica“, 15, 1982, p. 125–136.
- Mitrea, B., *Un cimitir geto-dacic în sud-vestul Dobrogei*, (Un cimetière géto-dace dans le sud-ouest de la Dobroudja), „Omagiu lui Constantin Daicoviciu“, București, 1960, p. 409–413.
- Mitrea, B., Preda, C., Anghelescu, N., *Șantierul Satul Nou. Necropola geto-dacă*, (Le chantier archéologique de Satul Nou. La nécropole géto-dace), MCA, 8, 1962, p. 369–372.

- Papasima, T., *Mormânt roman descoperit la Pietreni (com. Deleni, jud. Constanța)*, (Tombeau romain découvert sur le territoire de Pietreni — Com. de Deleni, dép. de Constantza), „Pontica“, 20, 1987, p. 345–352.
- Pippidi, D.M., *Sur la diffusion des cultes égyptiens en Scythie Mineure*, SC, 6, 1964, p. 113–118.
- Pippidi, D.M., *Sfârșitul păgânismului în Sciția Mică*, (La fin du paganisme en Scythie Mineure) „Studii de istorie a religiilor antice“, București, 1969, p. 284–310.
- Pippidi, D.M., *În jurul descoperirii mitriace din peștera Adam (jud. Constanța)*, (A propos des découvertes mithriaques de la grotte d’Adam — dép. de Constantza), SC, 13, 1971, p. 143–148.
- Poenaru-Bordea, Gh., Ocheșeanu, R., *Câteva depozite monetare din Scythia Minor depuse ca ofrande funerare (sec. III–V d.Hr.)*, (Quelques dépôts monétaires de Scythie Mineure déposés comme offrandes funéraires), „Pontica“, 24, 1991, p. 347–371.
- Vulpe, R., *Inscription latine de Scythie Mineure concernant un Dunus de Cybèle*, AIKGLE-4, Wien, 1964, p. 411–420.

H. EPIGRAFIE; NUMISMATICĂ

- Aricescu, A., Barbu, V., Gostar, N., *Noi monumente epigrafice din Scythia Minor*, (Nouveaux monuments épigraphiques de Scythie Mineure), Constanța, 1964, 191 p.
- Bărbulescu-Munteanu, Maria, *Inscripții recent descoperite în Scythia Minor*, (Nouvelles inscriptions découvertes en Scythie Mineure), „Pontica“, 11, 1978, p. 127–136.
- Bărbulescu-Munteanu, Maria, Rădulescu, A., *Descoperiri epigrafice recente*, (Nouvelles découvertes épigraphiques), „Pontica“, 14, 1981, p. 159–170.
- Canarache, V., *Monedele sciților în Dobrogea*, (Les monnaies des Scythes en Dobroudja) SCIV, 1, 1950, 1, p. 214–257.
- Deculescu, C., *Un tezaur de denari romani din timpul împăratului Claudius I, descoperit în Dobrogea*, (Un trésor monétaire du temps de l’empereur Claude I-er découvert en Dobroudja), SCIV, 17, 1966, 3, p. 577–592.
- Doruțiu, Emilia, *Precizări topografice despre unele inscripții dobrogene*, (Précisions topographiques sur quelques inscriptions de Dobroudja), SCIV, 15, 1964, p. 131–136.

- Doruțiu-Boilă, Emilia, Petolescu, C.C., *Kurze Literaturübersicht zur lateinischen Epigraphik von Scythia Minor*, Arheoloski Vestnik-Ljubljana, 31, 1980, p. 294–300.
- Florescu, Gr., *Monumentum epigraphicum ineditum e Scythia Minore*, „În memoria lui Vasile Pârvan“, București, 1934, p. 134–137.
- Matei, C., *Câteva monede grecești, romane și bizantine din Dobrogea*, (Quelques monnaies grecques, romaines et byzantines de Dobroudja), BSNR, 77–79, 1983–1985, 131–133, p. 429–432.
- Netzhammer, R., *Greutăți antice din Dobrogea*, (Poids antiques de Dobroudja), RC, 1, 1912, 1, p. 82–90.
- Nicorescu, P., *O inscripție a împăratului Traian găsită la Cetatea Albă*, (Une inscription de l'empereur Trajan découverte à Akkerman), AARMSI, s. 3, t. 26, 1944, p. 502–510.
- Oberländer-Tâmboveanu, E., Opaïț, Cristina, *Cronica descoperirilor monetare din nordul Dobrogei*, (La chronique des découvertes monétaires du nord de la Dobroudja), „Peuce“, 9, 1984, p. 267–279.
- Ocheșeanu, R., *Denari romani descoperiți în Dobrogea*, (Deniers romains trouvés en Dobroudja), „Pontica“, 4, 1971, p. 75–87.
- Ocheșeanu, R., *Doi denari romani republicani descoperiți în Dobrogea*, (Deux deniers romains républicains trouvés en Dobroudja), „Pontica“, 5, 1972, p. 497–502.
- Ocheșeanu, R., *Câteva monede de aur descoperite în Dobrogea*, (Quelques monnaies d'or découvertes en Dobroudja), SCN, 6, 1973, p. 233–236.
- Ocheșeanu, R., *Câteva descoperiri monetare din secolul IV e.n. în Scythia Minor*, (Quelques monnaies du IVe siècle découvertes en Dobroudja), „Pontica“, 17, 1984, p. 131–152.
- Ocheșeanu, R., *Câteva descoperiri de denari romani republicani din Scythia Minor*, (Quelques découvertes de deniers romains républicains en Scythia Minor), „Pontica“, 19, 1986, p. 75–88.
- Ocheșeanu, R., Liculescu, M., *Denari romani republicani într-o colecție particulară, descoperiți în Dobrogea*, (Deniers romains républicains d'une collection privée trouvés en Dobroudja), „Pontica“, 4, 1971, p. 269–272.
- Ocheșeanu, R., Papuc, Gh., *Monede grecești, romane și bizantine descoperite în Dobrogea*, (Monnaies grecques, romaines et byzantines découvertes en

Dobroudja), „Pontica“, 5, 1972, p. 467–483 (I); 6, 1973, p. 351–381 (II); 7, 1974, p. 395–415 (III); 8, 1975, p. 429–446 (IV); 9, 1976, p. 215–235 (V).

Papasima, T., *Monede recent descoperite în satul Credința (jud. Constanța)*, (Monnaies découvertes dans le village Credința), „Pontica“, 21–22, 1988–1989, p. 333–335.

Pippidi, D.M., *Les inscriptions grecques de Scythie Mineure, de Boeckh à nos jours*, AIKGLE-4, Wien, 1964, p. 318–330.

Popescu, Em., *Die spätgriechischen Inschriften aus Klein-Skythien*, „Dacia“, 11, 1967, p. 163–176.

Popescu, Em., *Traits caractéristiques de l'épigraphie dans les régions du Bas Danube au IVe – VIe siècles*, „La terza età dell'epigrafia. Epigrafia e antichità“ — AICGLE 9, Faenza, 1988, p. 247–267.

Poenaru-Bordea, Gh., *Câteva inscripții recent descoperite în Dobrogea*, (Quelques inscriptions découvertes en Dobroudja), SC, 5, 1963, p. 289–297 + 2 pl.

Poenaru-Bordea, Gh., Ocheșeanu, R., *Tezaurul de monede romane târzii descoperit la Beștepe*, (Le trésor de monnaies du Bas-Empire romain découvert à Beștepe), „Pontica“, 23, 1990, p. 277–314.

Preda, C., *Monede de un tip necunoscut provenind din Dobrogea*, (Monnaies d'un type inconnu provenant de Dobroudja), SCIV, 15, 1964, 3, p. 401–410.

Preda, C., Simion, G., *Un tezaur cu monede romane republicane din Dobrogea*, (Un trésor de monnaies romaines républicaines en Dobroudja), SCN, 3, 1960, p. 545–546.

Rădulescu, A., *Inscripții inedite din Dobrogea*, (Inscriptions inédites de Dobroudja), SCIV, 14, 1963, 1, p. 79–105.

Rădulescu, A., Cliante, Tr., *Tezaurul de la Sucidava-Izvoarele (jud. Constanța)*, (Le trésor de Sucidava-Izvoarele), „Pontica“, 19, 1986, p. 127–158.

Stati, S., *Limba latină în inscripțiile din Dacia și Scythia Minor*, București, 1961, 163 p.; vers. fr. *La langue des inscriptions latines de Dacie et de Scythie Mineure*, SC, 3, 1961, p. 143–146.

Vertan, Antoaneta, Ocheșeanu, R., *Tezaurul de monede romane târzii de la Straja (jud. Constanța)*, (Le trésor de monnaies du Bas Empire Romain découvert à Straja — dép. de Constanța), „Pontica“, 20, 1987, p. 147–179.

V. PERIOADA BIZANTINĂ

A. SITUAȚIA POLITICĂ

Andronic, Al., *Români, bulgari, ruși și bizantini la Dunărea de Jos la sfârșitul secolului al X-lea*, (Roumains, Bulgares, Russes et Byzantins au Bas Danube à la fin du X-e siècle), *Mem. Ant.*, 1, 1969, p. 207–215.

Barnea, Al., *Changements sociaux et économiques dans la province de Scythie (IVe – VIe siècles)*, „*Balcenia Posnaniensia*“, 5, 1990, p. 399–403.

Barnea, I., *Byzance, Kiev, et l’Orient sur le Bas-Danube du X-e au XII-e siècle*, NEH, București, 1955, p. 155–158.

Barnea, I., *Contributions to Dobrudja History under Anastasius I*, *Dacia*, 4, 1960, p. 363–374. Referiri la activitatea de construcție la Tomis, Callatis și Histria.

Barnea, I., *Cu privire la relațiile dintre Dobrogea și Chersones în secolele IV–X*, (Considérations sur les relations entre la Dobroudja et la Chersonèse du IV-e au X-e siècles), „*Omagiu P. Constantinescu-Iași*“, București, 1965, p. 161–166.

Barnea, I., *Nouvelles contributions à l’histoire de la Dobroudja sous Anastase I-er*, „*Dacia*“, 11, 1967, p. 355–356.

Barnea, I., *Dobrogea în secolele VII–X*, (La Dobroudja au VIIe–Xe siècle), „*Peuce*“, 2, 1971, p. 205–219.

Barnea, I., *Relațiile provinciei Scythia Minor cu Asia Mică, Siria și Egiptul (sec. IV–VI)*, (Les rapports de la province Scythia Minor avec l’Asie Mineure, la Syrie et l’Egypte), „*Pontica*“, 5, 1972, p. 251–265.

Barnea, I., *La politica dell’Impero romano nel basso Danubio dopo il ritiro Aureliano*, „*Dacia pre-romana. Colloquio italo-romeno*“, Roma, 1982, p. 29–44.

- Barnea, I., *Sur les rapports avec Byzance du territoire situé au Nord du bas Danube durant la période Anastase I-er — Justinien I-er (491–565)*, EBPB, 2, 1991, p. 47–57.
- Băbuș, E., *Justiniana Prima în lumina noilor cercetări*, (Justiniana Prima à la lumière des nouvelles recherches), ST, 39, 1987, 1, p. 84–92.
- Bănescu, N., *La domination byzantine à Matracha (Tmutorokan) en Zichie, en Khazarie et en „Russie“ à l'époque des Comnènes*, ARBSH, 22, 1941, 2, p. 57–77.
- Bolșacov-Ghimpu, A.A., *O știre bizantină din Dobrogea despre un voievodat creștin de la nordul Dunării la sfârșitul secolului al X-lea*, (Une information byzantine de Dobroudja sur une principauté chrétienne au nord du Danube vers la fin du Xe siècle), GB, 31, 1972, 1–2, p. 104–116.
- Cazacu, A., *Câteva considerațiuni asupra fragmentelor așa-zisului Toparcha Goticus*, (Quelques considérations sur les fragments du „Toparcha Goticus“), RI, 30, 10–12, 1944, p. 33–53.
- Cihodaru, C., *Observații critice asupra însemnărilor „Toparhului bizantin“*, (Observations critiques sur les notes du „Toparque byzantin“), SCȘ-Iași, 12, 1961, 2, p. 259–272.
- Cihodaru, C., *Precizări necesare în legătură cu datarea valului de piatră din Dobrogea și însemnările toparhului bizantin*, (Précisions nécessaires sur la date du vallum en pierre de Dobroudja et sur les écrits du „toparque byzantin“), „Studii“, 16, 1963, 5, 1 123–1 135.
- Cihodaru, C., *Alte precizări în legătură cu valul de piatră din Dobrogea și cu însemnările toparhului bizantin*, (Nouvelles précisions concernant la datation du „vallum“ en pierre de la Dobroudja et les notes du toparque byzantin), AIIAX, 2, 1965, p. 261–280.
- Cihodaru, C., *Românii dintre Dunăre și Marea Neagră în secolele X–XIII*, (Les Roumains du territoire situé entre le Danube et la Mer Noire pendant les Xe–XIIIe siècles), AUI, 23, 1977, p. 67–81.
- Ciobanu, R. Șt., *Puncte de vedere asupra formațiunilor politice din Dobrogea în secolul XI*, (Points de vues concernant les formations politiques en Dobroudja au XI-e siècle), „Peuce“, 2, 1971, p. 249–256.
- Cîmpina, B., *L'influence byzantine sur le Bas-Danube à la lumière des recherches récentes effectuées en Roumanie*, RRH, 1, 1962, 1, p. 7–18.
- Comșa, Maria, *Contributions au problème de la composition ethnique de la Scythie Mineure au IV-e siècle de notre ère*, „Dacia“, 11, 1967, p. 339–347.

- Comșa Maria, *Unele considerații privind situația la Dunărea de Jos în secolele VI–VII*, (Quelques considérations concernant la situation au Bas-Danube au VIe – VIIe siècle), „Apulum“, 12, 1974, p. 300–318.
- Condurachi, Em., *La contribution des recherches archéologiques roumaines à la connaissance du limes romano-byzantin du Bas Danube*, RRH, 8, 1969, 3, p. 443–453.
- Condurachi, Em., Barnea, I., Diaconu, P., *Nouvelles recherches sur le limes byzantin du Bas Danube aux X-e – XI-e siècles*, PICBZ, 13, 1966, p. 179–193.
- Daicoviciu, C., „Romanitatea scitică“ de la Dunărea de Jos, („La romanité scythique“ au Bas Danube), AMN, 8, 1971, p. 187–195.
- Diaconu, P., *Despre datarea valului de piatră din Dobrogea și localizarea evenimentelor din nota toparhului grec*, „Studii“, 15, 1962, 5, p. 1 215–1 235; vers. germ. *Zur Frage der Datierung des Steinwalles in der Dobrudscha und der Lokalisierung der im Berichte des griechischen Toparchen geschilderten Ereignisse*, „Dacia“, 6, 1962, p. 317–335.
- Diaconu, P., *Din nou despre valul de piatră din Dobrogea și Nota toparhului grec*, (De nouveau sur le vallum en pierre de Dobroudja et sur la note du toparque grec), SCIV, 16, 1965, 1, p. 189–200 (I); SCIV, 16, 1965, 2, p. 383–394 (II).
- Diaconu, P., *Alte precizări în legătură cu valul de piatră din Dobrogea și însemnările toparhului bizantin*, (Nouvelles précisions sur le vallum en pierre de Dobroudja et sur les notes du toparque byzantin), SCIV, 19, 1968, 2, p. 357–369.
- Diaconu, P., *Une information de Skylitzes-Cedrenos (971) à la lumière de l'archéologie*, RESEE, 7, 1969, 1, p. 43–49. Problema orașelor paristriene.
- Diaconu, P., *Date noi privind valul mare de pământ din Dobrogea*, (Nouvelles données sur la grande fortification en terre de Dobroudja), „Peuce“, 4, 1973–1975, p. 199–209.
- Diaconu, P., *Despre situația politică la Dunărea de Jos în secolul al XII-lea*, (Sur la situation politique au Bas Danube au XIIe siècle), SCIVA, 27, 1976, 3, p. 293–308.
- Diaconu, P., *Istoria Dobrogei în unele lucrări străine recente*, (L'histoire de la Dobroudja dans certains ouvrages étrangers récemment parus), RdI, 29, 1976, 6, p. 935–941(I); RdI, 30, 1977, 10, p. 1893–1900 (II); RdI, 33, 1980, 2, p. 353–362(III); RdI, 33, 1980, 4, p. 767–772(IV); RdI, 34, 1981, 9, p. 1747–1753 (V); RdI, 36, 1983, 7, p. 723–728.

- Diaconu, P., *Realități politice la Dunărea de Jos: români, bizantini, bulgari, pece-negi*, (Réalités politiques au Bas Danube: Roumains, Byzantins, Bulgares, Pétchénergés), RdI, 34, 1981, 6, p. 1111–1133.
- Diaconu, P., *Un alt sigiliu al lui Constantin VII și Zoe*, (Une autre sceau de l'empereur Constantin VII et de Zoe), CCDJ, 5–7, 1988–1989, p. 175–177.
- Diaconu, P., *Sur la présence des Byzantins au Bas-Danube (IXe–XIVe siècles)*, RESEE, 32, 1994, 3–4, p. 367–373.
- Florescu, R., *Einige neue Beobachtungen über den Donaulimes entlang der Dobrudscha*, „Dacia“, 1, 1957, p. 237–244.
- Florescu, R., *Limesul dunărean bizantin în vremea dinastiilor isauriană și macedoneană*, (Le limes danubien au temps des dynasties isaurienne et macédonienne), „Pontica“, 19, 1986, p. 171–177.
- Florescu, R., Ciobanu, R., *Problema stăpânirii bizantine în nordul Dobrogei în secolele IX–XI*, (Le problème de la domination byzantine au nord de la Dobroudja au IXe–XIe siècle), „Pontica“, 5, 1972, p. 381–400.
- Frances, E., *Les relations russo-byzantines au XIIe siècle et la domination de Galicie au Bas Danube*, Byzslv, 20, 1959, p. 50–62.
- Göllner, C., *Les expéditions byzantines contre les Russes sous Jean Tzimiscès (970-971)*, Vălenii de Munte, 1936, 19p.
- Iliescu, Vl., *Le problème des rapports scytho-byzantins au IVe siècle.*, „Historia“, 20., 1971, 2–3, p. 172–185.
- Necșulescu, C., *Ipoteza formațiunilor politice la Dunăre în secolul XI*, (L'hypothèse sur les formations politiques au Bas Danube au XIe siècle), RIR, 7, 1937, 1–2, p. 122–151.
- Necșulescu, C., *În legătură cu „Vechile formațiuni politice românești la Dunărea de Jos“*, (A propos de l'article „Les anciennes formations politiques Roumaines au Bas Danube“), RIR, 8, 1938, p. 157–174.
- Necșulescu, C., *Năvălirea uzilor prin Țările Române în Imperiul Bizantin*, (L'invasion des Ouzes dans l'Empire Byzantin), RIR, 9, 1939, p. 185–206.
- Nistor, I. I., *Bizantinii în lupta pentru recucerirea Daciei și Transdanubiei*, (Les Byzantins dans la lutte pour la reconquête de la Dacie et de la Transdanubie), AARMSI, s.3, 25, 1942–1943, p. 693–725.
- Papacostea, Ș., *La Mer Noire du monopole byzantin à la domination des Latins aux détroits*, RRH, 27, 1988, 1–2, p. 49–71.

Petre, A., *Byzance et Scythie Mineure au VII-e siècle*, RESEE, 19, 1981, 3, p. 555–568.

Sâmpetru, M., *Situația Imperiului romano-bizantin la Dunărea de Jos la sfârșitul secolului VI și începutul celui de-al VII-lea*, (La situation de l'Empire romano-byzantin au Bas Danube vers la fin du VIe siècle et au début du VIIe siècle), SCIV, 22, 1971, 2, p. 217–245.

Sâmpetru, M., *La région du Bas Danube au X-e siècle de n.è.*, „Dacia“, 18, 1974, p. 239–264.

Spinei, V., *Realități etnico-politice de la Dunărea de Jos în secolele XI-XII în cronică lui Mihail Sirianul*, (Les réalités ethno-politiques du Bas-Danube aux XI-e–XII-e siècles dans la chronique de Michel le Syrien), RdI, 36, 1983, 10, p. 989–1007(I); RdI, 37, 1984, 2, p. 126–148.

Stănescu, E., *La crise du Bas Danube byzantin au cours de la seconde moitié du XI-e siècle*, ZRVI, 9, 1966, p. 49–73.

Stănescu, E., *Byzance et les Pays Roumains aux IX-e–XV-e siècles*, ACIEB-14, București, 1971, 4, p. 7–47. Studiul include și relațiile dintre Dobrogea și Bizanț.

Ștefan, Gh., *Justiniana Prima și stăpânirea bizantină la Dunărea de Jos în secolul al VI-lea*, (Justiniana Prima et la domination byzantine au Bas Danube pendant le VI-ème siècle), „Drobeta“, 1974, p. 65–70.

Tafrali, O., *Notes sur la Petite Scythie*, „Arta și Arheologia“, 9–10, 1936, p. 6–17.

Teodor, D. Gh., *Romanitatea carpato-danubiană și Bizanțul în veacurile V–XI*, (La romanité carpato-danubienne et Byzance aux Ve-XIe siècles), Iași, 1981, 120 p.

Theodorescu, R., *Anglo-saxonii pontici din secolul al XI-lea*, RdI, 34, 1981, 10, p. 1941–1953; vers. engl. *Marginalia to 11-th century Anglo-Saxons in the Pontic Area*, RRH, 20, 1981, 4, p. 637–645.

1. ORAȘE ȘI CETĂȚI BIZANTINE

Aricescu, A., *Les fortifications de la Dobroudja à l'époque de Justinien*, ACIEB-14, București, 1971, p. 126–128.

Baraschi, Silvia, *Despre civilizația urbană din Dobrogea în secolele XI–XIV*, (Sur la civilisation urbaine de Dobroudja XIe–XIVe siècles), SCIVA, 42, 1991, 3–4, p. 133–152.

Barnea, I., *Les villes de la Scythie Minor au cours des V-e–VI-e siècles*, BAIESEE, 10, 1972, 2, p. 143–177.

Bolşacov-Ghimpu, A.A., *Localisation des sites d'époque romaine et byzantine dans la zone du Bas Danube*, RESEE, 11, 1973, 3, p. 553–568.

Diaconu, P., *Câteva caracteristici ale oraşelor dobrogene din secolele X–XI*, (Quelques caractéristiques des villes de Dobroudja aux Xe–XIe siècle), AnB, 1, 1993, 1, p. 433–436.

Ilie, R., *Cetăţile de la Dunăre şi rostul lor în secolul al VI-lea*, (Les villes du Danube et leur rôle pendant le VIe siècle), RI, 11, 1925, 1–3, p. 23–34.

Litzica, C., *Castrele romano-bizantine în Dobrogea*, (Les forteresses romano-byzantines de Dobroudja), CL, 52, 1920, 3–4, p. 198–205.

Popescu, Em., *Une liste des cités grecques du VIe siècle de notre ère*, ACIESEE-2, T.2, Atena, 1970, p. 323–332.

Popescu, Em., *Zur Geschichte der Stadt in Kleinskythien in der Spätantike. Ein Epigraphischer Beitrag*, „Dacia“, 19, 1975, p. 173–182.

a) CAPIDAVA

Covacef, Z., *Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice din sectorul V al cetăţii Capidava*, (Rapport préliminaire sur les fouilles archéologiques dans le Ve secteur de la cité de Capidava), „Pontica“, 13, 1980, p. 254–274.

Covacef, Z., *Capidava în secolul VI e.n. Câteva observaţii pe baza cercetărilor din sectorul V al cetăţii*, (Capidava au VI-eme siècle de n.è. Quelques observations sur la base des recherches du secteur V de la cité), „Pontica“, 21–22, 1988–1989, p. 187–196.

Covacef, Z., Corbu, Emilia, *Consideraţii asupra unei categorii de opaiţe descoperite în sectorul V al cetăţii Capidava*, (Considérations sur une catégorie de lampes découvertes dans le V-e secteur de la cité Capidava), „Pontica“, 24, 1991, p. 287–297.

Florescu, Gr., *Fouilles de Capidava (1928–1936)*, „Dacia“, 5–6, p. 1935–1936, p. 351–386; anii 1937–1940 în „Dacia“, 7–8, 1937–1940, p. 345–351.

Florescu, Gr., *Les fouilles archéologiques de Capidava*, „Dacia“, 11–12, 1945–1947, p. 209–220.

Florescu, Gr., *Capidava în epoca migraţiilor*, (Capidava à l'époque des migrations), RIR, 16, 1946, 4, p. 325–343.

Florescu, Gr., *O nouă inscripție referitoare la familia Cocceilor de la Capidava*, (Une nouvelle inscription concernant la famille de Coccei de Capidava), SCIV, 1, 1950, 2, p. 126–138.

Florescu, Gr., *O piatră de hotar de la Capidava*, (Une poteau de frontière à Capidava), SCIV, 8, 1957, 1–4, p. 317–321.

Florescu, Gr., Florescu, R., Ceacalopol, Gloria, *Săpăturile arheologice de la Capidava*, (Les fouilles archéologiques de Capidava), MCA, 6, 1959, p. 617–627; MCA, 8, 1962, p. 693–704.

Florescu Gr, Florescu, R., Diaconu, P., *Capidava. Monografie arheologică*, (Capidava. Monographie archéologique), I, București, 1958, 266 p. + 1 pl. + plan.

Florescu, R., *Unele observații cu privire la ceramica decorată cu culoare roșie din așezarea târzie de la Capidava*, (Quelques observations concernant la poterie décorée avec du rouge de l'habitation de Haut Moyen Age de Capidava), SCIV, 9, 1958, 1, p. 131–140.

Florescu, R., *Capidava*, București, 1965, 72 p.

Florescu, R., *Date noi de la Capidava în legătură cu cultura materială a zonei Dunării de Jos în perioada anterioară campaniilor lui Ioan Tzimiskes*, (Nouvelles données de Capidava concernant la culture matérielle du Bas-Danube au cours de la période précédant les campagnes de Jean Tzimiskes), „Apulum“, 6, 1967, p. 259–268.

Florescu, R., Covacef, Z., *Stratigrafia Capidavei romane târzii și feudale timpurii*, (La stratigraphie de Capidava dans les époques romaine tardive et du Haut Moyen Age), „Pontica“, 21–22, 1988–1989, p. 197–247.

Vîlceanu, D., *Opaițe din așezarea feudală timpurie de la Capidava*, (Petites lampes de l'habitation du Haut Moyen Age de Capidava), SCIV, 12, 1961, 2, p. 395–402.

b) DINOGETIA

Barnea, Al., *Descoperiri arheologice noi în preajma cetății Dinogetia*, (Nouvelles découvertes archéologiques autour de la cité de Dinogetia), SCIVA, 25, 1974, 1, p. 103–113.

Barnea, I., *Amforele feudale de la Dinogetia*, (Les amphores de l'époque féodale de Dinogetia), SCIV, 5, 1954, 3–4, p. 513–530.

Barnea, I., *Elemente de cultură materială veche rusească și orientală în așezarea feudală de la Dinogetia*, (Éléments de culture matérielle ancienne russe et orientale dans l'habitat féodal de Dinogetia), SRIR, 1954, 2, p. 195–227.

- Barnea, I., *Meșteșugurile în așezarea feudală de la Garvăn (sec. X–XII)*, (Les métiers dans l'habitat féodal de Garvăn, Xe–XIIe siècles) SCIV, 6, 1955, 1–2, p. 99–122.
- Barnea, I., *Alt tezaur de monede bizantine de la Dinogetia*, (Un nouveau trésor de monnaies byzantines à Dinogetia), SCN, 3, 1960, p. 245–254.
- Barnea, I., *Dinogetia*, București, 1961, 88 p; 1969 (ed. II-a), 62 p.
- Barnea, I., *Noi contribuții la cunoașterea țesutului în așezarea de la Garvăn (secolele X–XII)*, (Nouvelles contributions à l'étude du tissage de l'habitat de Garvăn, Xe–XIIe siècles), SCIV, 12, 1961, 2, p. 307–314.
- Barnea, I., *Un fragment de broderie din secolele XI–XII de la Dinogetia - Garvăn*, (Un fragment de broderie des XIe–XIIe siècles découvert à Dinogetia-Garvan) SCIV, 15, 1964, 3, p. 435–440.
- Barnea, I., *L'incendie de la cité de Dinogetia au VI-e siècle*, „Dacia“, 10, 1966, p. 237–259.
- Barnea, I., *Les thermes de Dinogetia*, „Dacia“, 11, 1967, p. 225–252.
- Barnea, I., *O casă romană târzie de la Dinogetia*, (Une maison romaine de l'époque tardive de Dinogetia), SCIV, 20, 1969, 2, p. 245–266.
- Barnea, I., *Dinogetia et Noviodunum deux villes byzantines du Bas Danube (IV-e–IX-e siècles)*, RESEE, 9, 1971, 3, p. 343–362.
- Barnea, I., *Noi descoperiri din epoca feudalismului timpuriu la Dinogetia-Garvăn*, (Nouvelles découvertes du haut féodalisme à Dinogetia-Garvăn), MCA, 10, 1973, p. 291–331.
- Barnea, I., *Pendantive din epoca feudală timpurie de la Dinogetia*, (Pendantifs du Haut Moyen Age découverts a Dinogetia), SCIVA, 27, 1976, 2, p. 275–278.
- Barnea, I., *Dinogetia-ville byzantine du Bas-Danube*, „Byzantina“, 10, 1980, p. 237–287.
- Bichir, Gh., *Contribuție la cunoașterea țesutului în așezarea de la Garvăn (sec. X–XII)*, (Contribution à la connaissance du tissage dans l'habitat de Garvăn), SCIV, 9, 1958, 2, p. 429–443.
- Bichir, Gh., Comșa, E., *O nouă descoperire de monede și obiecte de podoabă din sec. X–XI în așezarea de la Garvăn (Dobrogea)*, (Une nouvelle découverte de monnaies et de parures des Xe–XIe siècles à Garvăn), SCN, 3, 1960, p. 223–244.

- Chișvasi-Comșa, Maria, *O jucărie în formă de pâine descoperită la Garvăn*, (Un jouet en forme de pain découvert à Garvăn), SCIV, 9, 1958, 2, p. 425–428.
- Comșa, E., *Despre tipurile de locuințe din cuprinsul așezării din secolele IX-XII de la Garvăn*, (Sur les types d'habitations de la station de Garvăn du IXe au XIIe siècle), SCIV, 10, 1959, 1, p. 101–116.
- Comșa, E., Bichir, Gh., *O nouă descoperire de monede și obiecte de podoabă din sec. X-XI în așezarea de la Garvăn (Dobrogea)*, (Monnaies et objets de parure des X-e et XI-e siècles récemment découverts dans l'habitat de Garvăn-Dobroudja), SCN, 3, 1960, p. 223–244.
- Comșa, Maria, *O casă romană târzie situată extra-muros de la Dinogetia*, (Une maison romaine tardive de Dinogetia située extra-muros), „Pontica”, 21–22, 1988–1989, p. 327–331.
- Constantinescu, Șt., *Pescuitul în bălțile Dunării în lumina săpăturilor arheologice de la Garvăn (sec. X–XII)*, (La pêche dans les étangs du Danube d'après les fouilles archéologiques de Garvăn), SCIV, 7, 1956, 3–4, p. 407–420.
- Diaconu, P., *Un pandantiv globular descoperit la Bisericuța-Garvăn*, (Un pendentif globulaire découvert à Bisericuța-Garvăn), SCIV, 9, 1958, 2, p. 445–450.
- Diaconu, P., *Despre datarea nivelului „locuințelor incendiate” de la Dinogetia-Garvăn*, (Sur la datation du niveau des „habitations incendiées” de Dinogetia-Garvăn), SCIVA, 26, 1975, 3, p. 387–394.
- Mitrea, B., *Un instrument muzical din perioada feudală timpurie descoperit la Bisericuța-Garvăn*, (Un instrument musical du Haut Moyen Age découvert à Bisericuța-Garvăn), SCIV, 13, 1962, 1, p. 197–200.
- Mitrea, B., *Monedele și prăbușirea Dinogetiei la sfârșitul secolului al VI-lea*, (Les monnaies et la chute de Dinogetia a la fin du VIe siècle), „Pontica”, 7, 1974, p. 49–72.
- Ștefan, Gh., *Dinogetia I.*, „Dacia”, 7–8, 1937–1940, p. 401–425.
- Ștefan, Gh., *Un miliario dell'epoca di Diocleziano scoperto a Garvăn (Dinogetia)*, „Dacia”, 1, 1957, p. 221–227.
- Ștefan, Gh., *Dinogetia — a Problem of Ancient Topography*, „Dacia”, 2, 1958, p. 317–329.
- Ștefan, Gh., *Numele unui praefectus urbi pe o inscripție din Dobrogea din secolul al VI-lea e.n.*, (Le nom d'un praefectus urbi du VI-e siècle de n.è. sur une inscription découverte en Dobroudja), „Omăgiu lui P. Constantinescu-Iași”, București, 1965, p. 141–145. Inscriptie descoperită la Dinogetia.

Ștefan, Gh., Barnea, I., Comșa, Maria, *Șantierul arheologic Garvăn (Dinogetia)*, (Le chantier archéologique de Garvăn-Dinogetia), MCA, 6, 1959, p. 629–651; MCA, 7, 1961, p. 583–598.

Ștefan, Gh., Barnea, I., Mitrea, B., *Șantierul arheologic Garvăn (Dinogetia)*, (Le chantier archéologique de Garvăn-Dinogetia), MCA, 8, 1962, p. 675–692.

Ștefan, Gh., Barnea, I., Comșa, Maria, Comșa, E., *Dinogetia. I. Așezarea feudală timpurie de la Bisericuța-Garvăn*, (Dinogetia. I. L'habitat du Haut Moyen Age de Bisericuța-Garvăn), București, 1967, 411 p. + 6 pl.

c) HISTRIA

Lambrino, S., *Empereur pré-byzantin figuré sur une coupe en terre cuite*, RIR, 1, 1931, 1, p. 63–74; vas din sec. IV–V d.Chr. descoperit la Histria.

Nubar, H., *Monede bizantine de la începutul secolului al VII-lea și sfârșitul cetății Histria*, (Monnaies byzantines du début du VII-e siècle et la fin de la cité Histria), SCN, 3, 1960, p. 183–195.

Nubar, H., *Un sigiliu bizantin descoperit la Histria*, (Un sceau byzantin découvert à Histria), SCIV, 15, 1964, p. 81–84.

Nubar, H., *Monede bizantine descoperite în satul Istria (reg. Dobrogea)*, (Monnaies byzantines découvertes dans le village d'Histria), SCIV, 17, 1966, 3, p. 605–608.

Popescu, Em., *O inscripție de la Anastasius I descoperită la Histria*, (Une inscription de l'empereur Anastase I-er découverte à Histria), SC, 8, 1966, p. 197–206.

Suceveanu, Al., *Un mormânt din secolul XI e.n. la Histria*, (Une tombe du XIe siècle à Histria), SCIV, 24, 1973, 3, p. 495–502.

Vornicescu, N., *Un filosof străromân de la Histria dobrogeană — Aethius Histicus — autorul unei cosmografii și al unui alfabet (sec. IV-V)*, (Un ancien philosophe de Histria — Aethius Histicus — l'auteur d'une cosmographie et d'un alphabet), MO, 37, 1985, p. 11–32; cartea cu același titlu Craiova, 1986, 84 p. + 8 pl.

d) PĂCUIUL LUI SOARE

Baraschi, Silvia, *Despre capacele de lut de la Păcuiul lui Soare*, (Sur les couvercles en argile de Păcuiul lui Soare), SCIV, 23, 1972, 4, p. 609–617.

Baraschi, Silvia, *O ștampilă de bronz de la Păcuiul lui Soare*, (Une estampille de bronze de Păcuiul lui Soare), SCIV, 24, 1973, 3, p. 541–543.

- Baraschi, Silvia, *Un cuptor de ars oale de la Păcuiul lui Soare (sec.XI)*, (Four de potier découvert à Păcuiul lui Soare), SCIV, 25, 1974, 3, p. 461–472.
- Caraivan, G., Enescu, G., *Observații seismo-acustice subacvatice în zona Păcuiul lui Soare (notă preliminară)*, (Observations seismo-acoustiques sousmarines dans la zone de Păcuiul lui Soare - note préliminaire), „Pontica“, 21–22, 1988–1989, p. 287–289.
- Conovici, N., *Un nou tezaur de monede bizantine descoperit la Păcuiul lui Soare*, (Un nouveau trésor de monnaies byzantines découvert à Păcuiul lui Soare), SCIVA, 31, 1980, 3, p. 397–402.
- Coteț, P.V., *Scurte considerații morfohidrografice asupra ostrovului Păcuiul lui Soare din Balta Ialomiței*, (Quelques considérations morphohydrographiques sur l'îlot Păcuiul lui Soare) SCIV, 18, 1967, 4, p. 617–622.
- Custurea, G., *Precizări cu privire la cronologia unor monede medievale descoperite la Păcuiul lui Soare*, (Précisions concernant la chronologie de quelques monnaies médiévales découvertes à Păcuiul lui Soare), SCIVA, 31, 1980, 4, p. 641–642.
- Custurea, G., *Date noi cu privire la încetarea locuirii la Păcuiul lui Soare*, (Nouvelles données concernant l'interruption de l'habitation à Păcuiul lui Soare), SCIVA, 33, 1982, 2, p. 238–239.
- Diaconu, P., *Săpăturile de la Păcuiul lui Soare*, (Les fouilles de Păcuiul lui Soare) MCA, 6, 1959, p. 653–666; MCA, 7, 1961, p. 599–608.
- Diaconu, P., *Un pond din epoca romano-bizantină descoperit la Păcuiul lui Soare*, (Un poids de l'époque romano-byzantine découvert à Păcuiul lui Soare), SCIV, 12, 1961, 2, p. 403–405.
- Diaconu, P., *Monede rare și inedite din epoca feudală de început descoperite la Păcuiul lui Soare și împrejurimi*, (Monnaies rares et inédites de la haute époque féodale découvertes à Păcuiul lui Soare et aux environs) SCIV, 15, 1964, 1, p. 143–148.
- Diaconu, P., *Parures du XI-e siècle découvertes à Păcuiul lui Soare*, „Dacia“, 9, 1965, p. 307–323.
- Diaconu, P., *Quelques problèmes relatifs à la forteresse byzantine de Păcuiul lui Soare à la lumière des dernières fouilles archéologiques*, „Dacia“, 10, 1966, p. 365–371.
- Diaconu, P., *Un sigiliu de plumb al lui Alexie Comnenul descoperit la Păcuiul lui Soare*, (Un sceau en plomb d'Alexis Comnène découvert à Păcuiul lui Soare), SCN, 4, 1968, p. 249–250.

- Diaconu, P., *Einige Zierrate und Zaumzeugstücke von Păcuiul lui Soare*, „Dacia“, 13, 1969, p. 501–506.
- Diaconu, P., *Rolul cetății din insula Păcuiul lui Soare în cadrul situației politice a Dobrogei la sfârșitul secolului X*, (Le rôle de la citadelle de l'île de Păcuiul lui Soare dans le cadre de la situation politique de la Dobroudja à la fin du X-e siècle), „Pontica“, 2, 1969, p. 395–400.
- Diaconu, P., *Cetatea bizantină din insula Păcuiul lui Soare*, (La citadelle byzantine de l'île Păcuiul lui Soare), BMI, 40, 1971, 1, p. 3–20.
- Diaconu, P., *Quelques considérations sur les briquets de Păcuiul lui Soare*, „Dacia“, 16, 1972, p. 317–323.
- Diaconu, P., Atanasiu, A., *Două pandantive circulare de plumb de la Păcuiul lui Soare*, (Deux pendentifs circulaires en plomb de Păcuiul lui Soare), SCIV, 20, 1969, 4, p. 623–624.
- Diaconu, P., Baraschi, Silvia, *Objects of bone and antler from Păcuiul lui Soare*, „Dacia“, 17, 1973, p. 351–360.
- Diaconu, P., Baraschi, Silvia, *Păcuiul lui Soare. II. Așezarea medievală*, (Păcuiul lui Soare. L'habitation médiévale), București, 1977, 215 p. + 8 pl. + 2 h.
- Diaconu, P., Căpățână, D., *Date noi despre un turn al cetății Păcuiul lui Soare*, (Nouvelles données sur une tour de la cité Păcuiul lui Soare), CCDJ, 5–7, 1988–1989, p. 153–156.
- Diaconu, P., Popa, R., Angheliescu, N., *Șantierul arheologic Păcuiul lui Soare*, (Le chantier archéologique de Păcuiul lui Soare), MCA, 8, 1962, p. 713–722.
- Diaconu, P., Vîlceanu, D., *Păcuiul lui Soare. I. Cetatea bizantină*, (Păcuiul lui Soare. I. La forteresse byzantine), București, 1972, 277p.
- Diaconu, P., Zah, Em., *Despre carierele de piatră de lângă Păcuiul lui Soare*, SCIV, 19, 1968, 3, p. 451–468; vers. fr. *Les carrières de pierre de Păcuiul lui Soare*, „Dacia“, 15, 1971, p. 289–306.
- Dordea-Voitec, Mira, *L'étude de restitution de la porte nord de la forteresse byzantine de Păcuiul lui Soare*, „Dacia“, 11, 1967, p. 293–299.
- Isăcescu, Elena, *Tezaurul de monede medievale de la Păcuiul lui Soare*, (Le trésor de monnaies médiévales découvert à Păcuiul lui Soare), SCN, 5, 1971, p. 345–353.
- Nestor, I., Diaconu, P., *Săpăturile arheologice de la Păcuiul lui Soare (1956)*, (Les fouilles archéologiques de Păcuiul lui Soare — 1956), MCA, 5, 1959, p. 587–592.

- Papasima, T., *Despre sigiliile în alb din cetatea bizantină Păcuiul lui Soare*, (Sur les sceaux en blanc de la forteresse byzantine de Păcuiul lui Soare), SCIVA, 33, 1982, 2, p. 236–237.
- Papasima, T., *Altă tehnică în confecționarea podoabelor la Păcuiul lui Soare*, (Une autre technique employée dans le confectionnement des objets de parure à Păcuiul lui Soare), „Pontica“, 20, 1987, p. 253–254.
- Papasima, T., *Din nou despre producerea locală a ceramicii glazurate cu decor în sgraffito de la Păcuiul lui Soare*, (De nouveau sur la production locale de céramique glaçurée à décor en sgraffito de Păcuiul lui Soare), „Pontica“, 23, 1990, p. 363–365.
- Popa, R., *Păcuiul lui Soare. O așezare dunăreană cu trăsături urbane în veacurile XIII–XIV*, (Păcuiul lui Soare. Un habitat danubien aux traits urbains aux XIIIe et XIVE siècles), „Studii“, 17, 1964, 1, p. 107–115.
- Popa, R., *La porte nord de la forteresse byzantine de Păcuiul lui Soare*, „Dacia“, 11, 1967, p. 271–292.
- Vîlceanu, D., *Cu privire la data de început a cetății de la Păcuiul lui Soare*, (Sur la date du début de la forteresse de Păcuiul lui Soare), SCIV, 14, 1963, 1, p. 207–212.
- Vîlceanu, D., *Cu privire la tehnica de construcție a zidului de incintă al cetății bizantine de la Păcuiul lui Soare (secolul al X-lea e.n.)*, (Sur la technique de construction de la paroi de la forteresse byzantine de Păcuiul lui Soare), SCIV, 16, 1965, 2, p. 291–306.
- Vîlceanu, D., *Debarcaderul și problema poziției geografice a cetății bizantine de la Păcuiul lui Soare*, (Le débarcadere et le problème de la position géographique de la forteresse byzantine de Păcuiul lui Soare), SCIV, 18, 1967, 4, p. 593–616.
- e) TOMIS
- Barnea, I., *Deux chapiteaux byzantins de Tomis*, „Charisterion A. K. Orlandos“, Atena, 1966, p. 383–387.
- Barnea, I., *Quelques nouvelles considérations sur les pavés mosaïques de Tomi*, „Dacia“, 20, 1976, p. 265–268.
- Mănucu-Adameșteanu, Gh., *Tomis - Constantia - Constanța*, „Pontica“, 24, 1991, p. 299–327.
- Mitrea, B., *Un tezaur de monede bizantine descoperit la Constanța*, (Un trésor de monnaies byzantines découvert à Constantza), „Pontica“, 16, 1983, p. 239–262.

Ștefan, Gh., *Tomis et Tomea. A propos des luttes entre Byzantins et Avars à la fin du VI-e siècle de n.e.*, „Dacia“, 11, 1967, p. 253–258.

f) ALTE AȘEZĂRI

Baraschi, Silvia, Moghior, N., *Cercetările arheologice de la Nufăru-Ilgani (jud. Tulcea)*, (Les fouilles archéologiques de Nufăru-Ilgani (dep. de Tulcea), SMMIM, 13, 1980, p. 123–134 (I); SMMIM, 14–15, 1981–1982, p. 69–82 (II); SMMIM, 16, 1983, p. 134–139 (III); SMMIM, 17–18, 1984–1985, p. 144–151 (IV).

Barnea, I., *O inscripție de la Aegyssus*, (Une inscription découverte à Aegyssus), SCIV, 1, 1950, 2, p. 175–184.

Barnea, I., *Descoperiri arheologice din epoca feudală la Mangalia*, (Découvertes archéologiques d'époque féodale à Mangalia), MCA, 6, 1959, p. 903–911.

Barnea, I., *Date noi despre Axiopolis*, (Nouvelles données sur Axiopolis), SCIV, 11, 1960, 1, p. 67–80.

Barnea, I., Barnea, Al., *Săpăturile de salvare de la Noviodunum*, (Les fouilles de Noviodunum), „Peuce“, 9, 1984, p. 97–107.

Comșa, E., *Două ulcioare din epoca feudală timpurie descoperite la Poarta Albă*, (Deux cruches du Haut Moyen Age découvertes à Poarta Albă), SCIV, 12, 1961, 1, p. 109–112.

Culică, V., *Un mormânt roman de pe teritoriul rural al municipiului Durostorum*, (Une tombe romaine sur le territoire rural de Durostorum) SCIVA, 25, 1974, 1, p. 137–142.

Irimia, M., *Un mormânt de epocă medievală descoperit la Gura Canliei, jud. Constanța*, (Une tombe d'époque médiévale découverte à Gura Canliei, dép. de Constanța), SCIVA, 33, 1982, 1, p. 140–143.

Irimia, M., Cliante, Tr., *Morminte din epoca feudală timpurie descoperite în punctul Sitorman (com. M. Kogălniceanu, jud. Constanța)*, (Tombs du Haut Moyen Age découvertes à Sitorman), „Pontica“, 19, 1986, p. 179–190.

Opaiț, A., *O nouă fortificație romano-bizantină în nordul Dobrogei-Topraichioi (raport preliminar)*, (Une nouvelle fortification romano-byzantine du nord de la Dobroudja - Topraichioi), „Peuce“, 8, 1980, p. 415–436.

Ștefan, Gh., *Monuments inédits de Noviodunum*, „Dacia“, 9–10, 1941–1944, p. 473–483.

Vasilii, I., *Două locuințe feudale timpurii de la Aegyssus*, (Deux habitations du Haut Moyen Age d'Argyssus), „Peuce“, 8, 1980, p. 437–449.

Vasiliiu, I., *Cimitirul feudal timpuriu de la Isaccea*, (La nécropole du Haut Moyen Age d'Isaccea), „Peuce“, 9, 1984, p. 107–141.

2. THEMA PARISTRION

Barnea, I., *Sigilii bizantine inedite din Dobrogea*, (Sceaux byzantins inédits trouvés en Dobroudja), SCN, 3, 1960, p. 323–332.

Barnea, I., *Sceaux de deux gouverneurs inconnus du thème de Paristrion*, „Dacia“, 8, 1964, p. 239–247.

Barnea, I., *Über die mittelalterlichen Tierdarstellungen in der Dobrudscha (10–14 Jahrhundert)*, RESEE, 3, 1965, 3–4, p. 585–610.

Barnea, I., *Noi sigilii bizantine de la Dunărea de Jos*, (Nouveaux sceaux byzantins provenant du Bas Danube), SCIV, 17, 1966, 2, p. 277–297.

Barnea, I., *Sigilii bizantine inedite din Dobrogea*, (Sceaux byzantins inédits de Dobroudja), „Pontica“, 16, 1983, p. 263–272 (I); „Pontica“, 18, 1985, p. 235–248 (II); „Pontica“, 23, 1990, p. 315–334 (III).

Barnea, I., *Sceaux byzantins du nord de la Dobroudja*, RESEE, 23, 1985, 1, p. 25–36.

Barnea, I., *Noi contribuții la istoria themei Paristrion (Paradunavon)*, (Nouvelles contributions à l'histoire du thème Paristrion-Paradunavon) SCIVA, 37, 1986, 3, p. 268–274.

Barnea, I., *Sceaux byzantins inédits de Dobroudja*, RESEE, 24, 1986, 2, p. 117–126.

Barnea, I., *Sceaux byzantins de Dobroudja*, „Studies in Byzantine Sigilography“, *Dumbarton Oaks*, 1987, p. 77–88.

Băbuș, E., *Dobrogea în perioada Comnenilor*, (La Dobroudja à l'époque des Comnènes), BOR, 107, 1989, 11–12, p. 89–99.

Bănescu, N., „*Paristrion*“ *un ducat de graniță bizantin în Dobrogea de astăzi*, (Paristrion un duché de frontière byzantin dans la Dobroudja d'aujourd'hui), AD, 2, 1921, 3, p. 313–317.

Bănescu, N., *Cele mai vechi știri bizantine asupra românilor de la Dunărea de Jos*, AIIC, 1, 1921–1922, p. 138–160; vers. fr. *Les premiers témoignages byzantins sur les Roumains au Bas Danube*, BNJ, 3, 1922, p. 287–310.

Bănescu, N., *A propos des duchés byzantins de Paristrion et de Bulgarie*, RHSEE, 3, 1926, 10–12, p. 321–325.

- Bănescu, N., *La domination byzantine sur les régions du Bas-Danube*, ARBSH, 13, 1927, p. 7–19.
- Bănescu, N., *Dobrogea bizantină. Ducatul de Paristrion*, (La Dobroudja byzantine. Le Duché de Paristrion), „Dobrogea 50“, București, 1928, p. 297–303.
- Bănescu, N., *Unbekannte Statthalter der Themen Paristrion und Bulgarien: Romanos Diogenes und Nikephoros Botaniates*, BZ, 30, 1930, p. 439–443.
- Bănescu, N., *Ein ethnographisches Problem am Unterlauf der Donau aus dem XI. Jahrhundert*, „Byzantion“, 6, 1931, p. 297–307.
- Bănescu, N., *Les sceaux byzantins trouvés à Silistrie*, „Byzantion“, 7, 1932, p. 320–331.
- Bănescu, N., *La question du Paristrion*, „Byzantion“, 8, 1933, p. 277–308.
- Bănescu, N., *Sceau inédit de Katakalon, katépano de Paradounavon*, EO, 39, 1936, p. 405–408.
- Bănescu, N., *Dobrogea bizantină*, (La Dobroudja byzantine), AD, 19, 1938, p. 52–59.
- Bănescu, N., *Paradunavon-Paradunavis*, „Balcania“, 1, 1938, p. 55–58.
- Bănescu, N., *O colecție de sigilii bizantine inedite*, (Une collection de sceaux byzantins inédits), AARMSI, s. 3, 20, 1939, p. 115–126 + 2 pl. Este vorba de un număr de sigilii descoperite lângă Călărași. Ele ar demonstra legătura între cele două țărături ale Dunării în timpul stăpânirii bizantine.
- Bănescu, N., *Precizări istorice cu privire la ducatele bizantine Paristrion (Paradunavon) și Bulgaria*, (Précisions historiques concernant les duchés byzantins Paristrion -Paradunavon et Bulgarie), AARMSI, s. 3, t. 26, 1943, p. 60–81.
- Bănescu, N., *Les duchés byzantins de Paristrion (Paradunavon) et de Bulgarie*, București, 1946, 194 p.
- Bănescu, N., *A propos de Basile Apokapes, duc de Paradounavis (Paristrion). La notice du moine Thédoule (1059)*, RESEE, 1, 1963, 1–2, p. 155–158.
- Brătescu, C., *Dobrogea în sec. XII: Bergean, Paristrion*, (La Dobroudja pendant le XIIe siècle: Bergean, Paristrion), AD, 1, 1920, 1, p. 3–38.
- Diaconu, P., *Vasile Apokapes și Nikephor Botaniates katepani la Dunărea de Jos*, (Basile Apokapes et Nicéphore Botaniates katepanes au Bas Danube), SCIV, 20, 1969, 3, p. 437–451.
- Diaconu, P., *Despre organizarea administrativă militară a regiunii Dunării de Jos în vremea lui Ioan Tzimiskes. (Contribuții pe marginea articolului „Sigiliile*

lui Leon Sarakinopoulos de la Preslavul Mare), (Sur l'organisation administrative militaire du Bas Danube pendant le règne de Jean Tzimiskes. Contributions en marge de l'étude „Les sceaux de Leon Sarakinopolis de Grand Preslav“), SCIVA, 37, 1986, 2, p. 167–179.

Diaconu, P., *Contributions à la connaissance de l'histoire de la Dobroudja en base de quelques sceaux*, „Dacia“, 36, 1992, p. 179–185. Precizări în legătură cu perioada în care Demetrios Katakalon a fost katepan de Paradunavon; un alt sigiliu al lui Leon Nikerites; discuție asupra lui Mihail poimenarhul Rusiei.

Oberländer-Târnoveanu, E., *Un atelier monétaire byzantin inconnu de la deuxième moitié du XI-e siècle dans le thème de Paristrion*, RESEE, 21, 1983, 3, p. 261–270.

Stănescu, E., *Les „mixobarbares“ du Bas Danube au XIe siècle. Quelques problèmes de la terminologie des textes*, NEH, 3, 1965, p. 45–53.

Stănescu, E., *Beiträge zur Paristrions Frage. Stadtwesen des Gebietes zwischen Donau und Meer (X-XII Jh)*, EQ, 4, 1970, 2, p. 119–140.

Tanașoca, N.Ș., *Les mixobarbares et les formations politiques paristriennes du XI-e siècle*, RRH, 12, 1973, 1, p. 61–82.

3. PROBLEME DE GEOGRAFIE ISTORICĂ; TOPONIMIE

Barnea, I., *Cu privire la localizarea Constantianei*, (A propos de la localisation de Constantiana), SCIVA, 25, 1974, 3, p. 427–429.

Brătescu, C., *Nume vechi ale Dobrogei. Vlahia lui Asan, Vlahia Albă (1186-sec. XIII)*, (L'ancien nom de la Dobroudja. La Valachie d'Asen, la Valachie Blanche 1186-XIIIe siècle), ArhD, 2, 1919, p. 18–31.

Conea, I., Donat, I., *Contribution à l'étude de la toponimie péchénergue-coumane de la plaine roumaine du Bas Danube*, „Contributions onomastiques“, București, 1958, p. 140–166 + 1h.

Diaconu, P., *Autour de la localisation de la Petite Preslav*, RESEE, 3, 1965, 1–2, p. 37–56. Sunt respinse localizările la Nufărul (Brațul Sf. Gheorghe), Capidava sau Kadîkioi, în favoarea așezării Țar Krum (Bulgaria).

Diaconu, P., *Le problème de la localisation de l'Onglos*, „Dacia“, 14, 1970, p. 325–334; vers. rom. *Despre localizarea Onglosului*, „Peuce“, 2, 1971, p. 191–203.

Diaconu, P., *Păciul lui Soare - Vicina*, „Byzantina“, 8, 1976, p. 407–447.

- Grămadă, N., *Vicina. Izvoare cartografice. Originea numelui. Identificarea orașului*, (Vicina. Sources cartographiques. L'origine de son nom), „Codrul Cosminului“, 1, 1924, p. 437–459.
- Grămadă, N., *Ozolimna. Așezarea Ozolimnei. Originea numelui*, (Ozolimna. La position d'Ozolimna. L'origine de son nom), „Codrul Cosminului“, 2–3, 1925–1926, p. 85–97. Este propusă identificarea Ozolimnei cu Balta Ialomitei.
- Iliescu, O., *Toponimie medievală dobrogeană*, (Toponymie médiévale en Dobroudja), SCIVA, 28, 1977, 1, p. 143–147.
- Iliescu, O., *A la recherche de Kilia byzantine*, RESEE, 16, 1978, 2, p. 229–238.
- Iliescu, O., *Contribuții numismatice la localizarea Chiliei bizantine* (Contributions numismatiques à la localisation de Kilia byzantine), SCIVA, 29, 1978, 2, p. 203–213.
- Năsturel, P. S., *Peut-on localiser la Petite Preslav à Păcuiul lui Soare? Commentaire à Anne Comnène, Alexiade VII-VIII*, RESEE, 3, 1965, 1–2, p. 17–39.
- Năsturel, P. S., *Note sur la géographie historique de la Dobroudja chez Constantin Porphyrogénète*, „Polychronion. Festschrift Franz Dölger zum 75. Geburtstag“, Heidelberg, 1966, p. 383–385.
- Năsturel, P. Ș., *Prodromica (1. D'une prétendue mention de la Dobroudja chez Ptochoprodrome)*, „Byzantina“, 13, 1985, 2, p. 759–764.
- Stănescu, E., *Denumirile bizantine ale regiunii de la Dunărea de Jos — în secolele X–XII — și sensul lor istoric*, (Les dénominations byzantines dans la région du Bas Danube aux Xe et XIIe siècles et leur sens historique), SCIV, 19, 1968, 3, p. 469–491.

4. MIGRATORI

- Bârzu, Lîgia, *Contribuția arheologiei la cunoașterea perioadei hunice la Dunărea de Jos*, (La contribution de l'archéologie à la connaissance de la période hunique au Bas-Danube), AUB, 10, 1961, p. 13–24.
- Chiriac, C., *Expediția avară din 578-579 și evidența numismatică*, (L'invasion avar de 578–579 et l'évidence monétaire), „Arheologia Moldovei“, 16, 1993, p. 191–203. Analiza implicațiilor expediției asupra unor centre din Scythia Minor.
- Diaconu, P., *Despre pecenegi la Dunărea de Jos în secolul al X-lea*, (A propos des Pétchénegues au Bas Danube dans le Xe siècle), „Studii“, 20, 1965, 5, p. 1117–1129.

Diaconu, P., *Despre pecenegi la Dunărea de Jos în prima jumătate a secolului al IX-lea*, (A propos des Pétchénegues au Bas Danube dans la première moitié du XIe siècle), SCIV, 18, 1967, 3, p. 463–476.

Diaconu, P., *Les Pétchénegues au Bas Danube*, „Dacia“, 11, 1967, p. 259–270.
Cartea cu același titlu: București, 1970, 159 p.

Diaconu, P., *Les Coumans au Bas Danube aux XI-e–XII-e siècles*, București, 1978, 159 p.

Diaconu, P., *A propos de l'invasion coumane de 1148*, EBPB, 1, București, 1979, p. 19–27. Invazia a amânat campania împăratului Manuel I Comnenul de recucerire a insulei Corfu din mâinile normanzilor. Flota bizantină s-a îndreptat spre gurile Dunării pentru a sprijini acțiunea trupelor de uscat.

B. SITUAȚIA ECLEZIASTICĂ; MĂRTURII CREȘTINE

Barnea, I., *Opaițe creștine din Scythia Minor (colecția dr. Horia Slobozianu)*, (Lampes chrétiennes provenant de Scythie Mineure; collection dr. Horia Slobozianu), RIR, 14, 1944, p. 564–570.

Barnea, I., *Nouvelles considérations sur les basiliques chrétiennes de Dobroudja*, „Dacia“, 11–12, 1948, p. 221–241.

Barnea, I., *Relațiile dintre așezarea de la Bisericuța - Garvăn și Bizanț în secolele X–XIII*, (Les relations entre l'habitat de Bisericuța-Garvăn et Byzance du Xe au XIIIe siècle), SCIV, 4, 1953, 3–4, p. 641–671.

Barnea, I., *Creștinismul în Scythia Minor după inscripții*, (Le christianisme dans la Scythie Mineure d'après les inscriptions), ST, 6, 1954, 1–2, p. 65–112.

Barnea, I., *Sigiliul unui ierarh al Rusiei în așezarea de la Garvăn*, (Le sceau d'un prélat de Russie trouvé dans l'habitat de Garvăn), SCIV, 7, 1956, 1–2, p. 189–197.

Barnea, I., *Quelques considérations sur les inscriptions chrétiennes de la Scythie Mineure*, „Dacia“, 1, 1957, p. 265–288.

Barnea, I., *Un vicar de Odessos la Tomis*, (Un vicaire d'Odessos à Tomis), SCIV, 8, 1957, 1–4, p. 347–352.

Barnea, I., *Roman-Byzantine Basilicae discovered in Dobrogea between 1948–1958*, „Dacia“, 2, 1958, p. 331–349.

Barnea, I., *Les monuments rupestres de Basarabi en Dobroudja*, CA, 13, 1962, p. 187–208.

Barnea, I., *Predvaritelniê svedeniia o kamenîh pameatnikah v Basarabi*, „Dacia“, 6, 1962, p. 293–316.

Barnea, I., *Reprezentarea labirintului pe monumentele rupestre de la Basarabi (reg. Dobrogea)*, (La représentation du labyrinthe sur les monuments rupestres de Basarabi), SCIV, 14, 1963, 1, p. 189–195.

Barnea, I., *Eléments d'art grec des basiliques paléochrétiennes de la Scythie Mineure*, „Deltion tis Hrist. Arhaiol. Hetaireias-Atena“, 4, 1964, 4, p. 334–338.

Barnea, I., *Themistios despre Scythia Minor*, (Themistios sur la Scythie Minure), SCIV, 18, 1967, 4, p. 563–574.

Barnea, I., *A propos des origines du christianisme en Scythie Mineure*, „Dacia“, 12, 1968, p. 417–420.

Barnea, I., *Martirionul de la Niculițel*, (Le martyriion de Niculițel), BOR, 91, 1973, 1–2, p. 218–228.

Barnea, I., *Un martyrium descoperit la Niculițel (jud. Tulcea)*, (Un martyriion découvert à Niculițel), SCIV, 24, 1973, 1, p. 123–126.

Barnea, I., *Din nou despre datarea valului și a bisericeței treflate de la Niculițel*, (Encore sur la datation du vallum et de la petite église treflée de Niculițel), SCIV, 24, 1973, 2, p. 311–315.

Barnea, I., *Inscripții paleocreștine inedite din Tomis*, (Inscriptions paléochrétiennes inédites de Tomis), „Pontica“, 7, 1974, p. 377–385.

Barnea, I., *Atriile bazilicilor paleocreștine de la Tropaeum Traiani*, (Les atriums des basiliques chrétiennes de Tropaeum Traiani), SCIVA, 26, 1975, 1, p. 57–68.

Barnea, I., *Murfatlar și Niculițel*, SCIVA, 26, 1975, 1, p. 95–100.

Barnea, I., *Les commencements du christianisme dans le territoire roumain à la lumière des documents archéologiques*, „Timetiko Afieroma“, Thessalonic, 1985, p. 215–226.

Barnea, I., *Noi date despre mitropolia Tomisului*, (Nouvelles données concernant l'église métropolitaine de Tomi), „Pontica“, 24, 1991, p. 277–282.

Barnea, I., Bilciurescu, V., *Șantierul arheologic Basarabi*, (Le chantier archéologique de Basarabi), MCA, 6, 1959, p. 541–566.

Baumann, V.H., *Bazilica cu martyriion din epoca romanității târzii descoperită la Niculițel (jud. Tulcea)*, BMI, 41, 1972, 2, p. 17–26; vers. fr. *Nouveaux témoignages chrétiens sur le limes nord-scythique: la basilique à martyriion*

de basse époque romaine découverte à Niculițel, „Dacia“, 16, 1972, p. 189–202.

Baumann, V.H., *Câteva precizări rezultate din cercetarea monumentului paleocreștin din com. Niculițel (jud. Tulcea)*, (Quelques précisions concernant les résultats des fouilles au monument paléochrétien de Niculițel), AMN, 14, 1977, p. 245–267.

Bogdan, D.P., *Grafitetele de la Basarabi*, (Les graffiti de Basarabi), AUB, 16, 1961, p. 31–43 + 5 pl.

Bolșacov-Ghimpu, A.A., *Scythia Minor prima mitropolie de pe teritoriul țării noastre*, (La Scythie Mineure, première église métropolitaine sur le territoire de notre pays), GB, 28, 1969, 11–12, p. 1223–1225.

Bolșacov-Ghimpu, A.A., *Organizarea bisericii din Scythia Minor în secolul al VI-lea*, (L'organisation de l'Église de Scythie Mineure au VIe siècle), GB, 29, 1970, 11–12, p. 971–977.

Braniște, E., *Martiri și sfinți pe pământul Dobrogei de azi*, (Martyrs et Saints sur le territoire de la Dobroudja), DDM, Galați, 1979, p. 35–42.

Ceacalopol, Gloria, *Crucea-relicvar de la Capidava*, (La croix-reliquaire de Capidava), SCIA, 9, 1962, 1, p. 192–194.

Coman, I., *Însemnări asupra lui Teotim de Tomis*, (Notes sur Théotime de Tomis), GB, 16, 1957, 1, p. 46–50.

Coman, I., „*Sciții*“ *Ioan Cassian și Dionisie cel Mic și legăturile lor cu lumea mediteraneeană*, (Les „Scythes“ Jean Cassien et Denis le Petit et leurs contacts avec le monde méditerranéen), ST, 27, 1975, 3–4, p. 189–195.

Corneanu, N., *Prima mărturie documentară despre episcopia Tomisului (369)*, (Le premier témoignage concernant l'évêché de Tomis), BOR, 87, 1969, 9–10, p. 959–965.

Diaconu, P., *Despre datarea „circumvalației“ și a bisericii treflate de la Niculițel*, (Sur la datation de la fortification et de l'église en forme de trèfle de Niculițel), SCIV, 23, 1972, 2, p. 307–320.

Diaconu, P., *Despre data pătimirii lui Zoticos, Attalos, Kamasis și Philippos*, (Sur la date de la passion de Zoticos, Attalos, Kamasis et Philippos), SCIV, 24, 1973, 4, p. 633–642.

Diaconu, P., *Din nou despre încadrarea cronologică a valului și mănăstirii de la Niculițel*, (De nouveau sur la datation de la fortification et la monastère de Niculițel), SCIVA, 26, 1975, 1, p. 101–106.

Diaconu, P., *Despre organizarea ecleziastică în regiunea Dunării de Jos (ultimul sfert al secolului X–secolul XII)*, ST, 42, 1990, 1, p. 103–120; vers. fr. *Sur l'organisation ecclésiastique dans la région du Bas Danube (dernier tiers du X-e siècle–XII siècle)*, EBPB, 2, București, 1991, p. 73–89.

Diaconu, P., Năsturel, P. S., *Câteva observații în legătură cu complexul arheologic de la Murfatlar-Basarabi*, MO, 20, 1968, 11–12, p. 937–946; vers. fr. *Quelques observations sur le complexe archéologique de Murfatlar (Basarabi)*, „Dacia”, 13, 1969, p. 443–456.

Dinu, Maria, *Legende dobrogene despre Sfântul Andrei*, (Saint André dans les légendes de Dobroudja), BOR, 53, 1935, p. 494–495.

Drăguliu, Gh., *Un fiu de mare faimă al arhiepiscopiei Tomisului la Roma*, (Un fameux personnage de l'archevêché de Tomis a Rome), ST, 38, 1986, 3, p. 92–112.

Georgescu, I., *Viața creștină în vechiul Tomis*, (La vie chrétienne dans l'ancien Tomis), MMS, 38, 1962, 1–2, p. 15–32.

Ioniță, A. M., *Episcopia Constanței*, (L'évêché de Constantza), ST, 28, 1976, 7–10, p. 623–632.

Ioniță, A. M., *Viața mănăstirească în Dobrogea până în secolul al XII-lea*, (La vie monastique en Dobroudja jusqu'au XIIe siècle), ST, 29, 1977, 1–2, p. 81–90.

Ioniță, V., *Activitatea misionară a Sfântului Apostol Andrei în Scythia Minor*, (L'activité missionnaire du Saint Apôtre André en Scythie Mineure), BOR, 106, 1988, 3–4, p. 96–99.

Lungu, V., Chera, C., *Contribuții la cunoașterea unei necropole creștine a Tomisului*, (Contributions concernant une nécropole chrétienne de Tomi), „Pontica”, 15, 1982, p. 175–199.

Lungu, V., Chera, C., *Din nou despre gema creștină de la Constanța*, (De nouveau sur la gemme chrétienne de Constantza), „Pontica”, 23, 1990, p. 177–182.

Mitru, N., *Culte religioase din Tomis (sec. I î.e.n.–IV e.n.)*, (Les cultes religieux de Tomis I-er siècle av.n.e- IV-e siècle n.e), ST, 23, 1971, 5–6, p. 400–411.

Naghiu, I., *Teotim, episcop de Tomis*, (Theotime, évêque de Tomis), RI, 31, 1945, p. 167–171.

Năsturel, P., *De la o inscripție creștină din Tomis la pătimirea Sf. Teogene*, (D'une inscription chrétienne de Tomi à la passion du Saint Theogène), „Pontica”, 24, 1991, p. 283–286.

Netzhammer, R., *Discul episcopului Paternus din Tomis*, (Le disque de l'évêque Paternus de Tomi), BSNR, 16, 1921, p. 9–10.

Nicorescu, P., *Une croix-reliquaire de Dobroudja*, „În memoria lui Vasile Pârvan“, București, 1934, 5 p. + 1 pl. (extras). Cruciuliță de epocă bizantină descoperită lângă Histria.

Nicorescu, P., *Les Basiliques byzantines de Dolojman*, ARBSH, 25, 1944, 1, p. 71–95.

Norocel, E., *Bazilicile din Tomis*, (Les basiliques de Tomi), DDM, Galați, 1979, p. 84–89.

Oberländer-Târnoveanu, E., *Pentru o nouă datare a bisericuței cu plan treflat de la Niculițel*, (Pour une nouvelle datation de la petite église en forme de trefle de Niculițel), „Peuce“, 8, 1980, p. 451–457.

Pârvan, V., *Contribuții epigrafice la istoria creștinismului daco-roman*, (Contributions épigraphiques à l'histoire de la chrétienté daco-romaine), București, 1911, 222 p. Răspândirea creștinismului în Scythia Minor p. 62–66; episcopatele din Moesia inferioară și Scythia Minor p. 67–72.

Pârvan, V., *Nuove considerazioni sul vescovato della Scizia Minore*, RPARA, 2, 1924, p. 117–135.

Popescu, Em., *Die spätgriechischen Inschriften aus Klein-Skythien*, „Dacia“, 11, 1967, p. 163–176.

Popescu, Em., *Praesides, duces et episcopatus provinciae Scythiae im Lichte einiger Inschriften aus dem 4 bis 6 Jhr.*, „Epigraphica“, București, 1977, p. 274–283.

Popescu, Em., *Quelques considérations sur la langue des inscriptions chrétiennes des IVe–VIe siècles en Scythie Mineure*, în Idem, „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 285–293; vers. rom. în DDM, Galați, 1979, p. 123–133.

Popescu, Em., *Organizarea ecleziastică a provinciei Scythia Minor în secolele IV–VI*, ST, 32, 1980, 7–10, p. 591–605; vers. germ. *Die Kirchliche Organisation der Provinz Scythia Minor vom vierten bis ins sechste Jahrhundert*, în JOB, 38, 1988, p. 75–94 republ. în Idem, „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 124–138.

Popescu, Em., *La plus importante découverte archéologique concernant le christianisme primitif en Roumanie: les martyrs de Niculițel*, în Idem, „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 100–106; vers. rom. în vol. Arhiepiscopia Bucureștiului, *Îndrumător pastoral*, București, 1981, p. 192–200.

- Popescu, Em., *Saints Epictète et Astion, martyrs à Halmyris*, „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 92–99; vers. rom. în vol. „Sfinți români și apărători ai legii strămoșești“, București, 1987, p. 151–159.
- Popescu, Em., *Theophilus Gothiae, episcop din Crimeea ori de la Dunărea de Jos?*, ST, 39, 1987, 5, p. 73–81; vers. germ. *Theophilus Gothiae, Bischof in der Krim oder an der unteren Donau?* în „Byzantina“, 14, 1988, p. 237–249; republ. în „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 178–186.
- Popescu, Em., *Martiri și sfinți în Dobrogea*, (Martyrs et saints en Dobroudja), ST, 41, 1989, 3, p. 39–65 (I); ST, 41, 1989, 4, p. 64–77 (II).
- Popescu, Em., *Notes on the History of Dobroudja in the 11-th century: the Bishopric of Axiopolis*, în „Byzantina“, 15, 1989, p. 237–267; Idem, „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 421–438; vers. rom. în vol. „Monumente istorice și izvoare creștine“, Galați, 1987, p. 127–147.
- Popescu, Em., *Despre starea materială a bisericilor din Scythia Minor (Dobrogea) în epoca bizantină (sec. IV–VI)*, ST, 42, 1990, 3, p. 79–84; vers. fr. *Les ressources des églises de la Scythie Mineure (Dobroudja) à l'époque protobyzantine (IVe–VIe siècles)*, în Idem, „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 254–263.
- Popescu, Em., *Câteva considerații cu privire la rolul episcopiiilor din Dobrogea (Scythia Minor) în viața creștină a Moldovei (sec IV–XIV)*, ST, 43, 1991, 5–6, p. 105–110; vers. fr. *Quelques considérations sur le rôle de la Dobroudja (Scythie Mineure) dans la vie religieuse de la Moldavie des IVe–XIVe siècles*, în Idem „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 439–454.
- Popescu, Em., *Christliche Märtyrer in den griechischen Inschriften Kleinskythiens (Dobrudscha)*, în Idem, „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 107–110.
- Popescu, Em., *Die Mission des heiligen Johannes Chrysostomus auf der Krim und an der unteren Donau*, în Idem, „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 187–199.
- Popescu, Em., *Frühes Mönchtum in Rumänien*, în Idem, „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 217–234.
- Protopopescu, V., *Călugări sciți sau călugări bessi?*, (Moines scythes ou moines bessi?), „Peuce“, 6, 1977, p. 199–202.
- Rămureanu, I., *Martirii creștini de la Niculițel descoperiți în anul 1971*, (Les martyrs chrétiens de Niculițel découverts en 1971), BOR, 91, 1973, 3–5, p. 464–471.

- Runcan, N., *Aspecte din viața creștină dobrogeană de la începuturi până în zilele noastre*, (Aspects de la vie chrétienne en Dobroudja des débuts jusqu'à nos jours), „Colegiul pedagogic...“, Constanța, 1993, p. 195–236.
- Simion, G., *Vestigii și mărturii creștine din zona gurilor Dunării*, (Vestiges et témoignages chrétiens de la région des bouches du Danube), DDM, Galați, 1979, p. 105–110.
- Spătăreanu, M., *Viața religioasă a românilor dobrogeni în secolele VII-XIII*, (La vie religieuse des Roumains de Dobroudja aux VIIe–XIIIe siècle), BOR, 104, 1986, 1–2, p. 82–94.
- Șerbănescu, N., *1600 de ani de la prima mărturie documentară despre existența episcopiei Tomisului*, (1600 ans depuis la première attestation de l'évêché de Tomis), BOR, 87, 1969, 9–10, p. 966–1026.
- Teodor, D. Gh., *Creștinismul la nordul Dunării de Jos în mileniul I d. Hr.*, (Le christianisme au nord du Bas Danube dans le premier millénaire après J.C.), „Istoria ca lectură a lumii“, Iași, 1994, p. 85–92.

C. CIRCULAȚIE MONETARĂ; COMERȚ; NAVIGAȚIE

- Bulgaru, V., *Inceputurile navigației comerciale la gurile Dunării*, (Les débuts de la navigation commerciale aux bouches du Danube), „Peuce“, 6, 1977, p. 87–102.
- Condurachi, Em., *Quelques aspects pré-médiévaux de la circulation monétaire dans la région danubienne*, „Balcania“, 7, 1947, 1, p. 56–62.
- Culică, V., *Moneda măruntă romano-bizantină din secolul al V-lea e.n. și unele replici în plumb de la Izvoarele, jud. Constanța*, (La petite monnaie romano-byzantine du V-ème siècle n. è. et quelques répliques en plomb de Izvoarele, dép. de Constanța), „Pontica“, 5, 1972, p. 267–300.
- Culică, V., *Plumburi comerciale din cetatea romano-bizantină de la Izvoarele*, (Plombs commerciaux de la cité romano-byzantine de Izvoarele), „Pontica“, 9, 1976, p. 115–133.
- Custurea, G., *Unele aspecte privind penetrația monedei bizantine în Dobrogea în secolele VII-X*, (Quelques aspects concernant la pénétration de la monnaie byzantine en Dobroudja aux VIIe–X-e siècles), „Pontica“, 19, 1986, p. 273–277.

- Custurea, G., *Date noi privind circulația monetară în Dobrogea medievală*, (Nouvelles données concernant la circulation monétaire dans la Dobroudja médiévale), „Pontica“, 20, 1987, p. 237–254.
- Custurea, G., *Schimburile economice în regiunea danubiano-pontică în secolele VIII–XI*, (Les échanges économiques dans la région danubienne-pontique aux VIII-e–XI-e siècles), „Pontica“, 24, 1991, p. 379–393.
- Custurea, G., Andronescu, N.S., *Unele considerații asupra circulației monetare în Dobrogea în perioada 969–1092*, (Quelques considérations sur la circulation monétaire en Dobroudja 969–1092), „Pontica“, 14, 1981, p. 221–236.
- Diaconu, P., *S-au emis monede în Dobrogea bizantină (secolele X–XII)?*, (A-t-on émis des monnaies dans la Dobroudja byzantine?), SCIVA, 32, 1981, 3, p. 407–412.
- Diaconu, P., Stănescu, E. *Le commerce fluvial et maritime dans la région comprise entre le Danube et la Mer Noire aux IV-e–XII-e siècles*, „Etudes d’histoire maritime“, Moscova, 1970, p. 281–293.
- Frances, E., *L’Empereur Nikephore I-er et le commerce maritime byzantin*, Byzslv., 27, 1966, 1, p. 41–47.
- Iliescu, O., *L’hyperpère byzantin au Bas Danube du XI-e au XV-e siècle*, RESEE, 7, 1969, 1, p. 109–120.
- Iliescu, O., *Emisiuni monetare ale orașelor medievale de la Dunărea de Jos*, (Emissions monétaires des villes médiévales du Bas Danube), „Peuce“, 2, 1971, p. 261–266.
- Iliescu, O., *Solidus emis de Theodosius I găsit în nordul Dobrogei. Contribuții la numismatica theodosiană*, (Solidus émis par Theodosius I-er trouvé dans le nord de la Dobroudja. Contributions à la numismatique théodosienne), „Pontica“, 5, 1972, p. 525–536.
- Iliescu, O., *Monede bizantine din secolele XII–XIII găsite la Dunărea de Jos*, (Monnaies byzantines des XIIe–XIIIe siècles trouvées au Bas Danube), „Ilfov-ile de istorie“, 1978, p. 143–155.
- Iliescu, O., *Premières apparitions au Bas Danube de la monnaie réformée d’Alexis I-er Comnène*, EPBP, I, București, 1979, p. 9–17.
- Mănucu-Adameșteanu, Gh., *O monedă bizantină de la Trébizona descoperită în Dobrogea*, (Une monnaie byzantine de Trébizonde découverte en Dobroudja), „Pontica“, 24, 1991, p. 399–402.

- Oberlander-Târnoveanu, E., *Numismatic and Historical Remarks on the Byzantine Coin Hoards from the 12-th century at the Lower Danube*, RESEE, 30, 1992, 1–2, p. 41–60.
- Ocheșeanu, R., Vertan, Antoaneta, *Monede de aur și argint din sec. IV–V e.n. descoperite la Dunărea de Jos*, (Monnaies en or et argent du IVe et Ve siècles découvertes au Bas Danube), CCDJ, 5–7, 1988–1989, p. 167–173.
- Poenaru-Bordea, Gh., *Monede bizantine din Dobrogea provenite dintr-o mică colecție*, (Monnaies byzantines de Dobroudja provenant d'une petite collection), SCN, 4, 1968, p. 405–408.
- Poenaru-Bordea, Gh., *Note numismatice dobrogene*, (Notes numismatiques concernant la Dobroudja), SCN, 4, 1968, p. 397–404.
- Poenaru-Bordea, Gh., *Monede bizantine de bronz din secolele V–VII în Dobrogea*, (Monnaies byzantines en bronze des Ve–VIIe siècles en Dobroudja), BMI, 40, 1971, 3, p. 51–57.
- Poenaru-Bordea, Gh., Baumann, V., *Monede romane și bizantine provenite din nordul Dobrogei*, (Monnaies romaines et byzantines provenant du nord de la Dobroudja), „Peuce“, 4, 1975, p. 133–173.
- Poenaru-Bordea, Gh., Donoiu, I., *Contribuții la studiul pătrunderii monedelor bizantine în Dobrogea în secolele VII–X*, (Contributions à l'étude de la pénétration des monnaies byzantines en Dobroudja aux VIIe–Xe siècles), BSNR, 77–79, 1983–1985, 131–133, p. 237–252.
- Poenaru, -Bordea, Gh., Ocheșeanu, R., *Probleme istorice dobrogene (secolele VI și VII) în lumina monedelor bizantine din colecția Muzeului de istorie națională și arheologie din Constanța*, (Problèmes historiques concernant la Dobroudja pendant les VIe–VIIe siècles à la lumière des monnaies byzantines de la collection du Musée d'histoire et archéologie de Constantza), SCIVA, 31, 1980, 3, p. 377–395.
- Poenaru-Bordea, Gh., Popeea, Al., *Monede bizantine dintr-o colecție formată la Constanța*, (Monnaies byzantines d'une collection formée à Constantza), SCIVA, 27, 1976, 2, p. 215–230.
- Popeea, Al., Baumann, V., *Monede bizantine anonime și skifate în colecția muzeului din Tulcea*, (Monnaies byzantines et skiphates dans la collection du Musée de Tulcea), „Peuce“, 6, 1977, p. 207–226.
- Șeșan, M., *La flotte byzantine à l'époque des Comnènes et des Anges*, Byzslv., 21, 1960, 1, p. 48–53.

D. ASPECTE CULTURALE

- Baraschi, Silvia, *Sur la production céramique de tradition byzantine au Bas Danube*, EPBP, 1, 1979, p. 29–37.
- Barnea, I., *A propos de la sculpture romano-byzantine de Scythie Mineure*, RAC, 45, 1969, 1–4, p. 15–29.
- Barnea, I., *Relazioni culturali tra la regione del Basso Danubio e l'Italia all'epoca del Tardo Impero*, „L'Adriatico tra Mediterraneo e Penisola Balcanica nell'antichità“, Taranto, 1983, p. 275–283.
- Constantinescu, N., *Contribuție la cunoașterea ceramicii bizantine de la Cetatea Albă*, (Contribution à l'étude de la céramique byzantine d'Akkerman), SCIV, 10, 1959, 2, p. 441–450.
- Culică, V., *Plăci votive și reprezentări sculpturale din cetatea romano-bizantină de la Izvoarele și din teritoriul Municipium Durostorum*, (Plaques votives et représentations sculpturales de la cité romano-byzantine de Izvoarele et du territoire de Durostorum), SCIVA, 31, 1980, 3, p. 463–472.
- Mănuclu-Adameșteanu, Gh., *Elemente de cultură bizantină la gurile Dunării*, (Éléments de culture byzantine aux bouches du Danube), „Peuce“, 9, 1984, p. 375–388.
- Nicolescu, Corina, *Aspecte ale relațiilor culturale cu Bizanțul la Dunărea de Jos în sec. X–XIV*, (Aspects des relations culturelles de Byzance avec la région du Bas Danube pendant le Xe–XIVe siècles), SMIM, 5, 1962, p. 7–55.
- Nicolescu, Corina, *Dobrogea — punte de legătură între Bizanț, Orientul Apropiat și cultura veche românească*, (La Dobroudja — point de liaison entre Byzance, le Proche Orient et la culture roumaine ancienne), „Peuce“, 6, 1977, p. 227–231.
- Petre, A., *Quelques données archéologiques concernant la continuité de la population et de la culture romano-byzantines dans la Scythie Mineure aux VI-e et VII-e siècles de n.è.*, „Dacia“, 7, 1963, p. 317–353.
- Petre, A., *Contribuția atelierelor romano-bizantine la geneza unor tipuri de fibule „digitate“ din veacurile VI–VII e.n.*, (La contribution des ateliers romano-byzantins à la genèse de quelques types de fibules „digitées“ des VIe–VIIe siècles), SCIV, 17, 1966, 2, p. 255–276.
- Petre, A., *Contribuția culturii romano-bizantine din secolele VI–VII e.n. la geneza culturii feudale timpurii din spațiul balcano-ponto-danubian*, (La contribution de la culture romaine-byzantine des VIe–VIIe siècle à la genèse de la culture féodale du Haut Moyen Age dans l'espace balkano-ponto-danubien), „2050 de ani...“, București, 1980, p. 193–214.

Popescu, Em., *Traits caractéristiques de l'épigraphie dans les régions du Bas-Danube aux IVe-VIe siècles*, în Idem, „Christianitas Daco-Romana“, București, 1994, p. 294–305.

Rusu, M., *Pontische Guntelschnallen mit Adlerkopf (6-7 Jh. u.Z.)*, „Dacia“, 3, 1959, p. 485–523.

Scorpan, C., *Origini și linii evolutive în ceramica romano-bizantină (sec. IV–VII) din ariile mediteraneeană și pontică*, (Origines et lignes évolutives de la céramique romano-byzantine (IV-e–VII-e siècles) de l'espace méditerranéen et pontique), „Pontica“, 9, 1976, p. 155–185.

Teodor, D.Gh., *Considerații privind fibulele romano-bizantine din secolele V–VII în spațiul carpato-dunărean-pontic*, (Considérations concernant les fibules romano-byzantines du Ve–VIIe siècle dans l'espace carpatho-danubien-pontique), „Arheologia Moldovei“, 12, 1988, p. 197–224.

Theodorescu, R., *Échos byzantins et éléments balkaniques dans l'art du Bas Danube au Xe au XIVe siècle*, ACIHA-XXII, 1, Budapest, 1972, p. 205–218.

Theodorescu, R., *Bizanț, Balcani, Occident la începuturile culturii medievale românești (sec. X–XIV)*, (Byzance, les Balkans, l'Occident aux débuts de la culture médiévale roumaine les Xe–XIVe siècles), București, 1974, 380 p.

Theodorescu, R., *Un mileniu de artă la Dunarea de Jos (400–1400)*, (Un millénaire d'art au Bas Danube), București, 1976, 340 p.

Theodorescu, R., *Romans, Roumains et la civilisation byzantine au Bas Danube (VIe-XIIIe siècles)*, „Dacoromania“, 11, 1981, p. 1–30.

Vîlceanu, D., *Reprezentări zoomorfe pe ceramica din sec. XI de la Dunărea de Jos*, (Représentations zoomorphes sur la céramique du XIe siècle dans la région du Bas Danube), SCIV, 13, 1962, 2, p. 373–386.

VI. PERIOADA ITALIANĂ

A. BAZINUL PONTIC

Andreescu, C., *Așezări franciscane la Dunăre și Marea Neagră în secolele XII–XIV*, (Établissements de l'ordre franciscain au Danube et à la Mer Noire aux XIIIe–XIVe siècles) CI, 13, 1932–1933, 2, p. 151–163.

Baraschi, Silvia, *Sur la topographie ponto-danubienne au Moyen Age. I. Proslavița*, RRH, 28, 1989, 1–2, p. 53–68. vers. rom. *Din toponimia medievală ponto-danubiană. I. Proslavița*, „Peuce“, 10, 1988.

Baraschi, Silvia, *Sur la topographie ponto-danubienne au Moyen Age. II. Grosseto=Grosea, Banbola, Zanavarda*, RRH, 29, 1990, 1–2, p. 121–135. Vers.rom. *Din toponimia medievală ponto-dunăreană. II. Grosseto, Banbola, Zanavarda*, „Pontica“, 21–22, 1988–1989, p. 271–286.

Baraschi, Silvia, *Sur la topographie ponto-danubienne au Moyen Age. III. Aspera et Lo Donavici*, RRH, 30, 1991, p. 67–77.

Brătianu, G. I., *La mer Noire plaque tournante du trafic international à la fin du Moyen Age*, RHSEE, 21, 1944, p. 36–69.

Cihodaru, C., *Litoralul de apus al Mării Negre și cursul inferior al Dunării de Jos în cartografia medievală (sec. XII–XIV)*, (Le littoral Ouest de la mer Noire et le Bas Danube dans la cartographie du Moyen Age — XIIe–XIVe siècles), „Studii“, 21, 1968, 2, p. 217–241.

Cihodaru, C., *Românii dintre Dunăre și Marea Neagră în secolele X–XIII*, (Les Roumains du territoire situé entre le Danube et la Mer Noire pendant les Xe–XIIIe siècles), AUI, 23, 1977, p. 67–81.

Eskenazy, V., *Izvoare cartografice medievale despre teritoriul românesc. Observații pe marginea unei lucrări recente*, (Sources cartographiques médiévales

concernant l'espace roumain. Observations en marge d'un livre recent), RDI, 33, 1980, 4, p. 759–766.

Eskenazy, V., *Note la istoria litoralului vest-pontic*, (Notes concernant l'histoire du littoral ouest-pontique), AIIAX, 20, 1983, p. 419–424.

Giurescu, C. C., *Les relations des pays roumains avec Trébizonde aux XIV-e–XIX-e siècles*, RRH, 13, 1974, 2, p. 239–246.

Iliescu, O., *Etalons pondéraux et monnaies de Mésembrie au XIVe siècle*, „Byzantinobulgarica“, 7, 1981, p. 469–472.

Iliescu, O., *Nouvelles contributions à la géographie historique de la Mer Noire*, „Il Mar Nero“, 1, 1994, p. 229–259.

Iorga, N., *Despre țările locuite de armeni*, (Sur les contrées habitées par les Arméniens), „Ani“, 1, 1936, 2, p. 1–8. Ia în discuție și situația armenilor din coloniile genoveze de la Marea Neagră.

Iosipescu, S., *Dans la mer Noire pendant l'antiquité et le Moyen Age: en louvoyant à la recherche de l'ancienne bouche sud du Danube*, RRH, 21, 1982, 2, p. 283–302.

Lozovan, E., *La toponymie roumaine dans les cartes et les portulans italiens*, „Revue internationale d'onomastique“, 13, 1961, p. 185–191.

Manolescu, R., *Le commerce sur le littoral ouest de la Mer Noire (à partir du milieu du XIII-e siècle jusqu'au milieu du XVI-e siècle)*, „Etudes d'histoire maritime“, Paris, 1970, p. 237–278.

Manolescu, R., *Les villes portuaires roumaines au Moyen Age (milieu du XIV-e - milieu du XVI-e siècles)*, „Wirtschaftskräfte und Wirtschaftswege“ (Stuttgart), 5, 1981, p. 47–63.

Manolescu, R., *Marea Mediterană și Marea Neagră în evul mediu. (Schiață a evoluției lor ca arii de supremație navală și comercială)*, (La Méditerranée et la Mer Noire au Moyen Age. Esquisse de leur évolution comes espaces de suprématie navale et commerciale), RI, 4, 1993, 1–2, p. 43–54.

Marinescu, C., *Le Danube et le littoral occidental et septentrional de la Mer Noire dans le „Libro del Conoscimento“*, RHSEE, 3, 1926, 1–3, p. 1–8.

Năsturel, P. Ș., *Dans le sillage des marchands italiens en mer Noire*, BF, 4, 1972, p. 231–235.

Năsturel, P. Ș., *Le littoral roumain de la Mer Noire d'après le portulan grec de Leyde*, RER, 13–14, 1974, p. 121–134.

Papacostea, Ș., *Relațiile internaționale în răsăritul și sud-estul Europei în secolele XIV–XV*, (Les relations internationales à l'est et au sud-est de l'Europe aux XIVE-XVe siècles), „Geneza statului în evul mediu românesc“, Cluj, 1988, p. 236–258.

Papacostea, Ș., *De la guerre du Bosphore à la guerre de Ténédos: rivalités commerciales et alignements politiques dans la sud-est de l'Europe dans la seconde moitié du XIVE siècle*, „Coloniser au Moyen Age“, sous la dir. de M. Balard et A. Ducellier, Paris, 1995, p. 341–352.

B. DUNĂREA MARITIMĂ

Baraschi, Silvia, *Izvoare scrise privind așezările dobrogene de pe malul Dunării în secolele XI–XIV*, RdI, 34, 1981, 2, p. 311–345; vers. germ. *Die Donaufersiedlungen aus der Dobrudscha in der Schriftlichen Quellen des XI bis XIV Jahrhundert*, „Dacoromania“, 4, 1977–1978, p. 27–64.

Cândea, I., *Geneza orașului medieval Brăila*, (La genèse de la ville médiévale de Brăila), „Analele Brăilei“, 1, 1993, 1, p. 19–30.

Cihodaru, C., *Observații în legătură cu porturile de pe cursul inferior al Dunării în secolele XI–XIV*, (Observations concernant les ports sur le cours supérieur du Danube aux XIe–XIVe siècles), CI, 9–10, 1978–1979, p. 281–303.

Ciocîltan, V., *Competiția pentru controlul Dunării inferioare (1412–1420)*, (La compétition pour le contrôle du Bas Danube), RdI, 35, 1982, 10, p. 1090–1100 (I); RdI, 35, 1982, 11, p. 1191–1203 (II).

Iliescu, O., *Emisiuni monetare ale orașelor medievale de la Dunărea de Jos*, (Emissions monétaires des villes médiévales du Bas Danube), „Peuce“, 2, 1971, p. 261–266.

Iliescu, O., *Informations nouvelles concernant les villes portuaires des Bouches du Danube au Moyen Age*, RESEE, 16, 1978, 1, p. 157–164.

Iliescu, O., *Sur la composition sociale des villes portuaires de la région du Bas Danube aux XIII-e–XV-e siècles. Pécheurs, navigants, gens à terre*, „Sea Men and Society“, Paris, 1980, p. 10–19.

Manolescu, R., *L'environnement social des villes portuaires roumaines du Bas Danube aux XV-e–XVI-e siècles*, AUB, 29, 1980, p. 79–83.

Manolescu, R., *Comerțul și transportul produselor economiei agrare la Dunărea de Jos și pe Marea Neagră în secolele XIII–XIV*, (Le commerce et le transport

des produits de l'économie agraire au Bas Danube et dans le bassin pontique aux XIII-e–XIV-e siècles), *RI*, 1, 1990, 6, p. 545–570.

Niculescu, Corina, Popa, R., *La céramique émaillée des XIII-e et XIV-e siècles de Păcuiul lui Soare*, „Dacia“, 9, 1965, p. 337–350.

Oberländer-Târnoveanu, E., *Documente numismatice privind relațiile spațiului est-carpatic cu zona gurilor Dunării în sec. XIII–XIV*, (Documents numismatiques concernant les relations de l'espace situé à l'est des Carpathes avec les bouches du Danube aux XIIIe–XIVe siècles), *AIIAX*, 22, 1985, 2, p. 585–590.

Oberländer-Târnoveanu, *Moneda Asăneștilor în contextul circulației monetare din zona gurilor Dunării*, (La monnaie des Assénides dans le contexte de la circulation monétaire dans la zone des bouches du Danube), „Răscoala și statul Asăneștilor“, București, 1989, p. 114–150.

Oberländer-Târnoveanu, E., Oberländer-Târnoveanu, Irina, *Contribuții la studiul emisiunilor monetare și al formațiunilor politice din zona gurilor Dunării în secolele XIII–XIV*, (Contributions à l'étude des émissions monétaires et des formations politiques de la zone des bouches du Danube aux XIII-e–XIV-e siècles), *SCIVA*, 32, 1981, p. 89–110.

Popa, R., *Păcuiul lui Soare. O așezare dunăreană cu trăsături urbane în veacurile XIII–XIV*, (Păcuiul lui Soare. Un habitat danubien aux traits urbains aux XIIIe et XIVe siècles), „Studii“, 17, 1964, 1, p. 107–115.

Spinei, V., *Restructurări etnice la nordul gurilor Dunării în secolele XIII–XIV*, (Changements ethniques au nord des bouches du Danube XIIIe–XIVe siècles), „Carpica“, 24, 1993, p. 37–65.

C. GENOVEZII ÎN MAREA NEAGRĂ

Andreescu, Șt., *Le genti del mare Mediterraneo e la gente del Danubio alla metà del XV secolo*, „Le genti del mare Mediterraneo“, a cura di Rosalba Ragosta, 1, Napoli, 1981, p. 575–586.

Andreescu, Șt., *Cu privire la ultima fază a raporturilor dintre Moldova și Genova*, *AIIAX*, 19, 1982, p. 201–218; vers. fr. *Autour de la dernière phase des rapports entre la Moldavie et Gênes*, *RRH*, 21, 1982, 2, p. 257–282.

Andreescu, Șt., *Trois actes des Archives de Gênes concernant l'histoire de la Mer Noire au XV-e siècle*, *RESEE*, 21, 1983, 1, p. 31–50.

- Andreescu, Șt., *Au temps de la chute de Constantinople: nouvelles données sur les relations roumano-génoises*, RRH, 23, 1984, 4, p. 327–340.
- Andreescu, Șt., *La légende des Génois dans les Pays Roumains*, „Dai feudi Monferrini e dal Piemonte ai nuovi mondi oltre gli Oceani“, Alessandria, 1993, p. 393–402.
- Baraschi, Silvia, *Tatars and Turks in Genoese deeds from Chilia (1360–1361)*, RESEE, 25, 1987, 1, p. 61–67.
- Bănescu, N., *Vechi legături ale țărilor noastre cu genovezii*, (Anciennes liaisons entre les Génois et les Pays Roumains), „Închinare lui Nicolae Iorga...“, Cluj, 1931, p. 32–37.
- Bănescu, N., *Le conflit entre Gênes et l'Empire de Trébizonde à la veille de la conquête turque (1418–1449)*, SBN, 5, 1939, p. 4–10.
- Bănescu, N., *Archives d'Etat de Gênes. Officium provisionis Romaniae*, RESEE, 4, 1966, 3–4, p. 575–591 (I); RESEE, 5, 1967, 1–2, p. 235–263 (II).
- Brătianu, G.I., *Le commerce génois sur le Danube à la fin du XIII-e siècle*, „Bulletin de l'Institut pour l'étude de l'Europe sud-orientale“, 9, 1922, p. 50–55.
- Brătianu, G. I., *La colonie génoise de Pera à la fin du XIIIe siècle*, „Omagiu doctorului Alexandru Slătineanu“, Paris-Vatican, 1925, p. 19–38.
- Brătianu, G. I., *Actes des notaires génois de Pera et de Caffa de la fin du XIII-ème siècle (1281–1290)*, București, 1927, 379p.
- Brătianu, G. I., *Les origines de la guerre de Curzola (1294–1299) entre Gênes et Venise*, in: *Mélanges d'histoire générale* publiés par C. Marinescu, I, Cluj, 1927, p. 87–100.
- Brătianu, G. I., *Recherches sur le commerce génois dans la mer Noire au XIII-e siècle*, Paris, 1929, 359 p.
- Brătianu, G. I., *Notes sur les Génois en Moldavie au XV-e siècle*, RIR, 3, 1933, p. 152–158.
- Ciobanu, R.Șt., *Genovezii și rolul lor în Dobrogea în secolul XIV*, (Les Génois et le rôle joué par eux au XIV-e siècle en Dobroudja), „Pontice“, 2, 1969, p. 401–412.
- Cîmpina, B., *Despre rolul genovezilor la gurile Dunării în secolele XIII–XV*, (Sur le rôle des Génois à l'embouchure du Danube), „Studii“, 6, 1953, 1, p. 191–236 (I); „Studii“, 6, 1953, 3, p. 79–119(II).

Eskenazy, V., *Din istoria litoralului vest-pontic: Dobrotici și relațiile sale cu Genova*, RdI, 34, 1981, 11, p. 2047–2063; vers. fr. *Notes concernant l'histoire du littoral ouest de la Mer Noire: Dobrotich et ses relations avec Gênes*, RRH, 21, 1982, 2, p. 239–256.

Giurescu, C. C., *Les Génois au Bas-Danube aux XIII-e et XIV-e siècles*, GMN, București, 1977, p. 47–61.

Iliescu, O., *La monnaie génoise dans les Pays Roumains aux XIII-e–XV-e siècles*, GMN, București, 1977, p. 155–171.

Iliescu, O., *Notes en marge d'une monographie récente concernant la Romanie génoise*, RESEE, 19, 1981, p. 451–461.

Iliescu, O., *Contributions à l'histoire des colonies génoises en Romanie aux XIII-e–XV-e siècles*, RRH, 28, 1989, 1–2, p. 25–52.

Iorga, N., *Notes et extraits pour servir à l'histoire des croisades au XV-e siècle*, I, Paris, 1899, 581p. Volumul cuprinde și documente de la Caffa și Pera.

Iorga, N., *I Genovesi nel Mar Nero*, „Genova. Rivista del Comune“, 30 giugno, 1925, p. 651–652.

Papacostea, Ș., *De Vicina à Kilia. Byzantins et Génois aux bouches du Danube au XIV-e siècle*, RESEE, 16, 1978, 1, p. 65–79.

Papacostea, Ș., „*Quod non iretur ad Tanam*“: un aspect fundamental de la politique génoise dans la mer Noire au XIV-e siècle, RESEE, 17, 1979, 2, p. 201–217.

Papacostea, Ș., *La fin de la domination génoise à Licostomo*, AIIAX, 22, 1985, 1, p. 43–56.

Papacostea, Ș., *La première crise des rapports byzantino-génois après Nymphaion. Le complot de Guglielmo Guercio (1264)*, RRH, 27, 1988, 4, p. 339–350.

Papacostea, Ș., *Gênes, Venise et la mer Noire à la fin du XIII-e siècle*, RRH, 29, 1990, 3–4, p. 211–236.

Papacostea, Ș., *Moldova lui Ștefan cel Mare și genovezii din Marea Neagră*, (La Moldavie d'Etienne le Grand et les Génois de la Mer Noire), AIIAX, 29, 1992, p. 67–73.

Papacostea, Ș., *Une révolte antigénoise en mer Noire et la riposte de Gênes (1433–1434)*, (resumé), „Etat et colonisation au Moyen Age“, sous la direction de M. Balard, Paris, 1989, p. 441–442. Publicat integral în „Il Mar Nero“, 1, 1994, p. 279–290.

Pascu, Șt., *La storiografia romena ed i Genovesi nel Mar Nero*, GMN, București, 1977, p. 35–46.

1. VICINA

Botzan, M., *Pour localiser Vicina: histoire et milieu géographique*, RESEE, 30, 1992, 1–2, p. 61–73.

Brătianu, G.I., *Vicina.I. Contributions à l'histoire de la domination byzantine et du commerce génois en Dobrogea*, ARBSH, 10, 1923, p. 113–189.

Brătianu, G. I., *Recherches sur Vicina et Cetatea Albă*, București, 1935, 197p.

Brătianu, G.I., *Vicina II. Nouvelles recherches sur l'histoire et la toponymie médiévales du littoral roumain de la mer Noire. A propos des „Mișcelanées“ de M.J. Bromberg*, RHSEE, 19, 1942, p. 133–175.

Brătianu, G.I., *Encore la ville fantôme: une mention de Vicina au XVI-e siècle*, RER, 9, 1965, p. 34–38.

Cihodaru, C., „Torre dall Vecina“-cheie pentru descoperirea unei mult căutate cetăți medievale de pe Dunărea de Jos, („Torre dall Vecina“ cléf pour la découverte d'une cité médiévale sur le Bas Danube), AUI, 28, 1982, p. 5–10.

Ciobanu, R.Șt., *Evoluția, rolul și însemnătatea mitropoliei din Vicina*, (L'évolution, le rôle et l'importance de la métropole de Vicina), „Peuce“, 6, 1977, p. 233–242.

Diaconu, P., *Despre localizarea Vicinei*, (Autour de la localisation de Vicina), „Pontica“, 3, 1970, p. 275–295.

Diaconu, P., *Iarăși despre localizarea Vicinei*, (De nouveau sur la localisation de Vicina), RdI, 34, 1981, 12, p. 2311–2316.

Dumitru-Snagov, I., *Borgiana V și Borgiana VIII, două hărți italiene din Renaștere și localizarea Vicinei pe Dunăre*, (Borgiana V et Borgiana VIII, deux cartes italiennes de la Renaissance et la localisation de Vicina sur le Danube), RdI, 32, 1979, 10, p. 1941–1947.

Giurescu, C.C., *Localizarea Vicinei (la Isaccea) și importanța acestui oraș pentru spațiul carpato-dunărean*, (La localisation de Vicina (à Isaccea) et l'importance de cette ville pour l'espace carpatho-danubien), „Peuce“, 2, 1971, p. 257–260.

Grămadă, N., *Vicina. Izvoare cartografice. Originea numelui. Identificarea orașului.*, (Vicina. Sources cartographiques. L'origine de son nom. La localisation de la ville), „Codrul Cosminului“, 1, 1924, p. 437–459.

Marinescu, C., *De nouveau sur Vicina*, RHSEE, 2, 1925, 10-12, p. 342–344.

Năsturel, P.Ș., *Așezarea orașului Vicina și țărnul de apus al Mării Negre în lumina unui portulan grec*, (La localisation de la ville de Vicina et la rive ouest de la Mer Noire à la lumière d'un portulan grec), SCIV, 8, 1957, p. 295–305.

Năsturel, P.Ș., *Les fastes épiscopaux de la Metropole de Vicina*, BNJ, 21, 1971–1972, p. 33–42.

Năsturel, P.S., *Mais ou donc localiser Vicina?*, BF, 12, 1987, p. 145–171.

Rămureanu, I., *Mitropolia Vicinei și rolul ei în păstrarea ortodoxiei în ținuturile românești*, (La Métropole de Vicina et son rôle dans la préservation de l'orthodoxie dans les contrées roumaines), DDM, Galați, 1979, p. 149–169.

2. CHILIA ȘI LICOSTOMO

Andreescu, Șt., *Une ville disputée: Kilia pendant la première moitié du XV-e siècle*, RRH, 24, 1985, 3, p. 217–230.

Baraschi, Silvia, *Les sources byzantines et la localisation de la cité de Kilia (XII-e–XIII-e siècles)*, RESEE, 19, 1981, 3, p. 473–484.

Bănescu, N., *Chilia (Licostomo) und das bithynische Chele*, BZ, 28, 1928, p. 68–72.

Bănescu, N., *Ein Schlusswort über das bithynische Chele*, BZ, 32, 1932, p. 334–335.

Cazacu, M., Năsturel, P. S., *Une démonstration navale des Turcs devant Constantinople et le bataille de Kilia (1448)*, „Journal des Savants“, iulie–sept., 1978, p. 197–210.

Chirtoagă, I., *Din istoria Chiliei secolelor XIV–XV*, (L'histoire de Kilia pendant le XIVE–XVe siècles) R. Ist. a Moldovei, 6, 1995, 1(21), p. 44–49.

Ciocîltan, V., *Chilia în primul sfert al veacului al XV-lea*, (Kilia pendant le premier quart du XV-e siècle), RdI, 34, 1981, 11, p. 2091–2096.

Diaconu, P., *Kili et l'expédition d'Umur beg*, RESEE, 21, 1983, 1, p. 23–29.

Diaconu, P., *Kilia et Licostomo ou Kilia=Licostomo?*, RRH, 25, 1986, 4, p. 302–317.

Eskenazy, V., *Les Génois en mer Noire: à propos d'une nouvelle édition des documents de Kilia*, RRH, 22, 1983, 1, p. 87–95.

Iliescu, O., *Localizarea vechiului Licostomo*, (La localisation de l'ancien Licostomo), „Studii“, 25, 1972, 3, p. 435–462.

Iliescu, O., *Asperi de Licostomo la 1383*, (Aspres de Licostome en 1383), RdI, 27, 1974, 3, p. 451–456.

Iliescu, O., *Chilia în veacul al XIV-lea*, (Kilia au XVe siècle), „Sub semnul lui Clio...“, Cluj, 1974, p. 284–291; republ. în „Peuce“, 6, 1977, p. 243–246.

Iliescu, O., „*Perperi auri ad sagium venetorum*“, SMIM, 8, 1975, p. 211–217. Discuție asupra unui tip de hyperperi amintit de un document emis de notarul Antonio di Ponzo la Kilia (7 mai 1361).

Iliescu, O., *Nouvelles éditions d'actes notariés instrumentés au XIV-e siècle dans les colonies génoises des Bouches du Danube. Actes de Kilia et de Licostomo*, RESEE, 15, 1977, 1, p. 113–129.

Iliescu, O., *Din nou despre asperi de Licostomo*, (Encore une fois à propos des aspres de Licostomo), RdI, 31, 1978, 7, p. 1279–1280.

Iliescu, O., *De nouveau sur Kilia et Licostomo*, RRH, 33, 1994, 1–2, p. 159–167.

Iorga, N., *Studii istorice asupra Chilie și Cetății Albe*, (Etudes historiques sur Kilia et Akkerman), București, 1899, 418 p.

Iorga, N., *Lucruri noi despre Chilia și Cetatea Albă*, (Nouvelles informations sur Kilia et Akkerman), AARMSI, s. 3, 5, 1925–1926, p. 325–332.

3. CETATEA ALBĂ

Arbure, Z. C., *Piatra porții Cetății Albe*, (La pierre de la porte d'Akkerman), NRRPLȘA, 3, 1901, 26, p. 93.

Arbure, Z. C., *Inscripțiunea de la Cetatea Albă*, (L'inscription d'Akkerman), NRRPLȘA, 3, 1901, 28, p. 180.

Avakian, Gr., *Cetatea Albă*, BdG, 1, 1930, p. 25–29.

Avakian, Gr., *Săpăturile de la Cetatea Albă*, (Les fouilles d'Akkerman), București, 1931, 60 p.+ 137 fig.

Avakian, G.M., *Rectificări și adăugiri: Cetatea Albă (vechimea așezărilor armenesti în România)*, (Rectifications et compléments: Akkerman-l'ancienneté des établissements arméniens en Roumanie), „Ani“, 1, 1936, 3, p. 76–80.

Bănescu, N., *Maurocastrum — Moncastro — Cetatea Albă*, ARBSH, 21, 1939, p. 20–31.

Brătianu, G. I., *Les Bulgares à Cetatea Albă (Akkerman) au début du XIV-e siècle*, „Byzantion“, 2, 1925, p. 153–168.

Brătianu, G. I., *Contributions à l'histoire de Cetatea Albă (Akkerman) aux XIII-e et XIV-e siècles*, ARBSH, 13, 1927, p. 1–7.

Constantinescu, N., *Contribuție la cunoașterea ceramicii bizantine de la Cetatea Albă*, (Contribution à l'étude de la céramique byzantine d'Akkerman), SCIV, 10, 1959, 2, p. 441–450.

Iliescu, O., *Les armoiries de la ville d'Asprokastron et leur origine byzantine*, EBPB, 2, 1991, p. 151–164.

Iorga, N., *Momente istorice* (Moments historiques), AARMSI, s. 3, 7, 1927, p. 103–112. Prima parte discută studiul lui G. I. Brătianu „Les Bulgares à Cetatea Albă”; partea a cincea se referă la o ediție anonimă a cărții lui Peyssonnel despre comerțul în Marea Neagră.

Nicorescu, P., *Monede moldovenești bătute la Cetatea Albă*, (Monnaies moldaves frappées à Cetatea Albă), CI, 17, 1943, p. 75–85.

Nicorescu, P., *Villes et localités d'art en Roumanie. Cetatea Albă*, Craiova, f.a., 32 p.+ 24 pl.

Siruni, H. Dj., „*Țara voievodului Ștefan*“. I. *Armenii în Basarabia*. II. *Cetatea Albă, centru armenesc*. III. *Un ceaslov armenesc din Cetatea Albă (1460)*, („Le Pays du voivode Etienne“. I. Les Arméniens en Bessarabie II. Akkerman, centre arménien III. Un livre religieux arménien d'Akkerman), „Ani“, 1941, p. 427–449.

D. VENEȚIENII ÎN MAREA NEAGRĂ

Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Maria Matilda, *L'action diplomatique et militaire de Venise pour la défense de Constantinople (1452–1453)*, RRH, 13, 1974, 2, p. 247–267.

Berindei, M., Migliardi, O'Riordan, G., *Venise et la Horde d'Or (fin XIII-e - début XIV-e siècle)*. A propos d'un document inédit de 1324, CMRS, 29, 1988, 2, p. 243–256.

Berindei, M., Veinstein, G., *La Tana-Azaq de la présence italienne à l'emprise ottomane (fin XIII-e - milieu XVI-e siècle)*, „Turcica“, 8, 1976, 2, p. 110–201.

Brătianu, G. I., *Les Vénitiens dans la mer Noire au XIV-e siècle après la deuxième guerre des Detroits*, EO, 33, 1934, p. 148–162.

Brătianu, G. I., *Les Vénitiens dans la mer Noire au XIV-e siècle. La politique du Sénat en 1332–1333 et la notion de latinité*, „Academie Roumaine. Etudes et Recherches, XI“, București, 1939, 56 p.

Brezeanu, S., *Le premier traité économique entre Venise et Nicée*, RESEE, 12, 1974, 1, p. 143–146.

Brezeanu, S., *La politique économique des Lascarides à la lumière des relations vénéto-nicéens*, EBPB, București, 1979, p. 39–54.

Condurachi, Em., *Monete veneziane battute in Moldavia*, RHSEE, 20, 1943, p. 228–237.

Iliescu, O., *La monnaie vénitienne dans les Pays Roumains de 1200 à 1500*, RESEE, 15, 1977, 2, p. 355–361.

Iorga, N., *Un viaggio da Venezia alla Tana, Venezia*, 1896, 9p. (extras din NAV, 11, 1896). Relatarea unei călătorii din 1404–1407.

Iorga, N., *Veneția în Marea Neagră. I. Dobrotici*, (Venise en mer Noire. I. Dobrotitch), AARMSI, s. 2, t. 36, 1913–1914, p. 1043–1065.

Iorga, N., *Veneția în Marea Neagră. II. Legăturile cu turcii și cu creștinii din Balcani de la lupta de la Kossovo până la cea de la Nicopole (1389–1396)*, (Venise en Mer Noire. II. Les relations avec les Turcs et les Chrétiens des Balkans depuis la bataille de Kossovo et jusqu'à bataille de Nicopolis), AARMSI, s. 2, t. 36, 1914, p. 1071–1118.

Iorga, N., *La politique vénitienne dans les eaux de la mer Noire*, ARBSH, 2, 1914, 2–4, p. 289–370.

Iorga, N., *Venezia ed i paesi romeni del Danubio fino al 1600*, Venezia, 1915, 21 p.

Iorga, N., *Veneția în Marea Neagră. III. Originea legăturilor cu Ștefan cel Mare și mediul politic al dezvoltării lor*, (Venise en Mer Noire. III. L'origine des relations avec Etienne le Grand et le milieu politique de leur développement), AARMSI, s. 2, 38, 1916, p. 1–76; republ. în „Studii asupra evului mediu românesc”, ed. Ș. Papacostea, București, 1984, p. 230–296.

Pall, F., *Considerazioni sulla partecipazione Veneziana alla crociata antiottomana di Nicopoli (1396)*, RESEE, 7, 1969, 1, p. 187–197.

Papacostea, Ș., *Venise et les Pays Roumains au Moyen Age*, „Venezia e il Levante fino al secolo XV”, Firenze, 1973, p. 607–624.

E. BIZANȚUL

Brătianu, G. I., *La question de l'approvisionnement de Constantinople à l'époque byzantine et ottomane*, „Byzantion”, 5, 1930, p. 83–107.

- Brătianu, G. I., *Nouvelles contributions à l'étude de l'approvisionnement de Constantinople sous les Paléologues et les empereurs ottomans*, „Byzantion“, 6, 1931, p. 641–656.
- Brătianu G. I., *Le monopole du blé et l'approvisionnement de Constantinople*, „Byzantion“, 9, 1934, p. 643–662; republ. în „Etudes byzantines...“, p. 141–157.
- Brătianu, G. I., *Etudes byzantines d'histoire économique et sociale*, Paris, 1938, 295 p.
- Brătianu, G. I., *L'Hyperpère byzantin et la monnaie d'or des républiques italiennes au XIII-e siècle*, „Etudes byzantines...“, p. 221–239.
- Brătianu, G.I., *Les Roumains aux bouches du Danube à l'époque des premiers Paléologues*, RHSEE, 22, 1945, p. 199–203.
- Brezeanu, S., *L'apparition de la monnaie d'or des républiques italiennes et la situation de l'hyperpère nicéen*, ACIEB, 3, 1971, p. 179–185.
- Brezeanu, S., *Asupra începuturilor pătrunderii monedei niceene la Dunărea de Jos*, (Les débuts de la pénétration de la monnaie nicéenne dans les contrées du Bas Danube), „Studii“, 26, 1973, 4, p. 699–714.
- Brezeanu, S., *Byzantinische Wirtschaftskontakte an der unteren Donau in der ersten Hälfte des 13 Jahrhunderts*, „Dacoromania“, 3, 1975–1976, p. 9–16.
- Frances, E., *Constantinople byzantine aux XIV-e et XV-e siècles*, RESEE, 7, 1969, 2, p. 405–412.
- Iliescu, O., *Notes sur l'apport roumain au ravitaillement de Byzance d'après une source inédite du XIV-e siècle*, NEH, 3, București, 1965, p. 105–116.
- Iliescu, O., *L'hyperpère byzantin au Bas Danube du XI-e au XV-e siècle*, RESEE, 7, 1969, 1, p. 109–120.
- Pall, F., *Encore une fois sur le voyage diplomatique de Jean V Paléologue en 1365–1366*, RESEE, 9, 1971, 3, p. 535–540. Este înlăturată teza captivității lui Ioan V la Varna.
- Papacostea, Ș., *Bizanțul și cruciada la Dunărea de Jos la sfârșitul secolului XIV*, ARMSI, s. 4, 15, 1990, p. 139–154; vers. fr., *Byzance et la croisade au Bas Danube à la fin du XIV-e siècle*, RRH, 30, 1991, 1–2, p. 3–21.
- Popescu, T., *Cucerirea Constantinopolului de către latini ca mijloc de unire a Bisericii (sec. XI–XIV)*, (La conquête de Constantinople par les Latins en tant que modalité d'Union des Eglises XIe–XIVe siècles), ST, 1, 1929, 1, p. 48–132.

Ștefănescu, Șt., *Byzanz und die Dobrudscha in der Zweiten Hälfte des 14. Jahrhunderts. Die Bildung des Feudalstaates Dobrudscha*, Byz. Beitr., 1964, p. 237–255.

F. IMPERIUL OTOMAN; EMIRATELE TURCEȘTI

Alexandrescu-Dersca, Bulgaru, Maria Matilda, *L'expédition d'Umur beg aux bouches du Danube (1337 ou 1338)*, SAO, 2, 1959, p. 3–23.

Ciocîltan, V., *Poarta osmană și gurile Dunării în secolul al XV-lea*, (L'Empire ottoman et les bouches du Danube au XVe siècle), RdI, 38, 1985, 11, p. 1058–1074.

Iorga, N., *Le privilège de Mohammed II pour la ville de Péra (1-er juin 1453)*, ARBSH, 2, 1914, 1, p. 11–32; vers. rom. *Privilegiul lui Mohammed al II-lea pentru Pera (1 iunie 1453)*, AARMSI, s. 2, t. 36, 1914, p. 69–91.

Iosipescu, S., *Invaziile otomane în ținuturile carpato-dunărene-pontice (sec. XIV–XVI)*, (Invasions ottomanes dans les régions carpato-danubiennes-pontiques), SMMIM, 13, 1980, p. 151–172.

Iosipescu, S., *Capitulația lui Mehmed II pentru Pera*, (La capitulation de Mehmed II pour Péra), AIIAX, 22, 1985, 2, p. 591–595.

Pervain, Viorica, *Lupta antiotomană a Țărilor Române în anii 1419–1420*, (La lutte anti-ottomane des Pays Roumains en 1419–1420), AIIC, 19, 1976, p. 55–79. Referiri la acțiunea flotei turcești din 1420 în urma căreia ar fi fost ocupată, pentru scurt timp, una din cetățile Chilia, Licostomo sau Cetatea Albă.

G. POLITICA PONTICĂ A HOARDEI DE AUR

Brătianu, G. I., *Demetrius princeps tartarorum (cca. 1360–1380)*, RER, 9–10, 1965, p. 39–46.

Ciocîltan, V., *Geneza politicii pontice a Hoardei de Aur*, (La genèse de la politique pontique de la Horde d'Or), AIIAX, 28, 1991, p. 81–101.

Ciocîltan, V., *Hegemonia Hoardei de Aur la Dunărea de Jos (1301–1341)*, (L'hégémonie de la Horde d'Or au Bas Danube 1301–1341), RI, 5, 1994, 11–12, p. 1099–1118.

Ciocîltan, V., *Restaurația Hoardei de Aur și tratatele tătaro-geneze din anii 1380–1387*, (La Restauration de la Horde d'Or et les traités tataro-génois de 1380–1387), RI, 1, 1990, 6, p. 571–595.

Ciocîltan, V., *Reichspolitik und Handel. Die tatarisch-Genuesischen Verträge von 1380–1387*, „Il Mar Nero“, 1, 1994, p. 261–278.

Spinei, V., *Aspekte der politischen Verhältnisse des Gebietes zwischen Donau und Schwarzen Meer zur Zeit der Mongolenherrschaft (XIII.–XIV. Jahrhundert)*, „Dacoromania“, 3, 1975–1976, p. 29–38.

H. CRIMEEA

Bănescu, N., *Contribution à l'histoire de la seigneurie de Theodoro-Mangop en Crimée*, BZ, 53, 1935, 1, p. 20–37.

Bogdan, D. P., *Mangopul în lumina unor noi cercetări*, (Mangop à la lumière des nouvelles recherches), București, 1940, 6p.

Brătianu, G. I., *Noms romans dans les registres des notaires génois de Crimée*, „Romania“, 51, 1925, p. 268–272.

Brătianu, G. I., *Notes sur un voyage en Crimée*, RHSEE, 19, 1942, p. 176–182.

Iliescu, O., *Nouvelles éditions d'actes notariés instrumentés aux XIII-e–XIV-e siècles dans les colonies génoises de la mer Noire — Actes de Caffa*, RESEE, 14, 1976, 3, p. 523–529.

Pippidi, A., *Romecha*, RESEE, 24, 1986, 3, p. 287–288; nu este vorba de limba română, ci de „rumeka“ dialect greco-tătar vorbit în Crimeea.

Siruni, H. Dj., „*Armenia Maritima*“. *Crimeea ca prim popas al armenilor din Țările Române*, („Armenia Maritima“. La Crimée en tant que première halte des Arméniens des Pays Roumaines), „Ani“, 1942–1943, p. 129–170.

Vasiliu, Virginia, *Sur la seigneurie de „Theodoro“ en Crimée au XV-e siècle*, MERF, 7, 1929, p. 299–336.

I. DOBROGEA

Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Maria Matilda, *L'origine du nom de la Dobroudja*, „Contributions onomastiques“ publ. à l'occasion du VIe Congr. International des Sciences Onomastiques-München 1958, Bucarest, 1958, p. 97–114.

Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Maria Matilda, *La seigneurie de Dobroudja, fief de Byzance*, vol. II, ACIEB, XIV, București, 1975, p. 13–20; vers. rom. *Formarea despotatului lui Dobrotici*, „Peuce“, 4, 1973, p. 233–247.

- Baraschi, Silvia, Cantacuzino, G.I., *Cercetările arheologice în cetatea de la Enisala (1976)*, (Les fouilles archéologiques dans la forteresse d'Enisala) „Peuce“, 8, 1980, p. 459–471.
- Baraschi, Silvia, Chera, C., *Note de topografie medievală dobrogeană*, (Notes de topographie médiévale en Dobroudja), SCIVA, 32, 1981, 2, p. 253–260.
- Barbu, D., *Faits historiques et fictions historiographiques: la despoteia de Mircea le Grand et le „despotat“ de Silistra*, RESEE, 24, 1986, 4, p. 313–322.
- Băbuș, E., *Contextul istoric-bisericesc al Dobrogei în a doua jumătate a secolului al XIV-lea*, (Le contexte historique-ecclésiastique de la Dobroudja dans la seconde moitié du XIVe siècle), BOR, 105, 1987, 1–2, p. 97–110.
- Brătianu, G.I., *Nouvelles contributions à l'histoire de la Dobroudja au Moyen Age*, RHSEE, 21, 1944, p. 70–81.
- Brătianu, G. I., *Une nouvelle interprétation du nom de la Dobroudja*, RER, 17–18, 1993, p. 17–35.
- Ciobanu, R. Șt., *Aspecte ale civilizației portuare din Dobrogea la sfârșitul secolului al XIII-lea și în secolul al XIV-lea*, (Aspects de la civilisation portuaire de la Dobroudja à la fin du XIII-e siècle et au XIV-e siècle), „Pontica“, 3, 1970, p. 297–329.
- Ciobanu, R. Șt., *Lupta domnilor Țării Românești — de la Mihail până la Vlad Țepeș — pentru păstrarea unității Dobrogei (1418–1462)*, (La lutte des voïvodes de la Valachie — depuis Michel Ier jusqu'à Vlad l'Empaleur pour la préservation de l'unité de la Dobroudja), MN, 4, 1978, p. 81–92.
- Ciobanu, R. Șt., *A fost pierdută Dobrogea de Mircea cel Bătrân?*, (A-t-il perdu la Dobroudja Mircea l'Ancien?), RdI, 39, 1986, 8, p. 764–773.
- Decei, A., *Problema colonizării turcilor selgiucizi în Dobrogea secolului al XIII-lea*, (Le problème de la colonisation des Turcs seldjoukides en Dobroudja au XIIIe siècle), „Relații româno-orientale“, București, 1978, p. 169–192; vers. fr. în „Tarih Araştırmaları“, 6, 1972, p. 85–111.
- Diaconu, P., *O formațiune statală la Dunărea de Jos la sfârșitul secolului al XIV-lea, necunoscută până în prezent*, (Une formation politique au Bas Danube vers la fin du XIVe siècle, inconnue jusqu'à présent), SCIVA, 29, 1978, 2, p. 185–202.
- Diaconu, P., *Contribuție la cunoașterea monedelor lui Ioan Terter (Ivanco), despotul Țării Dristrei*, (Contribution à la connaissance des monnaies de Jean Terter (Ivanco), despote du Pays de Dristra), CN, 3, 1980, p. 73–77.

Diaconu, P., *Câteva probleme privitoare la monedele de aramă din sudul Dobrogei în ultima treime a secolului XIV*, (Quelques problèmes concernant les monnaies en cuivre du sud de la Dobroudja dans le dernier tiers du XIVe siècle), SCIVA, 38, 1987, 2, p. 142–158.

Diaconu, P., *Originea numelui Dobrogea*, (L'origine du nom de la Dobroudja), BBR, 17(21) S.N., 1992–1993, p. 233–239.

Ghiață, Anca, *Aspecte ale organizării politice în Dobrogea în secolele XIII–XV*, (Aspects de l'organisation politique de la Dobroudja au Moyen Age XIII-e–XV-e siècles), RdI, 34, 1981, 10, p. 1863–1897.

Ghiață, Anca, *Formations politiques au Bas Danube et à la Mer Noire (fin du XII-e–XV-e siècles)*, RESEE, 24, 1986, 1, p. 35–50.

Grămadă, N., *La Scizia Minore nelle carte nautiche del Medio evo*, EDR, 4, 1930, p. 212–256.

Iliescu, O., *A stăpânit Dobrotici la gurile Dunării?*, (Dobrotitch a-t-il dominé les bouches du Danube?), „Pontica“, 4, 1971, p. 371–377.

Iliescu, O., *Toponimie medievală dobrogeană*, (Toponymie médiévale en Dobroudja), SCIVA, 28, 1977, 1, p. 143–147.

Iliescu, O., Simion, G., *Le grand trésor de monnaies et lingots des XIII-e et XIV-e siècles trouvé en Dobroudja septentrionale. Note préliminaire*, RESEE, 2, 1964, 1–2, p. 217–228.

Iorga, N., *Dobrotitch (Dobrotic, Dobrotici), quelques observations*, RHSEE, 5, 1928, 4–6 p. 133–136.

Iosipescu, S., *Balica, Dobrotiță, Ioancu*, București, 1985, 192 p.

Mărculescu, O., *Cavarna medievală și modernă*, (Cavarna médiévale et moderne), AD, 17, 1936, p. 65–93.

Mărculescu, O., *Balica și Dobrotici, doi dinaști pontici*, (Balica et Dobrotici deux dynastes pontiques), AD, 18, 1937, p. 184–214.

Moisescu, C., *Un monument féodal inconnu en Dobroudja*, RRH, 15, 1976, 3, p. 493–498. Este vorba de o biserică descoperită la Niculițel datată de autor în secolele XIII–XIV.

Moisil, C., *Despotatul lui Dobrotici*, (Le Despotat de Dobrotitch) CL, 40, 1906, 6–8, p. 680–692.

Moisil, C., *Dobrotici și Mircea cel Bătrân*, (Dobrotitch et Mircea l' Ancien), „Dobrogea 50“, București, 1928, p. 305–314.

Oberländer-Târnoveanu, E., *Quelques remarques sur les émissions monétaires médiévales de la Dobroudja méridionale aux XIV-e–XV-e siècles*, RRH, 27, 1988, 1–2, p. 107–122.

J. ȚARA ROMÂNEASCĂ

Alexandrescu-Dersca, Bulgaru, Maria Matilda, *Les relations du prince de Valachie Mircea l’Ancien avec les émirs seldjoukides d’Anatolie et leur candidat Musa au trône ottoman*, TAD, 6, 1968, 10–11, p. 113–125.

Ciocîltan, V., *Către părțile tătărăști din titlul voievodal al lui Mircea cel Bătrân*, (La formule „jusqu’au Tatars“ du titre voïvodal de Mircea l’Ancien), AIIAX, 24, 1987, 2, p. 349–355. Formula ar indica cursul inferior al Siretului, iar titlul de stăpânitor „de amândouă părțile peste toată Podunavia încă și până la Marea cea Mare“ ar fi fost o simplă pretenție, nu o stare de fapt.

Culică, V., *O monedă de la Vlaicu Vodă la Dunărea de Jos*, (Une monnaie de Vlaicu Vodă dans la région du Bas-Danube), SCN, 2, 1958, p. 474–475.

Giurescu, D. C., *Relațiile economice ale Țării Românești cu țările balcanice în perioada feudalismului timpuriu (sec. X–XIII)*, (Les relations économiques de la Valachie avec les pays balkaniques pendant le Haut Moyen Age: X-e–XIII-e siècles), „Romanoslavica“, 10, 1964, p. 359–384. Tratează și problema orașelor portuare Chilia, Vicina și Cetatea Albă.

Guboglu, M.P., *Românii în bătălia de la Varna (10 nov. 1444) după izvoare turco-islamice și europene*, (Les Roumains à la bataille de Varna — 10 nov. 1444 — d’après les sources turco-islamiques et européennes), RA, 62, 1985, 3, p. 265–278.

Iliescu, O., *Monedele Țării Românești și ale Moldovei la Marea Neagră (sec. XIV–XV)*, (Les monnaies de la Valachie et de la Moldavie sur les bords de la Mer Noire), RI, 1, 1990, 6, p. 649–656.

Iosipescu, S., *Două chestiuni de geografie istorică. I. În Podunavia sub Marele Mircea voievod al Țării Românești. II. Locul bătăliei de la Rovine*, (Deux questions de géographie historique. I. La Podunavie sous Mircea l’Ancien voïvode de la Valachie. II. La localisation de la bataille de Rovine) în „Marele Mircea Voievod“, București, 1987, p. 430–446. Evident, a doua parte a studiului nu privește tema bibliografiei.

Manolescu, R., *L’importance économique et militaire des villes portuaires de la Valachie et la Moldavie aux XV-e et XVI-e siècles*, „Le pouvoir central et les

villes en Europe de l'Est et du Sud-Est du XVe siècle aux débuts de la révolution industrielle. Les villes portuaires", Sofia, 1985, p. 171–180.

Mititelu, I., Iliescu, O., *Monede de la Vlaicu Vodă și Radu I găsite în Dobrogea*, (Monnaies de Vlaicu Vodă et de Radu I-er découvertes en Dobroudja), SCN, 1, 1957, p. 439–440.

Panaitescu, P. P., Stoicescu, N., *La participation des Roumains à la bataille de Varna (1444)*, RRH, 4, 1965, 2, p. 221–231.

Papacostea, Ș., *La Valachie et la crise de structure de l'Empire Ottoman (1402–1413)*, RRH, 25, 1986, 1–2, p. 23–33.

Pippidi, A., *Sur une inscription grecque de Silistra*, RESEE, 24, 1986, 4, p. 323–332. Inscricție pusă în amintirea unei bătălii între Mircea cel Bătrân și turcii otomani.

Turdeanu, E., *Les luttes roumains pour l'indépendance. La défense du Danube, du XIVe au XVIe siècles*, „Romanian Studies“, 5, 1980–1986, p. 8–17.

K. MOLDOVA

Giurescu, C. C., *Le commerce sur le territoire de la Moldavie pendant la domination tartare (1241–1352)*, NEH, 3, București, 1965, p. 55–70. Referiri la importanța prezenței negustorilor italieni în bazinul pontic.

Nistor, I., *Die auswärtigen Handelsbeziehungen der Moldau im XIV.–XVI. Jahrhundert*, Gotha, 1911, 240 p.

Nistor, I., *Handel und Wandel in der Moldau*, Cernăuți, 1912, 200 p.

Oberländer-Târnoveanu, E., *Moldavian merchants and commerce in Constantinople in the 15-th century in the „Book of Accounts“ of Giacomo Badoer*, EBPB, 2, 1991, p. 165–180.

Papacostea, Ș., *La începuturile statului moldovenesc. Considerații pe marginea unui izvor necunoscut*, SMIM, 6, 1973, p. 43–59; republ. în „Geneza statului în evul mediu românesc“, Cluj, 1988, p. 97–112; vers. fr. *Aux débuts de l'Etat moldave. Considérations en marge d'une nouvelle source*, RRH, 12, 1973, 1, p. 139–158.

Papacostea, Ș., *La Moldavie Etat tributaire de l'Empire ottoman au XV-e siècle: le cadre international des rapports établis en 1455–1456*, RRH, 13, 1974, 3, p. 445–461.

Popa, M.D., *Aspectele politicii internaționale a Țării Românești și Moldovei în timpul lui Mircea cel Bătrân și Alexandru cel Bun*, (Aspects de la politique internationale de la Valachie et de la Moldavie au temps de Mircea l' Ancien et d' Alexandre le Bon), RdI, 31, 1978, 2, p. 253–271. Precizări asupra hotarului de sud a Moldovei. Este presupusă luarea în stăpânire a teritoriului de la nord de Dunărea de Jos în contextul eșecului proiectului de cruciadă (1426), Alexandru cel Bun stabilind hotarul pe întreg litoralul Mării Negre cuprins între Cetatea Albă și brațul Chilia.

Solomon, Fl., *Dominație politică și structuri confesionale în Moldova de Jos la vremea întemeierii statului*, (Domination politique et structures confessionnelles en Basse Moldavie au temps de la fondation de l'Etat), AIIIX, 30, 1993, p. 237–252. Tratează problema apartenenței politice și religioase a Cetății Albe.

Spinei, V., *Comerțul și geneza orașelor din sud-estul Moldovei (sec. XIII–XIV)*, (Le commerce et la genèse des villes du sud-est de la Moldavie: XIII-e–XIV-e siècles), An B, 1, 1993, 1, p. 171–236.

L. UNGARIA

Constantiniu, Fl., Papacostea, Ș., *Tratatul de la Lublau (15 martie 1412) și situația internațională a Moldovei la începutul veacului al XV-lea*, (Le traité de Lublau (15 mars 1412) et la situation internationale de la Moldavie au début du XV-e siècle), „Studii. R.I.“, 17, 1964, 5, p. 1001–1020. Prin acest tratat, Sigismund de Luxemburg căuta să-și realizeze obiectivele strategice și comerciale în privința gurilor Dunării și Mării Negre.

Holban, Maria, *Contribuții la studiul raporturilor dintre Țara Românească și Ungaria Angevină (Problema stăpânirii efective a Severinului și a suzeranității în legătură cu drumul Brăilei)*, (Contributions à l'étude des rapports entre la Valachie et la Hongrie Angevine. Le problème de la domination effective sur le Severin et de la suzeraineté concernant la route de Braila), „Studii“, 15, 1962, 2, p. 315–347; republ. în „Din cronica relațiilor româno-ungare în sec. XIII–XIV“, București, 1981, p. 126–154.

Lukacs, A., *O campanie angevină necunoscută din anul 1382*, (Une campagne angevine inconnue de l'année 1382), AIIAX, 28, 1991, p. 169–178. Autorul presupune că este vorba de o campanie îndreptată împotriva lui Dobrotici în sprijinul aliaților genovezi ai lui Ludovic de Anjou.

Minea, I., *Principatele Române și politica orientală a împăratului Sigismund. Note istorice*, (Les Principautés Roumaines et la politique orientale de l'empereur Sigismond), București, 1919, 280 p.

Pall, F., *Un moment décisif de l'histoire du sud-est européen: la croisade de Varna (1444)*, „Balcania“, 7, 1944, 1, p. 102–120.

Pall, F., *Stăpânirea lui Iancu de Hunedoara asupra Chilieii și problema ajutorării Bizanțului*, (La domination de Iancu de Hunedoara à Chilia et le problème de l'aide de Byzance), „Studii“, 18, 1965, 3, p. 619–638.

Pall, F., *Iancu de Hunedoara și confirmarea privilegiului pentru negoțul brașovenilor și al bârșenilor cu Țara Românească în 1443*, (Jean Hunyadi et la confirmation du privilège concernant le commerce des habitants de la ville de Brașov et ceux du pays de Bârsa avec la Valachie en 1443), AIIC, 9, 1966, p. 63–84.

Pall, F., *Byzance à la veille de sa chute et Janco de Hunedoara (Hunyadi)*, Byzslyv., 30, 1969, 1, p. 119–126.

Papacostea, Ș., *Kilia et la politique orientale de Sigismond de Luxembourg*, RRH, 15, 1976, 3, p. 421–436.

Papacostea, Ș., *Din nou cu privire la politica orientală a împăratului Sigismund de Luxemburg (1412)*, (De nouveau sur la politique orientale de l'empereur Sigismond de Luxembourg), „Ștefan Meteș la 85 de ani“, Cluj, 1977, p. 243–246.

M. POLONIA ȘI LITUANIA

Cazacu, M., *A propos de l'expansion polono-lituanienne au nord de la Mer Noire aux XIV-e–XV-e siècles: Czarnigrad la „Cité Noire“ de l'embouchure du Dniestr*, „Passé turco-tatar. Présent soviétique. Etudes offertes à Alexandre Bennigsen“, Paris, 1986, p. 99–122.

Ciocîltan, V., *Raporturi moldo-lituaniene (1420–1429)*, (Rapports moldo-lituanien: 1420–1429) RIU, v. III/1, Iași, 1988, p. 129–143. Disputa privind stăpânirea la Cetatea Albă.

Iorga, N., *Relațiile comerciale ale Țărilor noastre cu Lembergul*, (Les relations commerciales des Pays Roumains avec Lemberg), București, 1900, 113 p.

Panaiteșcu, P. P., *La route commerciale de Pologne à la Mer Noire au Moyen Age*, RIR, 3, 1933, p. 172–193; vers. rom. *Drumul comercial al Poloniei la Marea Neagră în Evul Mediu*, în Idem, „Interpretări Românești. Studii de istorie economică și socială“, București, 1994, p. 83–98.

Panaitescu, P. P., *Legăturile moldo-polone în secolul XV și problema Chilieii*, (Les relations polono-moldaves au XVe siècle et le problème de Chilia), RSLV, 3, 1958, p. 95–115.

Racoviță, C., *Începuturile suzeranității polone asupra Moldovei (1387–1432)*, (Le début de la suzeraineté polonaise sur la Moldavie) RIR, 10, 1940, p. 237–332.

N. BURGUNDIA

Diaconescu, E., *Politica orientală burgundă și turcii în sec. XIV–XV*, (La politique orientale de la Bourgogne et les Turcs au XIV-e–XV-e siècles), CI, 1, 1925, 1, p. 8–65.

Diaconescu, E., *Călători străini în Țările Române: Guillebert de Lannoy*, (Voyageurs étrangers dans les Pays Roumains: Guillebert de Lannoy), LSG, Iași, 3, 1941, p. 221–235.

Holban, Maria, *Du caractère de l'ambassade de Guillebert de Lannoy dans le nord et le sud-est de l'Europe en 1421 et de quelques incidents de son voyage*, RESEE, 5, 1967, 3–4, p. 419–434.

Iorga, N., *Les aventures „sarrazines“ des français de Bourgogne au XVe siècle*, în „Mélanges d'histoire générale“ publ. par C. Marinescu, I, Cluj, 1927, p. 7–56.

Iorga, N., *Cronica lui Wavrin și români*, (La chronique de Wavrin et les Roumains), BCIR, 1927, p. 57–148.

O. COMERȚ; DRUMURI COMERCIALE

Iorga, N., *Istoria comerțului românesc*, (Histoire du commerce roumain), I–II, București, 1925, 327 p. + 210 p.

Iorga, N., *Drumurile de comerț creatoare ale statelor românești*, (Les routes commerciales et la genèse des Pays Roumains), București, 1928, 18 p.

Iosipescu, S., *Drumuri comerciale în Europa centrală și sud-estică și însemnătatea lor politică (sec. XIV–XVI)*, (Voies commerciales en Europe Centrale et du Sud-Est et leur importance politique XIVE–XVIE siècles), AIIAX, 19, 1982, p. 265–284.

Manolescu, R., *Comerțul Țării Românești și Moldovei cu Brașovul (secolele XIV–XVI)*, (Le commerce de la Valachie et de la Moldavie avec la ville de Brașov), București, 1965, 308 p. + 14 pl. + 1 h.

Mihăilescu, Gh., *Importanța comercială a Brăilei de la întemeiere până la căderea sub turci și relațiile cu Brașovul. Epoca 1358–1540*, (L'importance commerciale de Brăila depuis sa fondation et jusqu'à la conquête ottomane. L'époque 1358–1540), An B, 7, 1935, p. 11–30.

Olteanu, Șt., *Comerțul pe teritoriul Moldovei și Țării Românești în secolele X–XIV*, (Le commerce sur le territoire de la Moldavie et de la Valachie aux X-e–XIV-e siècles), „Studii“, 22, 1969, 5, p. 849–874.

Papacostea, Ș., *Începuturile politicii comerciale a Țării Românești și Moldovei (sec. XIV–XVI). Drum și stat*, (Les débuts de la politique commerciale de la Valachie et de la Moldavie XIVE–XVIe siècle. Route et Etat.), SMIM, 10, 1983, p. 9–55; republ. în „Geneza statului în evul mediu românesc“, Cluj, 1988, p. 151–204.

VII. PERIOADA OTOMANĂ

- Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Maria Matilda, *Contribution à l'étude de l'approvisionnement en blé de Constantinople au XVIII-e siècle*, SAO, 1, 1957, p. 13–37.
- Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Maria Matilda, *Quelques données sur le ravitaillement de Constantinople au XVI-e siècle*, AI-er CIEBSEE, 3, Sofia, 1969, p. 661–672.
- Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Maria Matilda, *Pescuitul în Delta Dunării în vremea stăpânirii otomane*, (La pêche au Delta du Danube pendant la domination ottomane), „Peuce“, 2, 1971, p. 267–282.
- Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Maria Matilda, *Aspecte ale vieții economice din porturile și schelele Dobrogei în secolele XV–XVII*, (Aspects de la vie économique dans les ports de la Dobroudja XVe–XVIIe siècle), „Peuce“, 6, 1977.
- Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Maria Matilda, *Date asupra cetății și orașului Chilia sub stăpânirea otomană în sec. XV–XVII*, (Données concernant la cité et la ville de Chilia pendant la domination ottomane — XVe–XVIIe siècle) „Peuce“, 6, 1977, p. 247–258.
- Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Maria Matilda, *La politique démographique des sultans à Istanbul (1453–1496)*, RESEE, 28, 1990, 1–4, p. 45–56.
- Alexandrescu-Dersca Bulgaru, Maria Matilda, *Sur l'administration des villes de Dobroudja sous la domination ottomane (XVe–XVIIe siècles)*, RESEE, 32, 1994, 3–4, p. 249–257.

Andreescu, C., *La France et la politique orientale de Catherine II d'après les rapports des ambassadeurs français à St. Petersburg (1775–1792)*, MERF, 1927, p. 3–155 (I); MERF, 1929, 1, p. 119–297 (II). Referiri la obiectivele rusești în problema Mării Negre; ocuparea Crimeei; vizita Ecaterinei a II-a în Crimeea și reacțiile la Constantinopol; distrugerea flotei turcești din Marea Neagră în bătălia de la Ienikale (sept 1791).

Andreescu, Șt., *Génois sur les côtes de la Mer Noire à la fin du XVI-e siècle*, RRH, 26, 1987, 1–2, p. 125–134.

Andreescu, Șt., „*Sultanul Jahja“ și Radu vodă Mihnea: un episod din istoria Mării Negre în veacul XVII*, („Le sultan Jahja“ et Radu vodă Mihnea: un épisode de l'histoire de la mer Noire au XVII-e siècle), RI, 2, 1991, 11–12, p. 679–699.

Andreescu, Șt., *O „pace prefăcută“ la Dunărea de Jos: tratativele transilvano-muntene cu Poarta din anii 1597–1598*, (Une fausse paix au Bas Danube: les négociations de la Transylvanie et de la Valachie avec la Sublime Porte en 1597–1598), RI, 5, 1994, p. 1119–1148.

Antalfy, A., *Două documente din Biblioteca Egipteană de la Cairo despre cucerirea Chiliei și Cetății Albe*, (Deux documents de la Bibliothèque Nationale du Caire concernant la conquête ottomane de Kilia et d'Akkerman), RI, 20, 1934, 1–3, p. 33–42.

Arbore, A. P., *Câteva însemnări etno-istorice asupra Dobrogei în veacul de mijloc: raguzanii*, (Quelques notes ethno-historiques sur la Dobroudja pendant le Moyen age: les Ragusains), AD, 3, 1922, 1, p. 25–33.

Arbore, A.P., *Câteva însemnări asupra grecilor, cerchezilor și arabilor din Dobrogea*, (Quelques notes sur les Grecs, les Tcherkesses et les Arabes de Dobroudja), AD, 3, 1923, 4, p. 504–507.

Arbore, A.P., *Informațiuni etnografice și mișcări de populație în Basarabia sudică și Dobrogea în veacurile XVIII–XIX, cu specială privire la coloniile bulgărești din aceste regiuni*, (Informations ethnographiques et déplacements de population dans le sud de la Bessarabie et dans la Dobroudja aux XVIIIe–XIXe siècles avec un accent particulier sur les colonies bulgares de ces régions), AD, 10, 1929, p. 1–105.

Arbore, A.P., *Caracterul etnografic al Dobrogei sudice (din epoca turcească până la 1913)*, (Le caractère ethnographique du sud de la Dobroudja, depuis l'époque turque jusqu'en 1913), AD, 19, 1938, 2, p. 77–120.

Banciu, Mădălina-Catrinel, *Mitropolia Proilavei*, (La metropole de Proilava), An B, 1, 1993, 1, p. 31–40.

- Băcilă, I. C., *Stampe și hărți privitoare la trecutul Dobrogei*, (Estampes et gravures concernant le passé de la Dobroudja), AD, 9, 1928, 2, p. 247–280.
- Beldiceanu, N., *La campagne ottomane de 1484: ses préparatifs militaires et sa chronologie*, RER, 5–6, 1960, p. 67–77; republ. în „Le monde ottoman des Balkans (1402–1566). Institutions, société, économie“, Variorum Reprints, London, 1976.
- Beldiceanu, N., *La conquête des cités marchandes de Kilia et de Cetatea Albă par Bayezid II*, SF, 23, 1964, p. 36–90; republ. în „Le monde ottoman des Balkans (1402–1566)...“
- Beldiceanu, N., *Kilia et Cetatea Albă à travers les documents ottomans*, REI, 36, 1968, 2, p. 215–262.
- Beldiceanu, N., *La Moldavie ottomane à la fin du XV-e siècle et au début du XVI-e siècle*, REI, 37, 1969, 2, p. 239–266.
- Beldiceanu, N., *En marge d'un livre sur la mer Noire*, REI, 39, 1979, p. 389–393.
- Beldiceanu-Nădejde, N., *Știri otomane privind Moldova ponto-dunăreană (1486–1520)*, (Informations ottomanes concernant la Moldavie ponto-danubienne: 1486–1520) AIIAX, 29, 1992, p. 85–117.
- Beldiceanu, N., Bacqué-Grammont, J. L., Cazacu, M., *Recherches sur les ottomans et la Moldavie ponto-danubienne entre 1484–1520*, BSOAS, 45, 1982, p. 48–66.
- Beldiceanu, N., Beldiceanu-Steinherr, Irene, *Déportation et pêche à Kilia entre 1484 et 1508*, BSOAS, 38, 1975, 1, p. 40–54.
- Beldiceanu-Steinherr, Irène, Berindei, M., Veinstein, G., *La Crimée ottomane et l'institution du timar*, AION, 29, 1979, p. 523–562.
- Bennigsen, A., Berindei, M., *Astrakhan et la politique des steppes nord-pontiques (1587–1588)*, HUS, 3–4, 1979–1980, 1, p. 71–91.
- Berindei, M., *Le rôle des fourrures dans les relations commerciales entre la Russie et l'Empire Ottoman avant la conquête de la Sibérie*, „Passé turco-tatar, présent soviétique. Etudes offertes à Alexandre Bennigsen“, Louvain-Paris, 1986, p. 89–98.
- Berindei, M., *Les Vénitiens en Mer Noire XVIe–XVIIe siècles*, CMRS, 30, 1989, 3–4, p. 207–224.
- Berindei, M., *L'Empire ottoman et la route moldave avant la conquête de Chilia et Cetatea Albă*, RRH, 30, 1991, 3–4, p. 161–188.

- Berindei, M., Veinstein, G., *Reglements de Suleyman I-er concernant le liva de Kefe*, CMRS, 16, 1975, 1, p. 57–104.
- Berindei M., Veinstein G., *Reglements fiscaux et fiscalité de la province de Bender-Aqkerman, 1570*, CMRS, 22, 1981, 2–3, p. 251–328.
- Berza, M., *La colonia fiorentina di Constantinopoli nei secoli XV–XVI e suo ordinamento secondo gli statuti*, RHSEE, 21, 1944, p. 137–154.
- Bitoleanu, I., *Unele date despre comunitățile negustorești din Dobrogea în timpul stăpânirii otomane*, (Quelques données sur les communautés marchandes de Dobroudja au temps de la domination ottomane), AIIAX, 19, 1982, p. 541–547.
- Bitoleanu, I., *Valoarea documentară a relațiilor lăsate de călători străini despre Dobrogea (sec. XIV–XVIII)*, (La valeur documentaire des relations transmises par des voyageurs étrangers sur la Dobroudja (XIV-e–XVIII-e siècles), „Comunicări de istorie a Dobrogei“, 2, 1983, Constanța, p. 21–30.
- Boca, M., *Dobrogea veche în stampe și gravuri*, (L’ancienne Dobroudja dans les estampes et les gravures), „Pontice“, 1, 1968, p. 455–507.
- Bogdan, I., *Inscripția de la 1484 de pe poarta cea mare a Cetății Albe*, (L’inscription de 1484 sur la grande porte d’Akkerman), CL, 35, 1901, 3, p. 247–253.
- Cazacu, M., Kevonian, K., *La chute de Caffa en 1475 à la lumière de nouveaux documents*, CMRS, 17, 1976, 4, p. 495–538.
- Căzan, Ileana, *Începuturile politicii pontice a Casei de Austria în scrieri umaniste și izvoare cartografice din sec. XVI*, (Les débuts de la politique pontique de la Maison d’Autriche d’après les oeuvres des umanistes et les sources cartographiques), RI, 5, 1994, 11–12, p. 1183–1195.
- Cernovodeanu, P., *England and the question of free trade in the Black Sea in the 17-th century. General survey*, RRH, 6, 1967, 1, p. 15–22.
- Cernovodeanu, P., *Relațiile economice ale Angliei cu țările române în perioada 1660–1714*, (Les relations économiques entre l’Angleterre et les Pays Roumains pendant les années 1660–1714), „Studii“, 21, 1968, 2, p. 259–272.
- Cernovodeanu, P., *Un episod din 1685 al relațiilor dintre Anglia și Moldova*, (Un épisode de 1685 des relations entre l’Angleterre et la Moldavie), „Danubius“, 5, 1971, p. 139–153.

- Cernovodeanu, P., *England's trade policy in the Levant and her exchange of goods with the Roumanian Countries under the latter Stuarts (1660–1714)*, București, 1972, 158 p.
- Cernovodeanu, P., *Interesele economice engleze la Dunărea de Jos și în Marea Neagră între 1803–1829*, RdI, 28, 1975, 11, p. 1695–1709; vers. engl. *British economic interests in the Lower Danube and the Balkans shore of the Black Sea between 1803–1829*, JEEH, 5, 1976, 1, p. 105–120.
- Cernovodeanu, P., *Anglo-Dutch mediation in the Russo-Turkish peace treaty of the Prut (1712–1713)*, SEE, 5, 1978, 1, p. 88–101.
- Cernovodeanu, P., *Les échanges économiques dans l'évolution des relations roumano-turques (XV-e–XVIII-e siècles)*, RESEE, 15, 1978, 1, p. 81–90.
- Chițescu, L., *Cu privire la cetățile Moldovei în timpul lui Ștefan cel Mare*, (A propos des forteresses de la Moldavie à l'époque d'Etienne le Grand), RdI, 28, 1975, 10, p. 1533–1546. Referiri la Chilia și Cetatea Albă și la măsurile de apărare și consolidare ale acestora.
- Ciuntu, S., *Raiua Brăilei*, (Le Raia de Braila), An B, 1, 1929, 2–3, p. 20–30.
- Ciurea, D., *Câteva date pentru istoricul Galaților (sec. XVI–XVII)*, (Quelques informations concernant l'histoire de la ville de Galatz aux XVIe–XVIIe siècles), SCȘ-Iași, 8, 1957, 1, p. 227–229.
- Columbeanu, S., *Aspecte ale istoriei navigației în România (din cele mai vechi timpuri până la tratatul de la Adrianopol)*, (Aspects de l'histoire de la navigation en Roumanie — depuis les temps anciens jusqu'au traité d'Adrianople), „Studii“, 25, 1972, 4, p. 719–742.
- Columbeanu, S., *Acțiuni navale în Marea Neagră în timpul lui Ștefan cel Mare*, (Actions navales dans la Mer Noire pendant la règne d'Etienne le Grand), RdI, 28, 1975, 1, p. 73–89.
- Columbeanu, S., *Acțiunile navale ale lui Mihai Viteazul pentru stăpânirea Dunării*, (Les actions navales de Michel le Brave pour la domination du Danube), RdI, 28, 1975, 4, p. 483–494.
- Conea, I., *Hector de Béarn. Un călător francez prin Dobrogea în 1828*, (Hector de Béarn un voyageur francais en Dobroudja en 1828), AD, 9, 1928, p. 188–206.
- Corfus, I., *Hotarul raialei Brăila la 1695*, (La frontière de la raia de Brăila en 1695), RIR, 15, 1945, p. 335–342.
- Costăchescu, M., *Arderea Târgului Floci și a Ialomiței în 1470. Un fapt necunoscut din luptele lui Ștefan cel Mare cu muntenii*, (L'incendie de Târgul de Floci et

de Ialomita en 1470. Un événement inconnu des luttes d'Etienne le Grand contre les Valaques), Iași, 1935, 208 p.

Custurea, G., *Monede feudale românești descoperite în Dobrogea*, (Monnaies médiévales roumaines découvertes en Dobroudja), „Peuce“, 8, 1980, p. 497–498.

Custurea, G., *Monede otomane descoperite la Constanța (sec. XV–XVI)*, (Monnaies ottomanes découvertes à Constantza), „Pontica“, 13, 1980, p. 341–343.

Custurea, G., *Date noi privind circulația monetară în Dobrogea medievală*, (Nouvelles données concernant la circulation monétaire dans la Dobroudja médiévale), „Pontica“, 20, 1987, p. 237–254.

Denize, E., *Relațiile comerciale româno-spaniole pînă la pacea de la Adrianopol (1829)*, (Les relations commerciales roumano-espagnoles jusqu'à la paix d'Adrianople-1829), RdI, 37, 1984, 5, p. 470–481.

Denize, E., *Ștefan cel Mare și războiul otomano-venețian din 1499–1503*, (Etienne le Grand et la guerre ottomano-vénitienne de 1499–1503), RdI, 41, 1988, 10, p. 977–991.

Denize, E., *Veneția, țările române și ofensiva otomană după căderea Constantinopolului (1453–1479)*, (Venise, les Pays Roumains et l'offensive ottomane après la chute de Constantinople), RI, 5, 1994, 11–12, p. 1157–1181.

Docan, N., *Explorațiunile austrice pe Dunăre la sfârșitul veacului al XVIII-lea*, (Explorations autrichiennes sur le Danube à la fin du XVIIIe siècle), București, 1914, 169 p. + 2 h.; extras din AARMSI, s. 2, t. 36, 1914.

Esarcu, C., *O relațiune contemporană inedită despre Ștefan cel Mare (1476)*, (Une source contemporaine inédite sur Etienne la Grand en 1476), CLT, 7, 1876, 8, p. 376–380. Este vorba de relatarea genovezilor fugari din Caffa, care au fost făcuți captivi de Ștefan cel Mare.

Florea, V., *Diplomația marilor puteri în Bosfor și Dardanele și implicațiile ei asupra Țărilor Române (1744–1812)*, (La diplomatie des grandes puissances au Bosphore et aux Dardanelles et ses implications concernant les Pays Roumains 1744–1812), „Carpica“, 18–19, 1986–1987, p. 377–385.

Gemil, T., *Două documente tătărești referitoare la campania din 1476 a sultanului Mehmed al II-lea în Moldova*, (Deux documents tartares concernant la campagne de 1476 du sultan Mehmed II en Moldavie), AIIAX, 5, 1968, p. 185–194.

Gemil, T., *Observații referitoare la încheierea păcii și stabilirea hotarului dintre Moldova și Imperiul Otoman*, RA, 60, 1983, 2, p. 117–128; vers. fr. *Quelques observations concernant la conclusion de la paix entre la Moldavie et l'Empire ottoman (1486) et la délimitation de leur frontière*, RRH, 22, 1983, 3, p. 225–238.

Georgescu, Elvira, *Un voyage en Orient au commencement du XVII-e siècle*, MERF, 9, 1931, p. 3–26. Este vorba de jurnalul lui Julien Bordier, scutier al ambasadorului Franței la Constantinopol, care în călătoria întreprinsă în Orient vizitează și orașele Caffa și Trapezunt.

Ghiață, Anca, *Contribuții noi privind unele aspecte ale societății românești din Dobrogea în secolele XV–XIX*, (Nouvelles contributions concernant quelques aspects de la société roumaine en Dobroudja), AARMSI, s. 4, 1, 1975–1976, p. 71–106.

Ghiață, Anca, *Toponimie și geografie istorică în Dobrogea medievală și modernă*, (Toponymie et géographie historique en Dobroudja médiévale et moderne), AARMSI, s. 4, 5, 1980, p. 29–61.

Giurescu, C. C., *Le voyage de Niccolo Barsi en Moldavie (1633)*, MERF, 3, 1925, 1, p. 279–330. Informații și despre orașele Chilia și Cetatea Albă.

Giurescu, C.C., *Construcții navale în Principatele Române în secolele XVII–XVIII*, (Les constructions navales dans les Principautés Roumaines aux XVII-e et XVIII-e siècles), „Omagiu P. Constantinescu-Iași“, București, 1965, p. 317–329.

Giurescu, C.C., *Informations sur la population roumaine de la Dobroudja dans les cartes médiévales et modernes*, RRH, 4, 1965, 3, p. 441–475; vers rom. *Știri despre populația românească a Dobrogei în hărți medievale și moderne*, Constanța, 1966, 64 p. + 2 h.

Gluck, E., *Imaginea litoralului românesc pe harta nautică a lui Iehuda Ben Zara (1497)*, (Image du littoral roumain sur la carte nautique d'Iehuda Ben Zara–1497), „Pontica“, 17, 1984, p. 241–244.

Goldenberg, S. [Ardeleanu, G.S.], *Contribuție la istoria expedițiilor de la Azov (1696–1699)*, (Contribution à l'histoire des expéditions d'Azov 1696–1699), „Studii“, 9, 1956, 2–3, p. 91–106.

Gorovei, Șt. S., *Pacea moldo-otomană din 1486. Observații pe marginea unor texte*, (La paix moldo-ottomane de 1486. Observations en marge de quelques textes), RdI, 35, 1982, 7, p. 807–821.

- Guboglu, M., *L'Inscription turque de Bender relative à l'expédition de Soliman le Magnifique en Moldavie (1538)*, SAO, 1, 1957, p. 175–187.
- Hotnog, T., *Numele tătăresc al Chilieii la sfârșitul secolului al XVI-lea*, (Le nom tartare de Kilia vers la fin du XVIe siècle), RIR, 8, 1938, p. 242.
- Iorga, N., *Actul lui Mahomed al II-lea pentru negustorii din Cetatea Albă (1456)*, (Le privilège de Mehmed II pour les marchands de Cetatea Albă), RI, 10, 1924, 4–6, p. 105.
- Iorga, N., *Din viața socială a Brăilei sub Turci*, (La vie sociale à Brăila sous le domination ottomane), AARMSI, s. 3, 14, 1933, p. 131–143 + 2 pl.
- Iosipescu, S., *Ștefan cel Mare — coordonate de strategie pontică*, (Etienne le Grand — coordonnées de stratégie pontique), RdI, 35, 1982, 5–6, p. 639–653.
- Iosipescu, S., *François de Pavie de Fourquevaux: călătoria pe Marea Neagră și prin Moldova în 1585–1586*, (François de Pavie de Fourquevaux: le voyage sur la Mer Noire et à travers la Moldavie en 1585–1586), „Românii în istoria universală“, III/3, Iași, 1988, p. 31–50
- Isăcescu, Elena, *Contribuții la studiul circulației monetare în orașul Galați în secolul al XVIII-lea și la începutul secolului al XIX-lea*, (Contributions à l'étude de la circulation monétaire à Galatz au XVIII-e siècle et au commencement du XIX-e siècle), „Danubius“, 4, 1970, p. 185–195.
- Karadja, C. I., *Le voyage de Michel Eneman de Bender à Constantinople en 1709*, RHSEE, 6, 1929, 10–12, p. 365–372.
- Karadja, C. I., *Un journal de route à travers la Bessarabie et la Dobrogea en 1710*, RHSEE, 6, 1929, 10–12, p. 364–365. Jurnalul aparține suedezului Cornelius Loos trimis de Carol al XII-lea în misiune la Constantinopol.
- Karadja, C. I., *Le journal de Paul Jamjouglu de Constantinople à Hotin en 1746*, RHSEE, 7, 1930, p. 17–34.
- Lepși, I., *O veche hartă manuscrisă a regiunilor românești*, (Une vieille carte-manuscrit des régions roumaines), Arh. Bas., 5, 1933, 3, p. 253–258 + 1 pl. Hartă anonimă, nedată, care include și Dobrogea.
- Mateescu, T., *Știri noi despre prezența mocanilor în Dobrogea în timpul stăpânirii otomane*, (Nouvelles informations concernant la présence des „mocani“ en Dobroudja pendant la domination ottomane), RA, 48, 1971, 3, p. 391–417.
- Mateescu, T., *Arhivele din Dobrogea în timpul stăpânirii otomane*, (Les archives de la Dobroudja pendant la domination ottomane), RA, 51, 1974, 1–2, p. 229–240.

- Mateescu, T., *Dobrudja according to Michael the Brave's plan*, RESEE, 15, 1977, 2, p. 273–278.
- Mateescu, T., *Les diocèses orthodoxes de la Dobroudja sous la domination ottomane*, „Balkan Studies“, 13, 1972, p. 279–300; vers. rom. în BOR, 95, 1977, 9–12, p. 971–975.
- Mateescu, T., *La population roumaine du littoral de Dobroudja de la Mer Noire sous la domination ottomane*, „Dacoromania“, 4, 1977–1978, p. 101–106.
- Mateescu, T., *Permanența și continuitatea românilor în Dobrogea*, (La permanence et la continuité des Roumains en Dobroudja), București, 1979, 127 p. + 8 pl.
- Mateescu, T., *Contribuții la istoria instituțiilor administrative ale românilor din Dobrogea în timpul stăpânirii otomane*, (Contributions à l'histoire des institutions administratives des Roumains de Dobroudja pendant la domination ottomane), AIIAX, 17, 1980, p. 609–614.
- Mateescu, T., *Chilia Veche și biserica românească în această localitate în timpul stăpânirii otomane*, (Chilia Veche et l'église roumaine de cette localité pendant la domination ottomane), BOR, 99, 1981, 3–4, p. 342–347.
- Mateescu, T., *Pescuitul în Dobrogea în timpul stăpânirii otomane*, (La pêche en Dobroudja pendant la domination ottomane), AIIAX, 28, 1991, p. 211–220.
- Maxim, M., *Le régime juridique des chrétiens dans les ports roumains sous l'administration ottomane (XVI-e–XVII-e siècles)*, AUB, 29, 1980, p. 85–89.
- Maxim, M., *Teritorii românești sub administrație otomană în secolul al XVI-lea*, (Territoires roumains sous l'administration ottomane aux XVI-e siècle), RdI, 36, 1983, 8, p. 802–817 (I); RdI, 36, 1983, 9, p. 879–890.
- Mehmed, M. A., *Aspecte din istoria Dobrogei sub dominația otomană în veacurile XIV–XVII (Mărturiile călătorului Evlia Celebi)*, (Aspects de l'histoire de la Dobroudja sous la domination ottomane du XVe au XVIIe siècle. Les témoignages du voyageur Evlia Celebi), „Studii“, 18, 1965, 5, p. 1097–1116.
- Mehmed, M. A., *La politique ottomane à l'égard de la Moldavie et du Khanat de Crimée vers la fin du règne du sultan Mehmed II „le Conquérant“*, RRH, 13, 1974, 3, p. 509–533.
- Mircea, I.R., *Țara Românească și închinarea raialei Brăila*, (La Valachie et la rédition de la raia de Braila), „Balcania“, 4, 1941, p. 451–478.
- Năsturel, P. Ș., *Din legăturile dintre Moldova și Crimeea în secolul al XV-lea. Pe marginea unei inscripții grecești*, (Considérations sur les relations entre la

Moldavie et la Crimée au XV-e siècle. En marge d'une inscription grecque), „Omăgiu lui P. Constantinescu-Iași“, București, 1965, p. 261–266.

Năsturel, P. S., *Phases et alternatives de la conquête ottomane de la Dobroudja au XV-e siècle*, ACIESEE-2, 3, Atena, 1978, p. 49–52.

Netta, G., *Expansiunea economică a Austriei și explorările ei orientale*, (L'expansion économique de l'Autriche et ses explorations orientales), București, 1930, 268 p. + 5 pl. Cuprinde jurnalul și raportul lui Wenzel von Brognard care include harta generală a Bosforului și a coastei de apus a Mării Negre, planul cetății și orașului Varna, fortificațiile de la Tulcea și Isaccea. Toate aceste date au fost obținute cu ocazia călătoriei făcute în 1785.

Oțetea, A., *L'établissement de la légation napolitaine à Constantinople*, ARBSH, 15, 1929, p. 53–72.

Oțetea, A., *Contribution à la Question d'Orient. Esquisse historique suivie de la correspondance inédite des envoyés du roi des Deux-Siciles à Constantinople (1741–1821)*, Bucarest, 1930, 366 p.

Papacostea, Ș., *La Moldavie Etat tributaire de l'Empire ottoman au XV-e siècle: le cadre international des rapports établis en 1455–1456*, RRH, 13, 1974, 3, p. 445–461.

Papacostea, Ș., *Țelurile campaniei lui Ioan Albert în Moldova (1497): un nou izvor*, (Les buts de la campagne de Jean Albert en Moldavie: une nouvelle source), RdI, 27, 1974, 2, p. 257–262. Expediția a reprezentat ultima mare încercare a Poloniei (până la domnia lui Mihai Viteazul) de a redeveni un factor politic la Marea Neagră.

Papacostea, Ș., *Caffa et la Moldavie face à l'expansion ottomane (1453–1484)*, GMN, București, 1977, p. 131–153.

Păltănea, P., *Povestirea rimată „Istorie de patima Galaților și războiul ruso-turc din 1768–1774*, (Le récit en vers „L'histoire des malheurs de Galatzi“ et la guerre russo-turque de 1768–1774), „Danubius“, 1, 1967, p. 213–222.

Păltănea, P., *Comerțul Moldovei cu apusul prin Galați în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea*, (Le commerce de la Moldavie avec l'Occident par le port Galatz dans la seconde moitié du XVIII-e siècle), „Danubius“, 4, 1970, p. 197–218.

Păltănea, P., *Organizarea administrativă a orașului Galați până la Regulamentul Organic*, (L'Organisation administrative de la ville de Galatz jusqu'au Règlement Organique), AIIAX, 17, 1980, p. 303–319.

Pippidi, A., *Le Bas Danube dans un projet diplomatique français au temps du Premier Empire (1800–1812)*, RESEE, 9, 1971, 2, p. 275–279.

Pippidi, A., *Călători italieni în Moldova și noi date despre navigația în Marea Neagră în secolul XVII*, (Voyageurs italiens en Moldavie et nouvelles données concernant la navigation dans la Mer Noire au XVIIe siècle), AIIAX, 22, 1985, 2, p. 611–621.

Poghirc, C., *Goths et Tatars en Crimée au XVI-e siècle (D'après le témoignage de Busbecq)*, SAO, 5–6, 1967, p. 405–409.

Popescu Radu, Anca, *O hartă osmană a Dobrogei de la mijlocul secolului XVII*, (Une carte ottomane de la Dobroudja au milieu du XVIIe siècle), AIIAX, 22, 1985, 2, p. 631–637.

Popescu, Anca, *Termes roumains dans les dispositions commerciales ottomanes de Qanunname de Braila (1570)*, RRH, 34, 1995, 1–2, p. 201–206.

Rezachievi, C., *Les luttes pour l'indépendance menées par les pays roumains dans le zone du Bas Danube et de la Mer Noire à l'époque de Michel le Brave*, RRH, 19, 1980, 4, p. 591–598.

Rosetti, R., *Une supposition erronée sur la politique d'Etienne le Grand*, RHSEE, 4, 1927, 10–12, p. 320–325. Combate teza lui O. Tafrali conform căreia prin căsătoria cu Maria de Mangop, Ștefan cel Mare ar fi putut emite pretenții asupra Crimeei sau chiar asupra tronului Constantinopolului.

Rosetti, R., *Granițele Moldovei pe vremea lui Ștefan cel Mare*, (Les frontières de la Moldavie sous le règne d'Etienne le Grand), AARMSI, s. 3, 15, 1934, p. 81–91. Granița de sud-est o constituia litoralul Mării Negre, iar cea de sud era formată din Milcov, Putna, Siret și Dunăre.

Simion, G., *Observații asupra unor probleme numismatice și economice la Dunărea de Jos în lumina unor tezaure monetare de la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea*, (Observations sur quelques problèmes numismatiques et économiques de la région du Bas Danube à la lumière de quelques trésors monétaires de la fin du XVIIIe siècle et du début du XIXe siècle) „Peuce”, 2, 1971, p. 293–333.

Șerban, C., *Un episod al campaniei de la Prut: cucerirea Brăilei (1711)*, (Un épisode de la campagne sur le Pruth: la conquête de Braila), SMIM, 2, 1957, p. 449–456.

Șerban, C., *Avut-a loc un conflict între Ștefan cel Mare și Vlad Țepeș în 1462?*, (Y a-t-il eu un conflit entre Etienne le Grand et Vlad l'Empaleur en 1462?), SAI, 32, 1976, p. 77–82. Autorul neagă evidența unui conflict între Vlad Țepeș și

Ștefan cel Mare pentru Chilia. În același timp consideră că după moartea lui Iancu de Hunedoara cetatea ar fi fost recuperată de moldoveni și că Vlad Țepeș ar fi recucerit-o.

Șerban, C., Șerban, Victoria, *Rolul economic și politic-militar al orașelor din Dobrogea de nord în secolele XVI–XVIII*, (*Le rôle économique, politique et militaire des villes du nord de la Dobroudja aux XVIe–XVIIIe siècles*), „Peuce“, 2, 1971, p. 283–291.

Tertecel, A., *Izbucnirea războiului ruso-otoman din 1710–1711 pentru stăpânirea bazinului Mării Negre (Un izvor narativ otoman)*, (*Le début de la guerre russo-ottomane pour la possession du bassin de la Mer Noire. Une source narrative ottomane*), RI, 5, 1994, 11–12, p. 1197–1209.

Toderașcu, I., *Marina Țării Moldovei până la Unirea Principatelor Române*, (*La marine de la Moldavie jusqu'à l'Union des Principautés*), AIIAX, 14, 1977, p. 23–40.

Țighiliu, Iolanda, *Dunărea și pax otomanica în secolele XVI–XVIII*, (*Le Danube et la pax ottomanica aux XVIe–XVIIIe siècles*), RI, 5, 1994, 11–12, p. 1149–1156.

Ungureanu, M.R., *Un document cartografic de la finele secolului XVII*, (*Un document cartographique de la fin du XVIIe siècle*), AIIIX, 30, 1993, p. 577–583. Hartă a lui Nicolas de Fer (1705) care include coasta vestică a Mării Negre.

Vasiliu, Virginia, *Sur une chronique italienne regardant la conquête turque dans la seconde moitié du XV-e siècle*, MERF, 6, 1928, p. 3–54. Este vorba de relatarea cuceririi Chiliei și Cetății Albe în cronica lui Marco Guazzo.

Vâlsan, G., *Românii din Dobrogea (de pe o hartă din circa 1769-1774)*, (*Les Roumains de Dobroudja sur un carte de 1769–1774*) AD, 1, 1920, 4, p. 532–540.

Vâlsan, G., *Harta Moldovei de Dimitrie Cantemir* (*La carte de la Moldavie de Dimitrie Cantemir*), AARMSI, s. 3, 6, 1927, p. 193–211 + 1 h. Harta include și o porțiune a Mării Negre precum și Dunărea pe segmentul Iglîța—Deltă.

Vâlsan, G., *Românii în Delta Dunării la sfârșitul secolului XVIII*, (*Les Roumains du Delta du Danube à la fin du XVIIIe siècle*), „Omagiu lui I. Bianu“, București, 1927, 7 p. (extras) Descriere a hărții „Carte du Danube depuis la ville Hirșova jusqu'à son embouchure dans la Mer Noire avec la description de sa profondeur“ cca. 1780–1870.

VIII. PERIOADA CONTEMPORANĂ

A. PROBLEMA STRÂMTORILOR

Bodin, D.I., *Politica economică a Regatului Sardiniei în Marea Neagră și pe Dunăre în legătură cu Principatele Române*, (La politique économique du Royaume de Sardaigne dans la Mer Noire et sur le Danube à l'égard des Pays Roumains), RIR, 9, 1939, p. 137–146.

Boicu, L., *Principatele Române în proiectele lui Karl von Bruck și Lorenz von Stein de constituire a MittelEuropei în epoca războiului Crimeei*, (Les Principautés Roumaines dans les projets de Karl von Bruck et Lorenz von Stein concernant la MittelEuropa à l'époque de la guerre de Crimée), SCȘ-Iași, 13, 1962, 1, p. 33–53. Este relevantă importanța Mării Negre și a Dunării în cadrul acestor planuri.

Cristian, V., *La Roumanie et les traités de paix de San Stefano et de Berlin*, RRH, 17, 1978, 1, p. 51–76.

Dașcovici, N., *La question du Bosphore et des Dardanelles*, Genève, 1915, 307 p.

Dașcovici, N., *Marea noastră sau regimul strâmtorilor*, (La Mer Noire et le régime des Détroits), Iași, 1937, 306 p. + 1 h.

Deutsch, R., *La Roumanie et le problème des Détroits à Montreux en 1936*, RRH, 6, 1967, 1, p. 39–56.

Deutsch, R., *Die Entstehung des Meerengenvertrages von Montreux*, Bukarest, 1971, 267 p.

Dobre, Al. C., *Contribuțiuni noi la cunoașterea problemei strâmtorilor Bosfor și Dardanele*. (Nouvelles contributions à la connaissance du problème des Détroits), București, 1915, 20 p. + 2 h.

- Fundăteanu, P.C., *Regimul Strâmtoarelor*, (Le régime des Détroits), București, 1925, 30 p. extras din „Economia Națională“, 8–9, 1925.
- Fundăteanu, P.C., *Libertatea mărilor și prizele maritime*, (La liberté des mers et les prises maritimes) București, 1936, 437 p.
- Gogeanu, P., *Strâmtoarele Mării Negre de-a lungul istoriei*, (Les Détroits de la Mer Noire le long de l'histoire), București, 1966, 206 p.
- Ionescu, Tr., *Atitudinea diplomației franceze în problema Mării Negre și a Dunării de Jos de la Congresul de la Paris (1856) până la Congresul de la Berlin (1878)*, (L'attitude de la diplomatie française concernant le problème de la Mer Noire et du Bas Danube depuis le Congrès de Paris — 1856 — et jusqu'au Congrès de Berlin - 1878), RdI, 33, 1980, 11, p. 2125–2143.
- Iorga, N., *Dardanelele. Amintiri istorice*, (Les Dardanelles. Souvenirs historiques), AARMSI, s. 2, 37, 1915, p. 385–413.
- Maciu, V., *România și conferința din Constantinopol din dec. 1876-ian. 1877*, AUB, 9, 1957, p. 165–184; vers. fr. *La Roumanie et la Conférence de Constantinople de décembre 1876 - janvier 1877*, RRH, 1, 1962, 2, p. 325–350.
- Popa, M.N., *Poziția României față de Turcia în perioada Conferinței de la Lausanne și în anii imediat următori*, (La position de la Roumanie envers la Turquie à la Conférence de Lausanne et dans les années suivantes), AUB, 17, 1968, p. 141–154. Este tratată și problema strâmtoarelor.
- Rădulescu, A., *Regimul juridic al Bosforului și Dardanelelor*, (Le régime juridique du Bosphore et des Dardanelles), București, 1940, 31 p.; extras din AARMSI, s. 3, t. 23, 1941.
- Rădulescu-Zoner, Ș., *Die Stellung der Rumänischen Diplomatie gegenüber dem internationalen Schifffahrtsstatut auf dem Schwarzen Meer zu Beginn des 20. Jahrhunderts*, „Dacoromania“, 3, 1975–1976, 39–44.
- Rădulescu-Zoner, Ș., *Die Einstellung der Zentralmächte gegenüber der Donau und der Schwarzmeerfrage während der Debatten des Berliner Kongresses*, RESEE, 16, 1978, 3, p. 445–463.
- Rădulescu-Zoner, Ș., *Romania and the Straits Question at the beginning of the 20-th century*, RESEE, 18, 1980, 3, p. 413–423.
- Rădulescu-Zoner, Ș., *Dunărea, Marea Neagră și Puterile Centrale 1878–1928*, (Le Danube, la Mer Noire et les Puissances Centrales 1878–1928), Cluj, 1982, 176 p.

Seftiuc, I., *La Roumanie et la question des Détroits après la première guerre mondiale (1919–1920)*, RRH, 5, 1966, 2, p. 275–302.

Seftiuc, I., *România și conferința de la Montreux*, (La Roumanie et la Conférence de Montreux), AIIAX, 6, 1969, p. 97–126.

Seftiuc, I., *România și activitatea Comisiei internaționale a strâmtorilor (1924–1936)*, (La Roumanie et l'activité de la Commission internationale des Détroits 1924–1936), AIIAX, 9, 1972, p. 403–415.

Seftiuc I., Cârțână, I., *România și problema strâmtorilor*, (La Roumanie et le problème des Détroits), București, 1974, 431p.

Zamfirescu, D., *Bosforul și Dardanelele față de interesele românești*, (Les Détroits selon les intérêts Roumains), AARMSI, s. 2, t. 37, 1915, p. 49–71.

B. PROBLEMA DUNĂRII

Antipa, Gr., *Dunărea și problemele ei științifice, economice și politice*, (Le Danube et ses problèmes scientifiques, économiques et politiques), București, 1921, 191 p.

Antipa, Gr., *Chestiunea Dunării*, (La question du Danube), București, 1924, 37 p. extras din vol. „Politica externă a României“.

Bădulescu, Lucia, Canja, Gh., Glaser, E., *Contribuții la studiul istoriei regimului internațional de navigație pe Dunăre*, (Contribution a l'étude de l'histoire du régime international de navigation sur le Danube), București, 1957, 433 p.

Băicoianu, *Dunărea, privire istorică, economică și politică*, pref. de Vintilă Brătianu, București, 1915, 448 p.+ 13 pl.; vers. fr. *Le Danube. Aperçu historique, économique et politique*, Paris, 1917, 294 p.

Băicoianu, C. I., *Dunărea văzută prin prisma tratatului din București. O lămurire a concepției germane despre pace și dreptate*, (Le Danube à la lumière du traité de Bucarest. Une explication de la conception allemande sur la paix et la justice) București, 1921, 48 p.

Băicoianu, C. I., *Handelspolitische Bestrebungen Englands zur Erschliessung der unteren Donau. Die wirtschaftliche Bedeutung des Schwarzen Meerhafens von Constantza einst und jetzt. Ein Beitrag zur rumänischen Eisenbahn und Wasserstrassenpolitik*, München-Leipzig-Berlin, 80 p. + 4 pl.

Băicoianu, C. I., *Acordul româno-german în raport cu problema zonelor libere și a Dunării*, (L'accord roumano-allemand concernant le problème des zones libres et du Danube) București, 1939, 15 p.

- Brătianu, G. I., *Le problème des frontières russo-roumaines pendant la guerre de 1877–1878 et au Congrès de Berlin*, București, 1928, 51p.
- Callimachi-Catargi, N., *Appendice au livre vert roumain sur la question du Danube*, Paris, 1881, 31 p.
- Cantili, Gh. P., *Le Danube sous le régime des traités*, București, 1901, 93 p.
- Cantili, Gh. P., *Comisiunea europeană a Dunării*, (La commission européenne du Danube), București, 1902, 48 p.
- Dașcovici, N., *Dunărea internațională și ținutul românesc al Gurilor*, (Le Danube international et la contrée roumaine des embouchures), „Dobrogea 50...“, București, 1928, p. 771–777.
- Dașcovici, N., *Regimul Dunării și al Strâmtoarelor*, (Le régime du Danube et des Détroits), Iași, 1943, 211 p.
- Drăghicescu, M., *Note pentru a servi la istoricul principalelor puncte pe Dunăre de la gura Tisei până la mare și pe coastele mării de la Varna la Odessa*, Galați, (Notes pour servir à l'histoire des principaux points sur le Danube de l'embouchure de Tisa jusqu'à la mer et sur les bords de la mer de Varna à Odessa) 1892, 152 p.
- Drăghicescu, M., *Dunărea de la Orșova la Mare și coastele mării de la Varna la Cetatea Albă*, (Le Danube d'Orșova jusqu'à la Mer Noire et les côtes depuis Varna jusqu'à Akkerman), Galați, f.a., 144 p. + 6 pl.
- Engelhard, E., *Etudes sur les embouchures du Danube*, Galați, 1862, 109 p.
- Fotino, N., *Regimul semicolonial al Dunării impus de imperialismii anglo-francezi. Statutul definitiv al Dunării din anul 1921*, (Le régime semi-colonial du Danube imposé par les impérialistes anglo-français. Le statut définitif du Danube de 1921), „Studii. RdI“, 8, 1955, 2, p. 7–29.
- Gafencu, Gr., *Préliminaires de la guerre a l'est*, Geneve, 1944; foarte important capitolul 3 *La lutte pour les bouches du Danube*, p. 79–101.
- Gogeanu, P. *Dunărea și relațiile internaționale*, (Le Danube et les relations internationales), București, 1970.
- Rădulescu-Zoner, Ș., *La souveraineté de la Roumanie et le problème du Danube après le Congrès de Berlin (1880–1883)*, RESEE, 9, 1971, 1, p. 147–152.
- Stan, G., *Comisia europeană a Dunării (1856–1944)*, (La commission européenne du Danube), „Culegere de referate“, Dir. gen. a Arhivelor Statului, București, 1971, p. 63–71.

Sturdza, D.A., *Les travaux de la commission européenne des Bouches du Danube (1859–1911). Actes et documents*, Viena, 1913, 248 p + 7 tab.

* * * *Comisia Europeană a Dunării (1856–1949): inventar arhivistic* (La Commission Européenne du Danube 1856–1949), ed. de C. Bejan, A. Duță, S. Iordache, București, 1987, 251 p.

* * * *Mémoire sur l'achèvement des travaux d'amélioration exécutés aux embouchures du Danube par la Commission Européenne du Danube*, Galați, 1890, 71 p. + 3 h.

C. COMERȚ; TRANSPORTURI; VIAȚĂ ECONOMICĂ

Andreescu, V. A., *Redresarea porturilor Galați și Brăila prin reînființarea zonelor libere și istoricul lor*, (Le redressement des ports Galatz et Brăila par le rétablissement des zones libres et leur historique), București, 1946, 52 p.

Andrei, V., *Din încercările de construire a digului din portul Galați în prima jumătate a secolului trecut*, (Les tentatives de construction du digue du port Galatz, dans la première moitié du XIX-è siècle), „Danubius“, 10, 1980, p. 175–183.

Atanasiu, Carmen, *Participarea marinei comerciale românești la primul război mondial*, (La participation de la marine commerciale roumaine à la première guerre mondiale), RdI, 32, 1979, 10, p. 1935–1940.

Atanasiu, Carmen, *Contribuții la o posibilă istorie a marinei comerciale române*, (Contribution à une histoire de la marine marchande roumaine), RI, 1, 1990, 11–12, p. 1014–1025.

Avakian, G.M., *Cetatea Albă în secolul al XIX-lea*, (Akkerman au XIXe siècle), ArhBas, 2, 1930, p. 441–449.

Bezviconi, Gh., *Navigația basarabeană*, (La navigation de la Bessarabie), „Viața Basarabiei“, 2, 1933, p. 45–56.

Bîrdeanu, N., *Porturile României în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*, (Les ports de la Roumanie dans la deuxième moitié du XIXe siècle), „Studii. RdI“, 25, 1972, 2, p. 315–324.

Bîrsan, T.V., *Flota comercială maritimă a României*, (La flotte maritime marchande de la Roumanie), RS, 18, 1969, 2, p. 93–99.

Bușă, Daniela, *Comerțul exterior al României prin marile porturi cu țările din sud-estul Europei la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al*

XX-lea, (Le commerce extérieur de la Roumanie avec les Pays du sud-est de l'Europe, réalisé par les grands ports à la fin du XIX-e siècle et au début du XX-e siècle) RI, 3, 1992, 9–10, p. 963–977.

Bușe, C., *Comerțul exterior al Moldovei prin portul Galați între anii 1856–1861*, (Le commerce extérieur de la Moldavie par le port Galatz entre 1856–1861), „Studii. RdI“, 23, 1970, 2, p. 313–339.

Bușe, C., *Consecințele imediate ale înființării porto-franco la Galați (1837–1841)*, (Les conséquences immédiates de l'instauration du régime de port franc à Galatz), RA, 47, 1970, 1, p. 87–101.

Bușe, C., *Le commerce extérieur de la Moldavie par le port de Galați durant la période 1837–1847*, RRH, 12, 1973, 4, p. 299–315.

Bușe, C., *Comerțul exterior prin portul Galați sub regimul de port franc (1837–1883)*, (Le commerce extérieur par la ville de Galatz sous le régime de port franc), București, 1975, 203 p.

Bușe, C., Penelea, Georgeta, *Structure démographique, sociale, et économique des ports danubiens de Braila et Galatzi au milieu du XIX-e siècle*, AUB, 29, 1980, p. 91–97.

Callimachi, S., Georgescu, V., *Une source anglaise relative au commerce sur le Danube (1837–1838)*, RRH, 3, 1964, 2, p. 255–276.

Cebuc, Al, Mocanu, C., *Din istoria transporturilor de călători în România*, (Pages de l'histoire des transports de voyageurs en Roumanie), București, 1967, 231 p.; date despre transportul maritim și fluvial.

Cernovodeanu, P., *Românii și primele proiecte de construire a canalului Dunăre-Marea Neagră*, (Les Roumains et les premiers projets de réalisation du canal Danube - Mer Noire), RdI, 29, 1976, 2, p. 189–209.

Cernovodeanu, P., *An unpublished British source concerning the international trade through Galatz and Braila between 1837 and 1848*, RRH, 16, 1977, 3, p. 517–531.

Cernovodeanu, P., *Relațiile comerciale româno-engleze în contextul politicii orientale a Marii Britanii (1803–1878)*, (Les relations commerciales roumano-anglaises dans le contexte de la politique orientale de la Grande Bretagne), Cluj, 1986, 404 p.

Cernovodeanu, P., *Anglo-Romanian trade relations between 1878–1900*, RRH, 29, 1990, 3–4, p. 251–273.

- Cernovodeanu, P., *O scrisoare din 1853 privind proiectul construirii canalului Dunăre-Marea Neagră*, (Une lettre de 1853 concernant le projet de construction du canal Danube-Mer Noire), în „Istoria ca lectură a lumii“, Iași, 1994, p. 219–224.
- Cernovodeanu, P., Marinescu, Beatrice, Gavrilă, Irina, *Comerțul britanic prin Galați și Brăila între 1837–1852*, (Le commerce britannique par Galatz et Brăila entre 1837–1852), RdI, 31, 1978, 4, p. 629–650.
- Christodorescu, G., *Din nevoile portului Constanța*, (Les besoins du port Constantza), Constanța, 1903, 77 p.
- Ciorbea, V., *Considerații asupra traficului și a mișcării maritime din portul Constanța în perioada interbelică*, (Considérations sur le trafic et les activités maritimes dans le port de Constantza pendant l’entre-deux-guerres), AIIAX, 14, 1977, p. 377–388.
- Ciorbea, V., *Contribuții la cunoașterea construcțiilor și instalațiilor portului Constanța în perioada interbelică*, (Contributions concernant les constructions et les installations dans le port de Constantza pendant l’entre-deux-guerres), AIIAX, 15, 1978, p. 175–184.
- Ciorbea, V., *Preocupări privind modernizarea și transformarea portului Constanța în port național (1878–1900)*, (Préoccupations concernant la modernisation et la transformation du port de Constantza en port national 1878–1900), RI, 1, 1990, 11–12, p. 1005–1013.
- Ciorbea, V., *Portul Constanța de la antichitate la mileniul III*, (L’histoire du port Constantza de l’antiquité au IIIe millénaire), Constanța, 1994, 280 p.
- Cotovu, V., *Instalațiile pentru navigația maritimă pe coastele Cadrilaterului*, (Installations pour la navigation maritime sur les côtes de Quadrilatère), AD, 19, 1938, 3, p. 53–57.
- Demetriad, P., *Activitatea porturilor și docurilor Brăila în perioada 1 aprilie 1934–31 marie 1935 în raport cu anii precedenți*, (L’activité du port Braila dans l’intervalle 1 avril 1934– 31 mars 1935 en rapport avec les années précédentes), AnB, 7, 1935, p. 53–66.
- Diana, Anna-Maria, Lungu, Georgeta, *Construirea și răscumpararea liniei ferate Constanța-Cernavodă*, (La construction et le rachat de la voie ferrée Constantza-Cernavodă), „Pontica“, 20, 1987, p. 267–273.
- Gagiulescu, I.I., *Comerțul României terestru, fluvial și maritim*, (Le commerce de la Roumanie: terrestre, fluvial et maritime) Brăila, 1905, 98 p.

- Georgescu, N.J., *Căile de apă ale României Mari*, (Les routes navales de la Grande Roumanie) București, 1919, 48p.
- Iavorschi, Gh., *Din istoricul Bursei de cereale și mărfuri Brăila*, (De l'histoire de la Bourse de céréales et de marchandises Brăila), AnB, 1, 1993, 1, p. 41–54.
- Ionescu, Tr., *L'échange maritime des marchandises entre les Principautés Danubiennes et la France durant la période 1829–1848*, RRH, 13, 1974, 2, p. 269–284.
- Lascu, S.Gh., *Mărturii documentare privind elaborarea unor proiecte ale canalului Dunăre-Marea Neagră*, (Témoignages documentaires concernant l'élaboration de projets concernant le canal Danube-Mer Noire), RdI, 37, 1984, 6, p. 534–555.
- Lascu, S., *Comerțul și portul brăilean la începutul secolului al XX-lea și receptarea lor în paginile presei locale*, (Le commerce et le port de Brăila au début du XXe siècle et leur écho dans la presse locale), AnB, 1, 1993, 1, p. 91–106.
- Lazarovici, E.B., *Construcția și exploatarea portului Constanța*, (La construction et l'exploitation du port Constantza), AD, 1, 1920, 1, p. 39–100.
- Lungu, T., *Romanian-Egyptian trade relations before the outbreak of the first World War (1885–1914)*, RRH, 8, 1969, 5, p. 899–908.
- Marinescu, C., *Aspecte privind naționalizarea mijloacelor de transport pe apă în regiunea Galați*, (Aspects concernant la nationalisation des moyens de transport sur l'eau dans la région de Galatz), SAI, 6, 1964, p. 301–324.
- Mărieș, Stela, *Unveröffentlichte Dokumente in deutschen Archiven über das Projekt des Donau-Schwarzen Meers Kanalbaus (1855–1856)*, RRH, 26, 1987, 3, p. 229–243; vers.rom. *Documente inedite din arhivele germane privind proiectul de construire a canalului Dunăre-Marea Neagră (1855–1856)*, ArhO, 6, 1989, p. 153–160.
- Mocioiu, N.I., *Din istoria economică, politică și socială a orașului și județului Brăila în anii Unirii Principatelor*, (De l'histoire économique, politique et sociale de la ville et du département de Brăila dans les années de l'Union des Principautés), SAI, 5, 1963, p. 467–477.
- Oprea, P., *Înfăptuirea regimului de porto-franco la Galați și consecințele ei imediate*, (L'institution du régime de port franc à Galatz et ses conséquences immédiates), „Studii. RdI”, 12, 1959, 2, p. 667–679.
- Papacostea-Danielopolu, Cornelia, *Le commerce balkanique des ports danubiens et le progrès de la marine marchande française (1848–1859)*, RESEE, 24, 1986, 1, p. 17–26.

- Paraschiv, C., *Instalarea cablului submarin Constanța-Constantinopol și Convenția româno-germană din 1899*, (L'Installation du cable sous-marin Constantza-Constantinople et la convention roumano-allemande de 1899), RI, 1, 1990, 11–12, p. 993–1004.
- Pașcalău, Gh., *Tratatul de comerț și navigație anglo-român din 6 august 1930*, (Le traité de commerce et de navigation anglo-roumain du 6 Aout 1930), RI, 1, 1990, 11–12, p. 951–973.
- Păltănea, P., *Comerțul Moldovei cu apusul prin Galați în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea*, (Le commerce de la Moldavie avec l'Occident dans la seconde moitié du XVIIIe siècle), „Danubius“, 4, 1970, p. 197–218.
- Penelea, Georgeta, *Brăila, port internațional (1829–1848)*, (Brăila port international 1829–1848), AARMSI, s. 4, 7, 1982, p. 59–67.
- Roșculeț, M., *Evoluția portului Constanța. Construcția și exploatarea lui*, (Le développement du port Constantza. Sa construction et son exploitation), București, 1939, 184 p.
- Russu, D. D., Bujoreanu, Gh., *Contribuții la cunoașterea înfăptuirii regimului de porto-franco la Galați (1830–1837)*, (Contributions à la connaissance de la réalisation du régime de port-franc à Galatz), „Danubius“, 5, 1971, p. 155–163.
- Saizu, I., *Situația căilor de comunicație ale României între anii 1922–1928*, (La situation des voies de communication de la Roumanie entre 1922–1928), „Studii. RDI“, 22, 1969, 2, p. 249–270. Transporturilor maritime și fluviale le sunt consacrate p. 260–264.
- Șandru, D., Ciorbea, V., *Piscicultura în Dobrogea între cele două războaie mondiale*, (La pisciculture en Dobroudja pendant l'entre deux-guerres), AIIAX, 20, 1983, p. 301–309.
- Șerban, C., *Amenajări portuare dunărene în timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza*, (Aménagements des ports du Danube pendant le règne d'Alexandre Jean Cuza), RI, 5, 1994, 11–12, p. 1211–1214.
- Taftă, Lucia, *Intérêts commerciaux belges au Bas-Danube et dans la mer Noire au milieu du XIX-e siècle*, RESEE, 14, 1976, 2, p. 253–261.
- Tanțău, Rodica, Maria, *Unele aspecte privind viața economică a Brăilei în deceniul trei și patru al secolului XX*, (Quelques aspects concernant la vie économique de Brăila dans la troisième et la quatrième décennie du XXe siècle), AnB, 1, 1993, 1, p. 119–126.
- Zambaccian, Kr.H., *Portul Constanța și România Mare*, (Le port de Constantza et la Grande Roumanie), AD, 1, 1920, 2, p. 310–313.

Zota, B., *Traficul de mărfuri prin portul Constanța în trecut și astăzi (1899–1966)*, (Le trafic de marchandises par le port de Constanța autrefois et aujourd'hui-1899–1966), RS, 16, 1967, 9, p. 83–91.

* * * *Des effets produits par l'amélioration de l'embouchure de Soulina sur le commerce d'exportation maritime*, Galați, 1969, 21 p.

* * * *Evoluția portului Constanța*, (Le développement du port Constantza), „Dobrogea 50“, București, 1928, p. 455–483.

D. CĂLĂTORI

Asaki, D., *Impresii de călătorie în țările Caucazului, prin Basarabia și Crimeea*, (Impressions de voyage dans les pays du Caucase, en Bessarabie et en Crimée), Iași, 1858, 104 p.

Bezviconi, Gh., *Doi călători prusieni în trecere prin România acum o sută de ani*, (Deux voyageurs prussiens en Roumanie il y a cent ans), „Viața Basarabiei“, 8, 1939, p. 713–714.

Burada, T.T., *O călătorie în Dobrogea*, (Un voyage en Dobroudja), Iași, 1880, 280 p.; și în CL, 14, 1880, p. 22–33, 110–115, 152–155.

Călinescu, R.I., *Cutreierând Dobrogea meridională*, (A travers la Dobroudja méridionale), București, f.a., 85 p.

Georgescu, I., *Dr. Carl Schuchardt: o călătorie de Crăciun în Dobrogea la 1884*, (Dr. Carl Schuchardt: un voyage de Noel en Dobroudja en 1884), AD, 7, 1926, p. 74–81.

Ionescu-Dobrogeanu, M., *Dobrogea văzută de un militar de seamă acum o sută de ani*, (La Dobroudja vue par un militaire illustre il y a cent ans), București, 1936, 13 p.; impresiile feldmareșalului Helmuth von Moltke.

Karadja, C.I., *Contele de Lagarde și călătoria sa*, (Le conte de Lagarde et son voyage), RI, 9, 1923, p. 6–10.

Karadja, C.I., *Călătoria unui francez prin Dobrogea pe la 1843*, (Le voyage d'un Français à travers la Dobroudja en 1843), RI, 14, 1928, 10–12, p. 364–366. Călătoria lui Alexis de Valon.

Karadja, C.I., *Un journal de route à travers la Bessarabie et la Dobroudja en 1710*, RHSEE, 6, 1929, 10–12, p. 364–365.

Lapedatu, Al., *Doi misionari scoțieni în Țările Române acum 100 de ani*, (Deux missionnaires écossais en Valachie au XIXe siècle), AARMSI, s. 3, 15, 1934, p. 175–195. Este vorba de Andrew A. Bonar și Robert Mc Cheyne care în 1839 vizitează, între altele, Tulcea, Galați și Brăila.

Lapedatu, Al., *Evreii în Țările noastre acum 100 de ani. După relația a doi misionari scoțieni*, (Les Juifs dans nos pays au XIXe siècle d'après le récit de deux missionnaires écossais), AARMSI, s. 3, 15, 1934, p. 197–218. Relații despre comunitățile evreiești din Galați și Brăila.

Licherdopol, I. P., *Excursiuni în Dobrogea*, (Excursions en Dobroudja), București, 1900, 135 p. + 10 pl. + 1 h.

Păunel, E. I., *Calea dunăreană și dobrogeană a lui Grillparzer în anul 1843*, (Le chemin par le Danube et à travers la Dobroudja pris par Grillparzer en 1843), Cernăuți, 1935, 14 p.; extras din AD, 16, 1935.

Păunel, E. I., *Călătoria pe Dunăre a prințului prusian Hermann Puckler Muskau acum 100 de ani*, (Le voyage sur le Danube du prince prussien Hermann Puckler Muskau il y a cent ans) Cernăuți, 1937, 27p.

Pop, Angela, *Un călător francez în Dobrogea: Eugène Blondeau*, (Un voyageur français en Dobroudja: Eugène Blondeau), „Comunicări de istorie a Dobrogei“, 1, 1980, Constanța, p. 81–90.

Rareș, M., *Xavier Hommaire de Hell, un călător francez în Dobrogea în 1846*, (Xavier Hommaire de Hell, un voyageur français dans la Dobroudja en 1846), AD, 15, 1934, p. 54–67.

Romanescu, M., *Andersen în România. O călătorie pe Dunăre acum 100 de ani*, (Andersen en Roumanie. Un voyage sur le Danube au XIXe siècle), București, 1941, 16 p.; extras din „Revista Fundațiilor Regale“, 8, 1941, 1.

Urechia, N., *Doi călători străini în Țara Românească*, (Deux voyageurs étrangers en Valachie), PLC, 2, 1927, 16, p. 13–14. Include și jurnalul lui Alphonse d'Avril Cyrille „De Paris à l'Île des Serpents“.

Urechia, N., *Călătoria doctorului Allard în 1855 în Dobrogea și Cadrilater*, (Le voyage du docteur Allard en 1855 dans la Dobroudja et dans le Quadrilatère), PLC, 3, 1928, 11–12, p. 15–20.

E. OPERAȚIUNI MILITARE

Bantea, E., *Les actions militaires roumaines sur la côte de la mer Noire pendant l'insurrection nationale d'Aout 1944*, RRH, 13, 1974, 1, p. 43–61.

Bitoleanu, I., *Proiecte privind apărarea maritimă navală a României în perioada interbelică*, (Projets concernant la défense maritime de la Roumanie pendant l'entre-deux-guerres), RI, 1, 1990, 6, p. 635–648.

Bîrdeanu, N., *Insurecția în orașele portuare ale României*, (L'Insurrection dans les villes-ports de Roumanie), SAI, 27–28, 1974, p. 37–45.

- Bîrdeanu, N., Nicolaescu, D., *Contribuții la istoria marinei române. Din cele mai vechi timpuri până în 1918*, (Contributions à l'histoire de la marine roumaine. Des plus anciens temps et jusqu'en 1918), București, 1979, 356 p.
- Botez, E., Kirîțescu, N., *Războiul pe Dunăre*, (La guerre sur le Danube), București, 1905, 295 p. + 9 pl. Cuprinde operațiunile fluviale și maritime din războiul ruso-româno-turc.
- Căzănișteanu, C., *Organizarea militară a Dobrogei după războiul de independență până la sfârșitul veacului al XIX-lea*, (L'organisation militaire de la Dobroudja après la guerre pour l'indépendance jusqu'à la fin du XIXe siècle), SMMIM, 10, 1977, p. 131–134.
- Ciorbea, V., Păvăloiu, Mariana, *Contribuția marinei române la desfășurarea operațiunilor insurecționale din sudul Munteniei și pe Dunăre*, (La contribution de la marine roumaine aux opérations insurrectionnelles au sud de la Roumanie et sur le Danube), AIIAX, 16, 1979, p. 125–138.
- Ciuchi, C., *Istoria marinei române în curs de 18 secole de la împăratul Traian până în al 40-lea an de domnie a regelui Carol I*, (L'histoire de la marine roumaine pendant 18 siècles: depuis l'empereur Trajan jusqu'à la 40-ème année du règne du roi Charles Ier), Constanța, 1906, 390 p. + 2 h.
- Dascălu, N., Petru, Maria, *La Roumanie et le projet d'une base navale française dans la mer Noire (1924–1925)*, RRH, 29, 1990, 3–4, p. 237–250.
- Fundăteanu, P.C., *Instrucțiuni pentru aplicarea dreptului și convențiilor internaționale în timpul războiului maritim*, (Instructions pour l'application du droit et des conventions internationales pendant la guerre maritime), [București], 1934, 116 p.
- Gavrilescu, N., Popovici, Z., *Ergebnisse der Untersuchungsfahrten mit dem S.M. Schiff „Constantza“ der Kgl. rum. Marine im Schwarzen Meer in den Jahren 1934 und 1935*, București, 1937, 31 p. + 4 pl.
- Iordache, C., *Puterea maritimă a României*, (La puissance maritime de la Roumanie), Col.Ped., Constanța, 1993, p. 386.
- Manole, I., Damaschin, I., *Confruntări navale*, (Confrontations navales), București, 1988, 1–2, 310 + 357 p.; volumul I are ca autor și pe A. Zemba. Lucrarea include și acțiuni ale marinei românești de-a lungul timpului.
- Negulescu, A., *Dobrogea și marina*, (La Dobroudja et la marine), „Dobrogea 50“, București, 1928, p. 361–373.

PRESCURTĂRI

AA	=	Artă și Arheologie.
AARMSI	=	Analele Academiei Române. Memoriile Secției Istorice.
ACIEB	=	Actes du Congrès International des etudes byzantines.
ACIESEE	=	Actes du Congrès International des Eudes Sud-Est Européens.
ACIF-9	=	Actes du IX-eme Congrès international d'études sur les frontières romaines, Mamaia 6–13 septembre 1972, ed. par D.M. Pippidi, București-Köln-Wien, 1974.
ACISP-7	=	Actes du 7-eme Congrès International des Sciences Préhistoriques, Prague, aout, 1966.
Acta Antiqua	=	Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae.
AD	=	Analele Dobrogei.
AICGLE/AIKGLE	=	Acts of the International Congress of Greek and Latin Epigraphy.
AIIAX	=	Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol”.
AIIC	=	Anuarul Institutului de Istorie Națională, Cluj.
AION	=	Annali del Istituto Orientale di Napoli.
AMN	=	Acta Musei Napocensis.
AnB	=	Analele Brăilei.
ARBSh	=	Académie Roumaine. Bulletin de la section historique.
ArhBas	=	Arhiva Basarabiei.
ArhD	=	Arhiva Dobrogei.
ArhO	=	Arhivele Olteniei.
ATG	=	Artă și Tehnică Grafică.
AUB	=	Analele Universității București-seria istorică.
AUI	=	Analele Universității Iași - seria istorică.

- BAIESEE = Bulletin de l'Association Internationale d'Etudes du Sud-Est Européen.
- BBR = Buletinul Bibliotecii Române din Freiburg.
- BCH = Bulletin de la Correspondence Hellenique.
- BCMI = Buletinul Comisiei Monumentelor Istorice.
- BdG = Boabe de Grâu.
- BF = Byzantinische Forschungen.
- BNJ = Byzantinisch-Neugriechische Jahrbuch.
- BOR = Biserica Ortodoxă Română.
- BSNR = Buletinul Societății Numismatice Române.
- BSOAS = Bulletin of the School of Oriental and African Studies.
- Bul.șt. = Buletin științific.
- Byzslv. = Byzantinoslavica.
- BZ = Byzantinische Zeitschrift.
- CA = Cahiers Archéologiques.
- CCDJ = Cultură și Civilizație la Dunărea de Jos.
- CI = Cercetări Istorice.
- CISH-12 = 12-eme Congrès International des Sciences Historiques.
- CL = Convorbiri Literare.
- CLT = Columna lui Traian.
- CMRS = Cahiers de Monde Russe et Soviétique.
- CN = Cercetări numismatice.
- CNA = Cronica Numismatică și Arheologică.
- Col. Ped. = Colegiul Pedagogic „Constantin Brătescu“. valori ale civilizației românești în Dobrogea.
- DDM = De la Dunăre la mare. Mărturii istorice și mărturii de artă creștină, Galați, 1979.
- Dobrogea 50 = Dobrogea 1878–1928. Cincizeci de ani de viață românească, București, 1928.
- EDR = Ephemeris DacoRomana. annuario della scuola Romana di Roma.
- Eirene = Actes du Congrès International d'Etudes Classiques.
- EO = Echos d'Orient.
- EPBP = Etudes byzantines et post-byzantines.
- Epigraphica = Epigraphica. Travaux dédiés au VIIe Congrès d'épigraphie grecque et latine (Constantza 9–15 septembre 1977). Recueillis et publiés par D.M. Pippidi et Em. Popescu, București, 1977, 287 p.
- EQ = European Quarterly.
- File = File din istoria unui vechi ținut românesc, Constanța, 1971.
- GB = Glasul Bisericii.
- GMN = Colocviul româno-italian „Genovezii la Marea Neagră“, București, 1977.
- GSEVS = Griechische Städte und einheimische Völker des Schwarzneergebietes, Berlin.

HPKWW	=	Hellenische Poleis. Krise - Wandlung - Wirkung.
HUS	=	Harvard Ukrainian Studies.
JEEH	=	Journal of European Economic History.
JOB	=	Jahrbuch für Österreichische Byzantinistik.
JPEK	=	Jahrbuch für Prahistorische und Ethnographische Kunst.
MBAH	=	Munstersche Beiträge zur Handelsgeschichte.
MCA	=	Materiale și cercetări arheologice.
Mem. Ant.	=	Memoria Atiquitatis.
MERF	=	Melanges d'Ecole Roumaine en France.
MMS	=	Mitropolia Moldovei și Sucevei.
MN	=	Muzeul Național.
MO	=	Mitropolia Olteniei.
NEH	=	Nouvelles Etudes d'Histoire.
NRRPLȘA	=	Noua Revistă Română pentru Politică, Literatură și Artă.
PA	=	Probleme de Antropologie.
PLC	=	Propilee literare, culturale, artistice, teatrale, politice și economice.
RA	=	Revista Arhivelor.
RAC	=	Rivista di Archeologia Cristiana.
RBN	=	Revue Belge de Numismatique.
RC	=	Revista Catolică.
RdI	=	Revista de Istorie.
REI	=	Revue des Etudes Islamiques.
REL	=	Revue des Etudes Latines.
RER	=	Revue des Etudes Roumaines.
RESEE	=	Revue des Etudes Sud-Est Européenes.
Rev.cl.	=	Revista clasică.
Rev. muz.	=	Revista muzeelor.
RHSEE	=	Revue Historique du Sud-Est Européen.
RI	=	Revista Istorică.
RIR	=	Revista Istorică Română.
RPARA	=	Rendiconti della Pontificia Accademia Romana di Archeologia.
RREI	=	Revue Roumaine d'Etudes Internationales.
RRH	=	Revue Roumaine d'Histoire.
RS	=	Revista Statistică.
SAI	=	Studii și articole de istorie.
SAO	=	Studia et Acta Orientalia.
SBN	=	Studi Bizantini e Neoellenici.
SC	=	Studii Clasice.

SCAntr.	=	Studii și cercetări de Antropologie.
SCIA	=	Studii și cercetări de istoria artei.
SCIV	=	Studii și cercetări de istorie veche.
SCIVA	=	Studii și cercetări de istorie veche și arheologie.
SCN	=	Studii și cercetări de numismatică.
SCȘ	=	Studii și cercetări științifice.
SEE	=	South-Eastern Europe.
SF	=	Sud-Ost Forschungen.
SMMIM	=	Studii și materiale de muzeografie și istorie militară.
SRIR	=	Studii și referate de istoria României.
ST	=	Studii Teologice.
TAD	=	Tarih Araştırmaları Dergisi.
ZRVI	=	Zbornik Radova Vizantoloski Institut.
2050	=	2050 de ani de la făurirea de către Burebista a primului stat independent și centralizat al geto-dacilor, București, 1980.

CUPRINS

I. INTRODUCERE.....	5
II. BIBLIOGRAFII. STUDII ȘI LUCRĂRI DE SINTEZĂ.....	7
A. Marea Neagră.....	7
B. Dunărea	8
C. Dobrogea.....	8
III. PERIOADA STRĂVECHE.....	10
IV. PERIOADA GRECO-ROMANĂ	14
A. Marea Neagră ca ansamblu	14
B. Dunărea. Delta Dunării	17
C. Scythia Minor.....	18
D. Colonii grecești; Orașe romane	20
1. Studii de ansamblu	20
2. Bizone	24
3. Callatis	24
4. Dionysopolis	31
5. Histria.....	32
6. Mesembria.....	46
7. Tomis	47
8. Troesmis	59
9. Tropaeum Traiani.....	60
10. Tyras	62
11. Alte așezări.....	62
E. Relațiile autohtonilor cu lumea greco-romană	65
F. Flota romană. Apărarea limesului	71
G. Viața cultural-religioasă	73
H. Epigrafie. Numismatică	75

V. PERIOADA BIZANTINĂ.....	78
A. Situația politică	78
1. Orașe și cetăți bizantine.....	82
a) Capidava	83
b) Dinogetia.....	84
c) Histria.....	87
d) Păcuiul lui Soare	87
e) Tomis	90
f) Alte așezări	91
2. Thema Paristrion	92
3. Probleme de geografie istorică; Toponimie	94
4. Migratori	95
B. Situația ecleziastică. Mărturii creștine.....	96
C. Circulație monetară. Comerț. Navigație	102
D. Aspecte culturale.....	105
VI. PERIOADA ITALIANĂ	107
A. Bazinul Pontic	107
B. Dunărea maritimă.....	109
C. Genovezii în Marea Neagră.....	110
1. Vicina	113
2. Chilia și Licostomo	114
3. Cetatea Albă	115
D. Venețienii în Marea Neagră	116
E. Bizanțul	117
F. Emiratele turcești. Imperiul Otoman	119
G. Politica pontică a Hoardei de Aur	119
H. Crimeea	120
I. Dobrogea	120
J. Țara Românească	123
K. Moldova	124
L. Ungaria	125
M. Polonia și Lituania	126
N. Burgundia	127
O. Comerț. Drumuri comerciale	127
VII. PERIOADA OTOMANĂ.....	129
VIII. PERIOADA CONTEMPORANĂ	141
A. Problema Strămtorilor.....	141
B. Problema Dunării	143
C. Comerț. Transporturi. Viață Economică	145
D. Călători	150
E. Operațiuni militare	151
Lista abrevierilor	153

Apariție: 1996
Format: 16 / 70 x 100
Coli de tipar: 10

PAGINARE COMPUTERIZATĂ
EDITURA ENCICLOPEDICĂ

